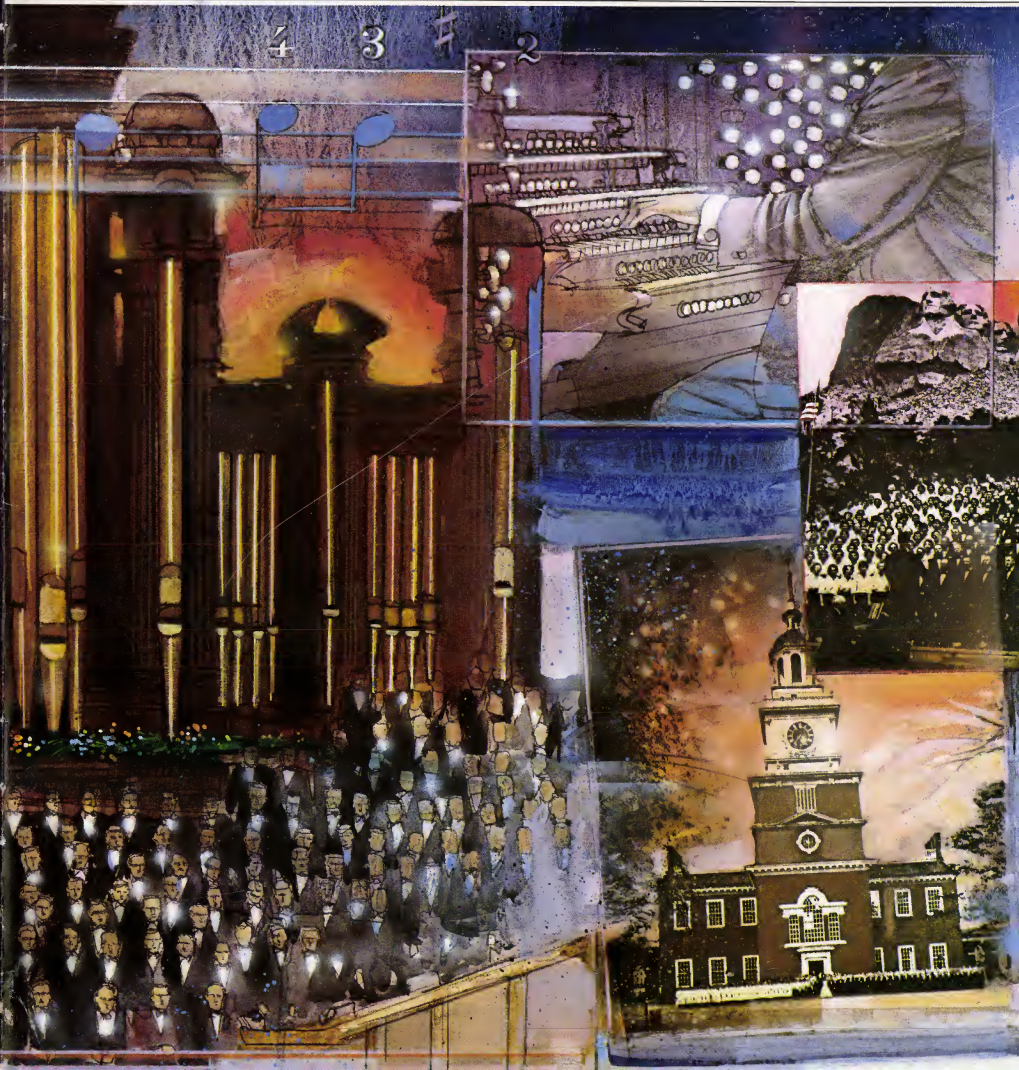

Stjernen

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige

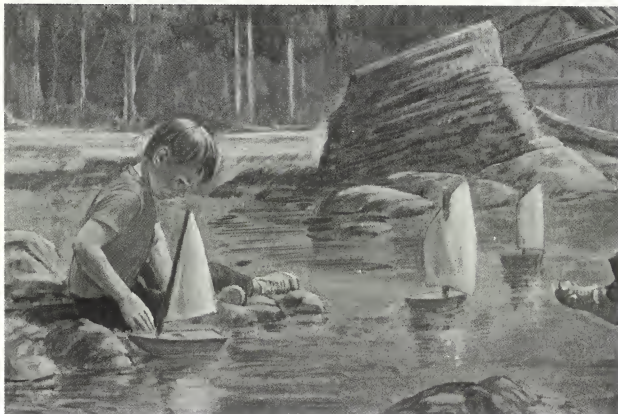
September 1986
Årgang 135
Nummer 5

Stjernen

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidskrift med artikler fra *Ensign*, *New Era* og *Friend*.

September 1986
135. årgang
Nummer 5

Invitation til ophøjelse (s. 2)

Indhold

- 1 Profeterne taler, *John Taylor* – om åbenbaring
- 2 Invitation til ophøjelse, *Præsident Thomas S. Monson*
- 10 Omvendelse: Pletrensning af vore åndelige klæder, *Phillip A. Snyder*
- 14 En forbedret livskvalitet, *Jan Underwood Pinborough*
- 19 Efter fire hundrede navne . . . *Jon B. Fish*
- 20 Den sidste halve kilometer, *Melvin Leavitt*
- 22 Banyan Dadson – Evangeliet i Ghana, *Laurie Williams Sowby*
- 24 Jeg havde ingen undskyldning, *Walter Swan*
- 26 Mahonri Young: Billedhugger gennem sin arv, *Thomas Toone*
- 32 De kommer til troen i kvarteret syd for Chicago, *Linda Hoffman Kimball*
- 36 Et lille lys i mørket, *Jack Weyland*
- 43 Tabernakelkoret – 300 vidnesbyrd i harmoni med hinanden, *Janet Peterson*
- 48 Stol på Herren, *Ældste Gene R. Cook*
- 53 Trøst fra den anden side af sløret, *Owen C. Bennion*
- 54 Ægteskabet og høstens lov, *Lawrence M. Barry*

Børnestjernen

- 1 George Frideric Händel, *Mary L. Derr*
- 3 Jeg ønsker nu at være missionær
- 4 Den gamle mandolin, *Wendy F. Kamno*
- 6 Mormon og Mormons Bog, *Ældste Mark E. Petersen*
- 8 Bare for sjov: Find guldbladerne, *Jason Smalcanyon*

Det øverste Præsidentskab:

Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

De tolv Kvorum:

Marion G. Romney, Howard W. Hunter,
Boyd K. Packard, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight,
James E. Faust, Neal A. Maxwell,
Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard

Vejledere: Carlos E. Asay, Rex D. Pinegar,
George P. Lee, James M. Paramore

Redaktør: Carlos E. Asay

Direktør for Kirkens blade:
Ronald L. Knighton

International Magazines:

Chefredaktør: Larry A. Hiller
Tilknyttet redaktør: David Mitchell
Børnestjernen: Diane Brinkman
Layout og design: Sharri Cook

Stjernen

Redaktør: Jørgen Ljungström,
Medredaktør: Tom A. Jensen

Redaktionens adresse:

Translation Division
Vodrofsvej 7,
DK-1900 København V.
Tlf. (01) 31 50 83

Distribution:

Nordisk Distributions Center
Smødevangen 9
DK-3540 Lyngø

© 1986 by the Corporation of the President of
the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Eftertryk forbudt

Abonnement:

8 numre Dkr. 72,- (inkl. moms og porto)
Betaling over giro 3120988 til
Nordisk Distributions Center,
Smødevangen 9, DK-3540 Lyngø,
United States and Canada: \$ 10.00
(surface mail).

Udkommer 8 gange om året

Printed by Friedrichsdorf Printing Centre
Federal Republic of Germany

ISBN 0900-2545

PB MA 0482 DA

PROFETERNE TALER

John Taylor – om åbenbaring

Vi tror at det er nødvendigt for mennesker at kommunikere med Gud, at de skal have åbenbaring fra ham, og hvis de ikke lader sig påvirke af Helligåndens inspiration kan de ikke vide noget om Gud.

Jeg er ligeglad med hvor lærd et menneske er eller hvor langt han har rejst omkring. Jeg er ligeglad med hvilke talenter han har, hvor intelligent eller genial han er, hvilket universitet han har studeret ved, hvor omfattende synspunkter eller meninger han har om andre ting, for der er visse ting han ikke kan forstå uden at have Guds Ånd – og det viser nødvendigheden af princippet om at det er nødvendigt at få åbenbaringer. Ikke åbenbaringer fra tidligere tider, men nutidige og omgående åbenbaringer som vil lede og føre dem, der får dem, på alle stier i livet her, og til evigt liv herefter.

Der er temmelig mange mennesker

– også af dem der hævder at være kristne – som er ret ironiske ved tanken om nutidig åbenbaring. Hvem har nogen sinde hørt om en sand religion uden kommunikation med Gud? Det er for mig det mest absurde mennesker kan komme i tanke om. Jeg er ikke forundret over den megen udbredte skepsis og vantro, når folk almindeligvis afviser princippet om nutidig åbenbaring. Jeg er ikke forundret over at så mange mennesker behandler religion med foragt og siger at det ikke er værdt at beskæftige sig med for intelligente væsener, for uden åbenbaring er religion en hån og en farce.

Hvis min religion ikke førte mig til Gud, satte mig i forbindelse med ham, og udlagde principperne om udødelighed og evigt liv for mig, så ville jeg ikke have noget med den at gøre.

Princippet om nutidsåbenbaring er derfor selveste grundlaget for vor religion. Den kristne verden afviser nu-

tidsåbenbaring, og siger at vi har tilstrækkeligt i Bibelen. Jeg husker at jeg i mine unge dage ransagede Bibelen meget flittigt. Det er en herlig bog at studere, og jeg kan oprigtigt anbefale vore unge mænd og piger, og vore ældre mænd og kvinder, at gøre det. „I ransager skrifterne,” sagde Jesus, „fordi I mener i dem at have evigt liv; og det er dem, som vidner om mig” (Joh. 5:39).

Jeg vil ikke alene ransage de skrifter vi har nu, men jeg vil også ransage enhver åbenbaring som Gud har givet, som han giver nu og som han vil give for at vejlede sit folk, og jeg vil ære Giveren og ligeledes dem som han gør brug af, som redskaber til at udsende og forkynde disse principper. Og jeg vil lade mig styre af de principper som findes i hans hellige ord. □

Fra Journal of Discourses, 16:373–376, 1. februar, 1874.

Budskab fra Det øverste Præsidentskab

Invitation til ophøjelse

Præsident Thomas S. Monson
Andenrådgiver i Det øverste Præsidentskab

Folk har travlt overalt. Jetdrevne flyvemaskiner transporterer deres kostbare menneskelast tværs over kontinenter og umådelige have. Aftaler skal holdes, turistattraktioner vinker, og venner og familie venter på at et bestemt fly skal ankomme. På de moderne motorveje, med et utal af kørebaner, kører millioner af biler med millioner af mennesker, i en tilsyneladende endeløs strøm fra solopgang til solnedgang, fra øst til vest, fra syd til nord.

Mon denne hektiske menneskestrøm nogen sinde får ende? Vil menneskene med denne forrygende fart i livet nogen

Sker det mon nogen sinde at moderne mennesker stopper op i den hektiske travlhed og mediterer et øjeblik – eller tænker over den evige sandhed?

sinde stoppe op et øjeblik for at meditere eller tænke over de evige sandheder?

Sammenlignet med de evige sandheder er spørgsmålene om daglig levevis temmelig trivielle. Hvad skal vi have

til middag? Går der en god film nogen steder i aften? Har du set tv-programmet? Hvor skal vi tage hen på lørdag? Alle disse spørgsmål har vist sig at være helt uden betydning i krisituationer, når en af vore kære kommer til skade, når et familiemedlem, som ellers er ved godt helbred, får smerter, eller når det ser ud som om livet er ved at få ende – måske endda alt for tidligt. Således kan man hurtigt adskille sandhed og livets trivialiteter. Menneskets sjæl vender sig mod Himlen i sin søgen efter et guddommeligt svar på livets vigtigste spørgsmål: *Hvor kommer vi fra? Hvorfor*

er vi her? Hvor går vi hen efter dette liv? Svarene på disse spørgsmål kan vi ikke finde i skolebøger, ved at ringe til oplysningen, slå plat eller krone eller i en eksamensopgave med flere svarmuligheder. Disse spørgsmål verskrider det jordiske. De hører evigheden til.

„Før jeg danned dig . . .“

Hvor kommer vi fra? Dette spørgsmål vil uundgåeligt opstå i folks tanker, hvis deres forældre eller bedsteforældre ikke har fortalt dem det, når de hører et spædbarns første skrig. Man forundres over barnet der er så fuldendt skabt. De små bitte tæer, de fine små fingre, den smukke hovedform, for ikke at tale om det man ikke kan se – blodcirkulationen, fordøjelses- og nervesystemerne, der er så forunderligt og altså sammen vider om en guddommelig skaber.

Herrens ord kom til profeten Jeremias: „Før jeg danned dig . . . kendte jeg dig; før du kom . . . helliged jeg dig, til profet for folkene satte jeg dig“ (Jer. 1:5). Denne direkte erklæring til et menneske kunne lige så vel have lydt til enhver af os.

Apostlen Paulus sagde til athenerne

på Areopagushøjen at vi „er af Guds slægt“ (Ap. G. 17:29). Når vi nu ved at vore fysiske legemer er vore jordiske forældres slægt, må vi omhyggeligt undersøge hvad Paulus mener med sine ord. Herren har erklæret at „ånden og legemet er menneskets sjæl“ (L&P 88:15). Det er vor ånd der er Guds slægt. Den der skrev Hebræerbrevet henviser til Gud som „åndernes Fader“ (Heb. 12:9). Gud er selv en sjæl, der består af ånd og et legeme af kød og ben, lige så håndgribeligt som et menneskes. Han er en opstand, herliggjort, op-højet, alvidende, almægtig person, og hans ånds magt og indflydelse kan være alle steder. Han regerer i Himlene og på jorden og over alt deri. Alle menneskers ånder er hans bogstavelige „sønner og døtre, født af (ham)“ . (L&P 76:24).

Apostlen citerer noget vigtigt som Frelseren sagde om det førjordiske liv: „Hvad da, om I får at se, at Menneskesønnen stiger derop, hvor han var før?“ (Joh. 6:62). Og endvidere: „Ingen er steget op til Himmelen, undtagen han, som steg ned fra Himmelen“ (Joh. 3:13).

Med hensyn til sit udseende, så ligner Jesus enhver af os. Der blev ofte spurgt:

„Er han ikke tømmersmandens søn?“ (Matt. 13:55). Selv lige før Jesus afsluttede sin jordiske mission måtte forræderen, Judas, udpege ham, for ellers kunne de, der ville skade ham, ikke skelne ham fra de andre i gruppen. Er det svært at fatte en førjordisk tilværelse, når vi er skabt i Guds billede og Jesu førjordiske tilværelse så tydeligt er beskrevet?

Når vi læser i skrifterne kan vi se at inspirerede digtere, for at kunne fatte det, har skrevet bevægende om dette emne, der ligger udenfor den menneskelige fatteevne.

Den engelske digter William Wordsworth har givet udtryk for denne sandhed i følgende:

*Vor fødsel er kun en søvn og en glæmsel,
den sjæl, som løfter sig med os,
vort livs stjerne
har sin oprindelse andetsteds
og kommer fra det fjerne;
ikke i det fuldstændig glemte,
og ikke i yderste nøgenhed,
men som voksende skyer af herlighed
kommer vi
fra Gud, som er vort hjem.
Vor hjemlige amme gør alt, hvad hun kan,*

Illustreret af Robert Barret

„I min Faders hus . . .“

Hvor må vi være taknemmelige fordi en viis Skaber skabte en jord og satte os på den, med et glemslens slør over vores tidligere tilværelse, så vi kan gøre erfaringer under prøvetiden, få mulighed for at bevise hvem og hvad vi er, og kvalificere os til at modtage alt det som Gud har beredt for os. Det er klart at det egentlige formål med vort liv på jorden er at vi skulle have et legeme af kød og ben og opnå en erfaring, som vi kun kunne få ved at være væk fra vore himmelske forældre. På tusindvis af områder har vi det privilegium at vi selv kan vælge. Her lærer vi af erfaring. Vi lærer at skelne mellem godt og ondt. Vi lærer at se forskellen mellem det bitre og det søde. Vi lærer at vore beslutninger afgør vor endelige skæbne.

Paulus lærte filipperne at mennesket er kaldet til at „arbejde på (sin) egen frelse med frygt og bæven“ (Filip. 2:12), og Mesteren gav os en rettesnor, der er kendt som den gyldne regel: „Alt hvad I vil, at menneskene skal gøre mod jer, det samme skal I gøre mod dem“ (Matt. 7:12).

Hvis vi adlyder Guds bud og befalingen vil vi kvalificere os til det som Jesus omtaler, idet han siger: „I min Faders hus er der mange boliger. . . for at hvor jeg er, dér skal også I være“ (Joh. 14:2-3).

Når vi tænker på noget så vidtrækkende, vil vi fundere over en nyfødts hjælpeløshed. Vi finder intet bedre eksempel på total afhængighed. Legemet har brug for næring og sjælen for kærlighed. Moderen sørger for begge dele. Gud svigter ikke den svangre under hendes mission, mens hun vandrer „i dødsdødens hånd“ (Sl. 23:4) ved Guds hånd, for at I og jeg kunne komme til jorden. De uvurderlige børn vil blive budt velkommen af ivrigt ventende familier.

Nyfødte børn er et eksempel på total afhængighed i deres legemlige behov for næring og sjæls behov for kærlighed. Mødre sørger for begge dele.

for at hendes fosterbarn, hendes beboer, mennesket, skal glemme de herligheder han har kendt, og kejsertlige palads, hvorfra han kom. („Ode on Intimations of Immortality“, Et Stort Og Forunderligt Værk. s. 281).

En anden skribent beskriver en nyfødt som „en sød, ny blomst på menneskeheden, der er kommet frisk fra Guds eget hjem for at blomstre her på jorden“.

Forældre kigger beundrende på deres lille nyfødte eller tager et af deres største børn i hånden, mens de tænker over deres ansvar for at undervise, inspirere, give råd og vejledning, og være et eksempel. Og mens forældrene forundres stiller børnene, og især de unge, dette gennemtrængende spørgsmål: „Hvorfor er vi her?“ De stiller det i reglen i tavshed til deres sjæl, som omformer det til: „Hvorfor er jeg her?“

„Levendegjort i Kristus“

For lang tid siden rådede profeten Mormon sin søn, Moroni, til at forkynde „omvendelse og dåb for dem, som er ansvarlige og kan begå synd; ja, lær forældrene, at de må omvende sig og blive døbt og være ydmyge som deres små børn, og da skal de alle blive frelst tilligemed deres små børn.

Og deres små børn behøver ingen omvendelse, ej heller dåb. Se, dåben er til omvendelse for at opfylde budene og få syndsforladelse.

Men små børn er levendegjort i Kristus“ (Moroni 8:10–12).

Herren har sørget for at vi blev privilegeret mellem fødslen og 8-årsalderen, hvor vi bliver ansvarlige og det kræves af os at vi lader os døbe.

En kendt amerikansk forfatter, dr. Glenn Doman, har skrevet: „Det nyfødte barn er næsten en nøjagtig kopi af en tom computer, selv om det på næsten enhver måde står langt over en sådan . . . Det der puttes i barnets hjerne de første otte år af dets liv, vil formodentlig blive der“ (*How to Teach Your Baby to Read*, s. 43, 45. The Better Baby Press, Philadelphia, 1979).

Et barns første leveår bør benyttes til at lægge en fast evangelisk grundvold, som livet kan bygges på. Byg en grundvold som kan bestå i evighederne, og den vil kunne modstå jordelivets fristelser og prøvelser.

Nu kunne forældre meget vel spørge: „Hvad skal vi lære vore børn?“ „Hvilke sandheder får størst konsekvenser?“ Tro er det første princip som vore kostbare børn skal lære – en blivende tro på Gud, vor evige Fader, og hans Søn, Jesus Kristus. Paulus skrev til hebræerne: „Thi vi fik det glædelige budskab forkyndt lige så vel som de; men det ord, der lød, hjalp dem ikke, fordi det ikke ved to blev tilegnet af dem, der hørte det“ (Heb. 4:2).

For flere år siden skrev en avis i Salt Lake City en nekrolog over en af mine nære venner – en mor og hustru som døden tog tidligt i livet. Jeg kom til begravelsen sammen med en masse andre mennesker, som var samlet for at kondolere den nedbrudte ægtemand og de moderløse børn.

Pludselig genkendte det mindste barn, Kelly, mig og tog mig i hånden. „Kom,“ sagde hun, og hun førte mig hen til kisten hvor hendes elskede mors legeme lå. „Jeg græder ikke, bror Monson, og det skal du heller ikke. Min mor fortalte mig tit om døden og livet hos vor himmelske Fader. Jeg er min mors og fars. Vi skal allesammen være sammen igen.“

Jeg så gennem mine tårer et yndigt smil, fyldt med tro. Min lille veninde, som greb min hånd, vil aldrig opleve en håbløs solnedgang. Hun fik støtte i sit urokkelige vidnesbyrd om at livet fortsætter på den anden side af graven. Hun, hendes far og søskende kunne, ligesom alle der som dem er forvisset om denne guddommelige sandhed, erklære for verden: „Om aftenen gæster os gråd, om morgenen frydesang“ (Sl. 30:6)

Ud over læren om tro lægger vi vægt på omvendelsesprincippet. „Vend om og omvend eder fra alle eders overtrædelser, at de ikke skal blive eders årsag til skyld“ (Ez. 18:30), erklærede Ezekiel i fordums tid. Hans opfordring lød til mennesker overalt og til alle tider – hold op med det forkerte og før i stedet en retfærdig levevis.

Dernæst er det råd som Herren gav Nikodemus: „Ingen kan komme ind i Guds rige, hvis han ikke bliver født af vand og Ånd“ (Joh. 3:5). Herren, Jesus Kristus, viste os eksemplet da han blev døbt af Johannes i Jordanfloden. Vi følger den vej som han anviste.

Vi ved at det er nødvendigt at vi får håndspåbyggelse af dem der har myn-

dighed til give den, så vi kan modtage Helligånden. Som Lukas skriver om Filipis mission i Samaria: „Da apostlene i Jerusalem hørte, at Samaria havde taget imod Guds ord, sendte de Peter og Johannes derhen,“ og de „lagde hænderne på dem, og de fik Helligånden“ (Ap.G. 8:14–17).

Undervisningen i disse vigtige principper gives bedst af familien, og det er i hjemmet man bedst lærer dem.

Hvad er et hjem?

Et tag til at skærme mod regnen.

Fire vægge til at skærme mod vinden.

Et gulv til at skærme mod kulden.

Jo – men et hjem er mere end det.

Det er et lille barns latter, en mors sang, en fars styrke.

Det er varme, kærlige hjerter, lys i glade øjne, godhed, loyalitet, kammeratskab.

Hjemmet er barns første skole og deres første kirke.

Det er der de lærer hvad der er rigtigt, godt og venligt.

Det er her de søger trøst når de slår sig eller bliver syge.

Det er her sorger fortælles og udviskes.

Det er her man respekterer og elsker far og mor.

Det er her børn er velkomne.

Det er her penge ikke er nær så vigtige som kærlighed og godhed.

Det er et hjem. Gud visgør det.

(Ernestine Schumann-Heink).

Livet går videre. Børn bliver unge og modne, så langsomt at vi næsten ikke bemærker det. Vi ved af erfaring at vi har brug for himmelsk hjælp på livets vej.

Vi elsker inspirerede tanker:

Gud er Fader.

Mennekser er søskende.

Livet er en mission – og ikke en karriere.
(Ældste Stephen L. Richards).

Gud, vor Fader, og Jesus Kristus, vor Herre, har afmærket vejen til fuldkomnethed. De vinker af os at vi skal følge de evige sandheder og blive lige så fuldkomne som de er. (Matt. 5:48; 3 Ne. 12:48). Vi husker den lovkyndige som spurgte: „Mester, hvilket bud i loven er det største?”

Han svarede ham: „Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl og af hele dit sind.

Dette er det største og første bud.

Der er et andet, som er dette ligt: Du skal elske din næste som dig selv.” (Matt. 22:36–39).

Paulus sammenlignede livet med et væddeløb, hvor målet klart er defineret. Han tilskyndede de hellige i Korint således: „Ved I ikke, at de, der løber på væddeløbsbanen, ganske vist alle løber, men kun én får sejrprisen? Løb således, at I kan vinde den!” (1 Kor. 9:24).

Hold ud til enden

Lad os ikke i vor nidkærlighed glemme

prædikerens vise råd: „Hurtigløberen er ikke herre over løbet eller heltene over kampen” (Præd. 9:11). Det er faktisk den der holder ud til enden som får prisen.

Når jeg tænker på livet som et væddeløb, kommer jeg i tanke om en anden slags væddeløb som vi havde lige fra barndommen. Da jeg var 10 år tog mine kammerater og jeg vores lommeknive og skar små både af blødt piletræ. Derpå satte vi et lille trekantet stykke bomuldstøj på som sejl, og så kunne de drive ned ad Provo floden. Så løb vi langs flodbredden, mens vi så de små både, der somme tider blev hjulpet godt på vej af strømmen, mens de til andre tider sejlede stille og roligt, efterhånden som de kom ud på dybere vand.

Under kapsejladens lagde vi mærke til at den ene af bådene førte foran de øvrige hen mod målstregen. Pludselig kom den ind i en strømhvirvel, hvorpå den tippede over og kæntrede. Så blev den hvirvlet rundt og rundt, ude af stand til selv at finde tilbage til hovedstrømmen. Til sidst lå den uroligt ved bredden midt i andet vraggods og hang fast i det grønne mos.

Barndommens legetøjsbåde havde

ingen køl, som kunne gøre dem stabile, ingen ror som kunne styre dem og ingen energi. De førtes uundgåeligt med strømmen – den vej der gjorde mindst modstand.

Vi har, i modsætning til legetøjsbåde, guddommelige egenskaber som kan vejlede os på vor rejse. Vi kommer ikke til jorden for at drive med livets strøm, men vi har magt til at tænke, ræsonnere og opnå resultater. Vi forlod vort himmelske hjem og kom til jorden – som rene og uskyldige børn.

Vor himmelske Fader har ikke sendt os ud på vor evige sejlsads uden midler til at modtage vejledning, som kan sikre os at vi kommer helskindet tilbage. Ja – jeg taler om bøn. Jeg taler også om den lille hviskende stemme, som vi alle modtager indvendig. Men jeg glemmer heller ikke de hellige skrifter, som er skrevet af søfartskyndige, for hvem det lykkedes at krydse det hav som også vi skal krydse.

„Kom . . . og følg mig”

Det kræves at vi gør os personlige anstrengelser hver især. Men hvad kan vi gøre for at være forberedt? Hvordan

Da jeg var dreng sejlede mine kammerater og jeg om kap med vore små både på floden, hvor de forliste, hvis de ingen hjælp fik.

kan vi sørge for at vi anløber den kaj, som vi har bestemt os til?

For det første må vi se målet for os. Hvad er formålet? Profeten Joseph Smith gav følgende råd: „Lykke er formålet og hensigten med vort liv og vil blive det endelige resultat, dersom vi vandrer ad den vej, der fører dertil, og denne vej eller sti er dyd, oprigtighed, trofasthed, hellighed og efterlevelse af alle Guds bud og befalinger” (*Profeten Joseph Smiths Lærdomme*, s. 306–307). I denne ene sætning får vi ikke kun et veldefineret mål men også et middel til at nå det.

For det andet må vi blive ved med at gøre os anstrengelser. Har I lagt mærke til at det er når menneskene har været mest optaget af at gøre noget formålstjenligt, at de har nydt størst glæde af deres kontakt med Gud: Da Mesteren viste sig for sine disciple på vej til Emmaus, den barmhjertige samaritaner på vej til Jeriko, ja selv da Nephi var på vej tilbage til Jerusalem.

For det tredje skal vi passe på ikke at afvige fra den kurs vi har besluttet os til. Vi vil møde vejforgreninger og sving på livets vej. Vi vil uundgåeligt komme ud for at vor tro vil blive prøvet og vi vil til

tider blive fristet. Vi kan simpelthen ikke tillade os den luksus at gå omveje, for nogle omveje fører til ødelæggelse og åndelig død.

Lad os holde os fra det moralske kviksand der truer os på alle sider, fra syndens kastevinde og uinspirerede filosofers understrøm.

For det fjerde må vi være villige til at betale prisen for at få gevinsten. Lad os huske på hvordan Saul, som forfulgte de hellige, blev til undersøgeren Paulus og hvordan fiskeren Peter blev en apostel med stor åndelig magt.

Vor ældre Broder, selveste Herren, bør være vort eksempel i vort livsløb. Som lille dreng gav han kodeordet: „Vidste I ikke, at jeg bør være i min Faders hus?” Og som voksen underviste han i barmhjertighed, kærlighed, lydighed, opofrelse og hengivenhed. Hans opfordring er den samme til dig og mig: „Kom . . . og følg mig.”

Er døden en afslutning?

Under vor jordiske mission kommer vi ud for tidspunkter med snublen, smil der falmer, sygdomssmerter – ja, vi oplever somme der går på hæld, efterår der

kommer, kolde vintre der indfinder sig og død.

Ethvert tænksomt menneske har sagt følgende til sig selv, som Job i fordums tid gav udtryk for: „Om manden dog døde for atter at leve” (Job 14:14). Selv om vi forsøger at få dette ud af vore tanker, vil det altid vende tilbage. Døden kommer til alle mennesker. Den kommer til den gamle med den usikre gang. Den kalder mennesker, som knap er nået halvvejs gennem deres livsrejse, og den lader ofte små børns latter forstumme.

Men er der et liv efter døden? Eller er døden afslutningen på det hele? Dette spørgsmål fik jeg stillet af en ung ægtemand og far som lå for døden. Jeg slog op i Mormons Bog på Alma, og læste følgende ord for ham: „Angående sjælens tilstand mellem døden og opstandelsen: Det er blevet mig kundgjort af en engel, at alle menneskers ånder, så snart de forlader dette dødelige legeme, ja, alle mennesker ånder, hvad enten de er gode eller onde, bliver bragt hjem til den Gud, som gav dem livet.

Og da sker det, at deres ånder, som er retfærdige, indføres i en lyksaligheds tilstand, som kaldes paradís, en hvilens

Jeg trøstede den unge, døende mand ved at læse nogle skriftsteder for ham fra Mormons Bog om livet efter døden.

tilstand, en fredens tilstand, hvori de skal hvile fra al deres besvær og fra al bekymring og sorg" (Alma 40:11-12).

Vi ved fra det der står i skriften at Kristus selv forkyndte for ånderne som var i fængsel, mens han legeme lå i graven. Peter siger: „Thi også Kristus døde én gang for synder, en retfærdig for uretfærdige, for at han kunne føre jer til Gud. Han led døden i kødet, men blev vakt til live i ånden,

i hvilken han også drog hen og prædikede for de ånder, der var i forvaring" (1 Pet. 3:18-19).

Lige før sin død sagde Jesus til sine apostle: „Sandelig, sandelig siger jeg eder: den time kommer, ja, er nu, da de døde skal høre Guds Søns røst, og de, som hører den, skal leve" (Joh. 5:25). Og igen fra Peters brev: „Thi derfor blev evangeliet forkyndt også for døde, for at de vel skulle dømmes på legemet, som mennesker dømmes, men leve i ånden,

ligesom Gud lever" (1 Pet. 4:6).

Da Jesu legeme havde ligget i graven i tre dage, kom hans ånd atter ind i ham. Stenen blev rullet til side og den opstandne Forløser kom frem, iklædt et udødeligt legeme af kød og ben.

„Han er opstanden“

Svaret på Jobs forhåbning: „Om manden dog døde for atter at leve!" kom, da Maria og de andre nærmede sig graven og så to hvidklædte mænd, som talte til dem. Da mændene opdagede at de pligtopfyldende besøgende var kommet for at salve Herrens legeme sagde de: „Hvorfor leder I efter den levende blandt de døde? Han er ikke her, men han er opstanden" (Luk. 24:5-6).

Der er givet mange vidnesbyrd om den opstandne Herre, til trøst og forståelse, blandt andet disse tre:

Først apostlens Paulus': „Kristus

dødeforvoresynder, efter skrifterne . . . han blev begravet . . . er opstået på den tredje dag . . .

han blev set af Kefas, derefter af de tolv . . .

(han blev) set af over fem hundrede brødre på én gang . . .

derefter blev han set af Jakob, dernæst af alle apostlene,

men sidst af alle blev han set også af mig som det ufuldbårne foster" (1 Kor. 15:3-8).

Det andet vidnesbyrd kommer fra 2500 af hans andre får. Det står i Mormons Bog – endnu et vidne om Kristus: Den opstandne Herre „talte til dem og sagde:

Stå op og kom hen til mig, så I kan stikke jeres hænder i min side og føle naglegabene i mine hænder og i mine fødder, så I kan vide, at jeg er Israels Gud og hele Jordens Gud, som har lidt døden for verdens synder.

Og mængden trådte frem og stak hænderne i hans side og følte arene efter naglerne i hans hænder og i hans fødder; og dette gjorde de, den ene efter den anden, indtil de alle var gået frem, og de så med deres egne øjne og følte med deres egne hænder, og nu vidste de med sikkerhed og bar vidnesbyrd derom, at det var ham, om hvem profeterne havde skrevet, at han skulle komme.

Og da alle var kommet frem og selv havde set det, råbte de alle som med een stemme og sagde:

Hosianna! Velsignet være den allerhøjeste Guds navn! Og de faldt ned for Jesu fødder og tilbad ham" (3 Nephi 11:13-17).

Det tredje vidnesbyrd er Joseph Smiths: „Og nu, efter de mange vidnesbyrd, som er blevet givet om ham, er dette det sidste (seneste) vidnesbyrd, som vi giver om ham: at han lever!

Thi vi så ham ved Guds højre hånd, og vi hørte røsten, som vidnede, at han er Faderens Enbårne,

at ved ham, gennem ham og af ham, eksisterer og skabtes verdener, og at deres indbyggere er sønner og døtre, født af Gud" (L&P 76:22-24).

Alle skal opstå

Apostlen Paulus konkluderede: „Thi ligesom alle dør i Adam, således skal også alle levendegøres i Kristus" (1 Kor. 15:22). Som følge af Kristi sejr over graven, skal vi alle opstå. Det er sjælenes forløsning. Paulus skrev:

„Der er . . . jordiske legemer; men de himmelskes glans er af én art, de jordiske af den anden.

Solen har sin glans, månen sin glans: stjerne er forskellig fra stjerne i glans.

Således er det også med de dødes opstandelse" (1 Kor. 15:40-42).

Vi søger at opnå celestial herlighed. Vi ønsker at bo hos Gud. Vi ønsker at blive medlem af en evig familie. Sådanne velsignelser må fortjenes. Hvis vi opnår høje karakterer på jorden vil vi bestå med ære.

Men der er skabt en udvej for dem der er døde uden at kende sandheden. De trofaste, som endnu lever, kan udføre hellige ordinanser for de døde som venter på det. Der ligger templer, som vi kalder Herrens huse, spredt rundt omkring i landet. Det går som profeten Elias vidnede om – fædrenes hjertes er vendt til børnenes og børnenes til fædrenes (se L&P 110:14-15). Ingen vil blive nægtet noget – alle får mulighed for evige velsignelser.

Hvor er vi kommet fra? Hvorfor er vi her? Hvor kommer vi hen når vi er døde? Disse universelle spørgsmål behøver ikke længere at stå ubesvaret. Jeg vidner fra min inderste sjæl og i al ydmyghed om at det er sandheden jeg her har fremlagt. Vor himmelske Fader fryder sig når vi holder hans bud og befallinger. Han er også interesseret i det barn der er gået tابت, den modtræbende teenager, den vildfarne unge, forsømmelige for-

ældre. Han siger kærligt til dem – ja til enhver: „Kom tilbage. Kom ind. Kom hjem." Jeg beder til at hele menneskeheden vil acceptere denne guddommelige indbydelse til at blive ophøjet. □

(Fra en tale der blev afholdt til en fireside for undersøgere og udsendt via satellit den 1. marts 1984).

Ideer til hjemmelærere

Punkter som kunne fremhæves. Hvis du synes kan du fremlægge nogle af følgende punkter under dine hjemmelæreresøg:

1. I skriften kan vi læse om grundene til at vi er her på jorden.
2. Præsident Monson siger at „det første princip vi skal lære vore kostbare børn er troens princip“.
3. Gennemgå profeten Joseph Smiths udtalelse om lykke. Hvordan kan vi anvende denne kundskab i vort liv?
4. I skrifterne gives der en beskrivelse af det førjordiske liv og den verden vi bestræber os på at komme til i livet efter dette.

Hjælp til samtale

1. Fortæl hvad du personligt mener om den kundskab vi har om hvor vi kommer fra, hvorfor vi er her og hvor vi kommer hen efter dette liv.
2. Hvilken hjælp er det for os i hverdagen at vi forstår den evige plan?
3. Er der skriftsteder eller citater i denne artikel, som familien eventuelt kunne tænke sig at tale om?
4. Ville denne samtale blive mere vellykket, hvis du talte med husets overhoved før besøget?

I mange år var de benklæder, jeg holdt allermost af, et par bomuldsbenklæder, som jeg fik af mine forældre et år til jul. Jeg havde dem på lige så tit jeg havde mulighed for det.

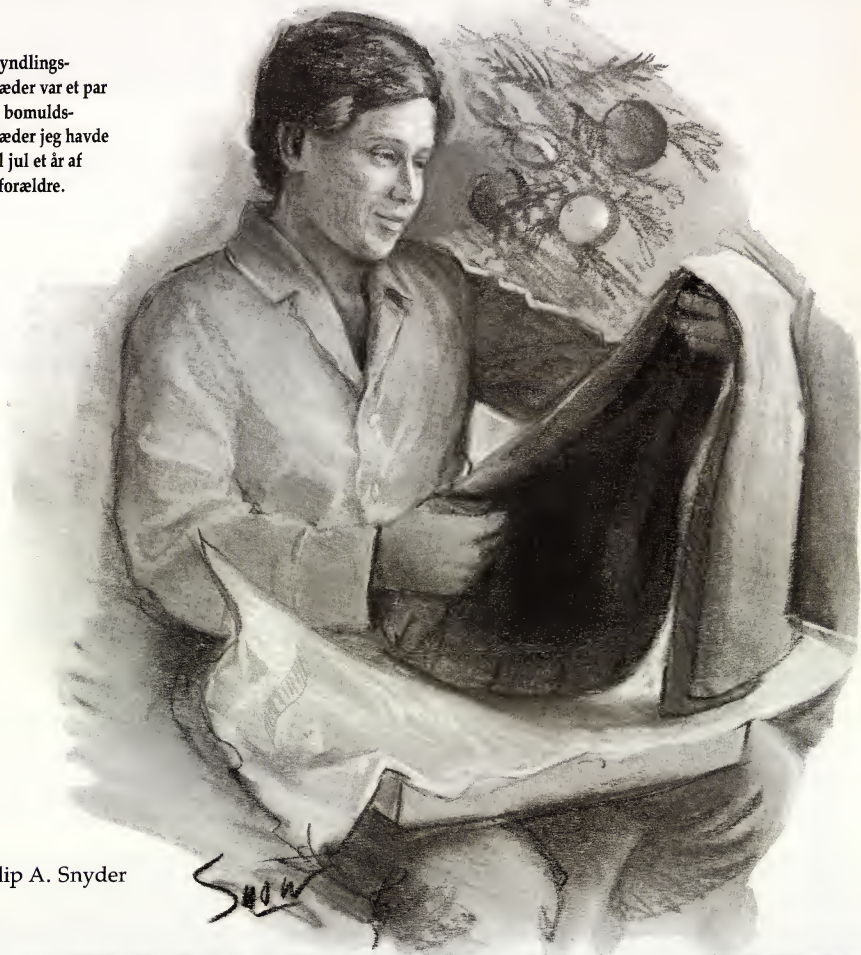
En dag havde jeg dem på da jeg underviste i engelsk i vort computerlokale. Mens jeg sad ved computeren kom

jeg ved et uheld til at presse mine ben op under computerbordet, hvor jeg kunne mærke at der sad noget meget klistret. Da jeg langsomt trak benene til mig så jeg at mine yndlingsbukser stadig sad fast til bordet ved hjælp af nogle lange tråde af frisk, lyserødt tyggegummi. Jeg blev meget irriteret og

gjorde mine bukser fri af det klæbrige tyggegummi under bordet, hvorpå jeg gjorde mit bedste for at få fjernet det fra mine bukser. Det lykkedes mig at få det meste af tyggegummiet af, men der forblev en klæbrig, grå-lyserød plet på mine bukser.

Jeg fik hurtigt eleverne til at forlade

Mine yndlingsbenklæder var et par brune bomuldsbenklæder jeg havde fået til jul et år af mine forældre.

Phillip A. Snyder

klassen, og da jeg gik holdt jeg min mappe over pletten, hvorpå jeg hurtigt kørte hjem for at få hjælp. „Min kone ved hvordan man ordner det,“ tænkte jeg. Og det gjorde hun. „Du må hellere tage dem af og sende dem til rensning – jeg håber de kan få tyggegummiet af,“ sagde hun. „Men lad være med at vente dig for meget.“

Jeg fulgte hendes råd, tog bukserne af og sendte dem på renseriet. Sidst på ugen fik jeg mine bukser tilbage, uden spor af tegn på min kamp med tyggegummiet. Jeg var lykkelig. Nu havde jeg fået mine yndlingsbukser tilbage.

Efter den oplevelse har jeg været mere forsigtig med mine bukser, og gjort hvad jeg kunne for at undgå noget der kunne plette eller flænge dem. Jeg er især omhyggelig når jeg sætter mig ved et bord. Jeg undersøger først om der skulle sidde tyggegummi underenden. Men jeg har opdaget at uanset hvor påpasselig jeg er, så bliver mine benklæder alligevel en lille smule snavsede, og jeg må sørge for regelmæssigt at få dem rensset for at de kan være pletfri og se pæne ud.

For nylig blev jeg klar over at det er med mennesker som med benklæder. De bliver også let snavsede eller plettede, og deres pletter er somme tider

mer mig at vi viser os værdige på to væsentlige måder. For det første gør vi vort bedste for at afvise muligheden for at synde. For det andet styrker vi vor forpligtelse til at holde budene, når vi bliver urene på grund af uvidenhed eller svaghed, idet vi benytter omvendelsens princip som blev muliggjort på grund af Frelserens forsoning. Dette gør vi ved at ydmyge os og følge de foreskrevne trin til fuldstændig omvendelse.

Når vi ærer vor himmelske Fader og vore hellige pagter ved at afstå fra at synde, så kan vi også ære ham og vore pagter ved at omvende os, når vi har syndet. På den måde kan vi få tilgivelse af vor himmelske Fader, og når det er sket kan vi vende tilbage til vort tidligere, syndfri stade, på samme måde som jeg til sidst fik mine bomuldsbenklæder tilbage i deres tidligere uplettede stand.

I Alma kapitel 34 kan vi læse at Amulek lærer at „dette liv er tiden, da menneskene skulle berede sig til at møde Gud; ja, dette livs dag er den dag, da menneskene skal udføre deres arbejde“ (vers 32). Han advarer os mod at udsætte vor omvendelse og råder os til at benytte dette liv i størst muligt omfang, så vi kan drage nytte af det, „store

„Derfor befaler jeg dig, at omvende dig. Ja, omvend dig, at jeg ikke skal slå dig med min munds ris, med min vrede og min harme, og dine lidelser blive svære – hvor svære ved du ikke, hvor gruelige ved du ikke, ja, hvor tunge at bære, grebriber du ikke!“

Thi se, jeg, Gud, har lidt dette for alle, for at de, som vil omvende sig, ikke skal lide.

Men dersom de ikke vil omvende sig, må de lide, ligesom jeg.

Og mine lidelser gjorde, at selv jeg, Gud, den største af alle, skælvede af smerte og blødte fra hver pore og led både på legeme og sjæl og onskede, at jeg ikke skulle drikke den bitre kalk.

Dog, ære være Faderen, jeg tømte den og fuldenste mine forberedelser for menneskenes børn“ (vers 15–19).

Således underviser skrifterne os tydeligt i at vi skal omvende os for ikke at blive fastlåst i vore synder, som vi så selv i den sidste ende kommer til at lide for, uden Frelserens guddommelige indgriben. Skrifterne og vore nutidsåbenbaringer lader os ikke uvide om omvendelsesprocessen. Her kan vi læse både instruktioner og eksempler på de nødvendige trin, for at forsoningens rensende kraft kan virke i vort liv.

I Bibelen er der for eksempel mange

OMVENDELSE

Pletrensning af vore åndelige klæder

endnu mere klæbrige og vanskeligere at fjerne end tyggegummi.

Ingen er uimodtagelige for eller sikret mod synd. Det er naturligt i denne verden og formålet med vor eksistens her er, at vi hver især lærer at skelne mellem ondt og godt, så vi kan bevise at vi er værdige til at komme tilbage til vor himmelske Fader. Det forekom-

og sidste offer“, som han omtaler tidligere i kapitlet (se vers 14). Han advarer os og siger at dersom vi ikke gør det vil vi blive „djævelens ånd undergivet“ (vers 35), og afskåret fra at have Herrens ånd hos os. Herren advarer os endvidere kraftigt i sin bevægende henvisning til sine lidelser, i Lære og Pagter afsnit 19:

historier om omvendelse. I Det Gamle Testamente kan vi læse om hele byer, som Guds profeter kaldte til omvendelse fra deres synder. I modsætning til Nineves (Jonas) omvendelse blev Sodoma og Gomorra tilintetgjort, fordi der end ikke var 10 retfærdige mennesker (1 Mos. 18:20–33; 19:1–26).

I Det nye Testamente, som handler

om Kristi mission og de efterfølgende apostles mission, står en masse eksempler på omvendelse. I lignelserne om det mistede får, om den tabte sølvømt og den fortabte søn – som alle står i Lukas kapitel 15 – fremhæves den store glæde som ligger i omvendelsen, og når en synder, der har omvendt sig, bliver retfærdig. Vi kan desuden læse beretningen om Paulus' mirakuløse omvendelse, og om hvilken positiv ændring der kan indtræffe hos et menneske der er under Helligåndens indflydelse (Ap.G. 9:1-31, 22:1-16).

Mormons Bog har vi Alma den yngres og Mosis sønners omvendelseshistorie (se Mosiah 27 og Alma 36), og den ligner meget Paulus' historie, der er bare flere detaljer om smerten og glæden ved at omvende sig. Enos' historie er et eksempel på hvor vigtig oprigtig og kraftig bøn er, for at få tilgivelse for sine synder (Enos 1-8). I beretningen om Kristi besøg i Amerika (3 Nephi 10:18-19; 11:28; 12) kan vi læse hvordan de havde fred og velstand i 200 år (4 Nephi), hvorefter ugudeligheden vendte tilbage, hvilket til sidst førte til den nephitiske nations undergang (se Mormon 1-8, Moroni 9). Dette viser nødvendigheden af, hele tiden at være ydmyg og omvende sig.

Dertil kommer omvendelseshistorierne i Lære og Pagter og Den kostelige Perle, hvor vi kan læse om den betydelige kamp profeten Joseph Smith måtte udkæmpe for at omvende sig og overvinde sine synder. Vi har desuden mange nutidsberetninger om omvendelse-princippet og den indvirkning det kan have på vor tilværelse. De findes for eksempel i generalkonferencetaler og *Stjernen*. Og endelig har vi de vidnesbyrd vi bærer for hinanden, som vidner om omvendelsens velsignelser i almindelige menneskers tilværelse.

Det, vi lærer gennem disse kilder, er at omvendelsen nødvendigvis må foregå i seks trin. For det første må vi erkende vor synd. Dernæst må vi nære det som Paulus kalder „bedrøvelse efter Guds sind“ over vores synd. For det tredje må vi høre helt op med at be-

gå den synd mere. For det fjerde må vi indrømme vores synd og råde bod på den så godt vi kan. For det femte må vi erstatte det forkerte vi gjorde med en god gerning og påny forpligte os til at holde budene. Og for det sjette må vi søge en sidste tilgivelse for vor synd. Lad mig illustrere denne proces i et personligt eksempel.

Da jeg gik i gymnasiet fik jeg den forfærdelige vane at jeg bandede. Mine venner talte et dårligt sprog, og selv om jeg i begyndelsen holdt mig fra det gav jeg til sidst efter. Året efter fyldte jeg 16 år, og da blev jeg klar over at det var en alvorlig synd jeg begik. Jeg er sikker på at jeg fik inspiration gennem Helligånden som arbejdede med min samvittighed, for da jeg fik denne forståelse var det som om jeg næsten blev helt omsluttet af en mørk fornemmelse af min syndighed, og jeg besluttede mig til at omvende mig og aldrig mere bande. Nu var jeg kommet igennem de to første trin mod omvendelse – jeg havde erkendt min synd og sørgede dybt over den.

Nu gik jeg i gang med at gennemføre en nøje plan for at rense mit sprog, idet jeg koncentrerede mig om det tredje, fjerde og femte trin i omvendelsesprocessen. Jeg undgik at være sammen med de særlige venner, som bandede, til fordel for andre, mest kirkemedlemmer, og brugte andre ord for at fortælle hvad jeg ville sige. Ind imellem glemte jeg det naturligvis, men til sidst nåede jeg dertil hvor jeg helt kunne undgå at bande.

Da det var lykkedes mig at rense min *mund* for de nederdrægtige ord, gik jeg videre for også at rense mine *tanker* for dem. Hver morgen bad jeg om styrke og i mine aftenbønner aflagede jeg rapport om min fremgang, idet jeg altid gentog min bøn om tilgivelse for min synd. Jeg fortalte mine kammerater om mine anstregelser og bad dem tilgive mig at jeg tidligere havde talt et så grimt sprog. De var meget forstående og hjælpsomme.

Da det omsider lykkedes mig at styre min tunge og mine tanker, fornemme-

de jeg hvordan jeg havde været igennem alle de nødvendige trin for at kunne modtage den sidste tilgivelse – hvilket er at tilgive sig selv. Men jeg måtte vente et stykke tid før jeg kunne gennemføre det sidste trin, ligesom jeg måtte vente på at få mine benklæder fra rensning. Så en aften, da jeg var kommet i seng efter at have bedt, fik jeg gennem Ånden denne dejlige fornemmelse som fortalte mig at jeg var tilgivet. Jeg følte stor glæde efter min åndelig rensning, og denne glæde var langt dybere end den lettelse jeg følte da mine yndlingsbukser var blevet rene.

Nu – 15 år efter – er det somme tider svært for mig at tro at jeg nogen sinde har talt et så grimt sprog. Jeg kan selvfølgelig godt huske at jeg gjorde det, men jeg føler ikke den smerte som jeg gjorde dengang, fordi jeg ved at jeg har fået tilgivelse, netop fordi jeg aldrig har genoptaget den samme synd.

Det er naturligtvis ikke alle synder man kan klare på så kort tid, og alvorligere synder skal biskoppen involveres i. Men omvendelsesprocessen er nødvendigvis den samme, og man kan være lige så sikker på at få en tilgivelse som holder. Nogle synder er ikke så alvorlige som min, da jeg bandede, og de kan klares på en dag eller en uge, som led i vore forberedelser til at deltage i nadveren og forny vore pagter – en mulighed for regelmæssig åndelig rensning. Det vigtigste vi skal huske er at vi kan holde os rene fra denne verdens synder ved at benytte os af omvendelsesprincippet, som giver os håb midt i selv den dybeste fortvivlelse. „Kom, lad os gå i rette med hinanden, siger Herren. Er eders synder, som skarlagen, de skal blive hvide som sne; er de end røde som purpur, de skal blive som uld“ (Es. 1:18).

Må vi alle få del i disse velsignelser gennem vor trofasthed både i at være retfærdige og omvende os, og må vi omsider indse at vi gennem vor trofasthed her på jorden i den sidste ende kan få den velsignelse at komme tilbage til vor himmelske Fader. □

Da jeg så på det
tyggegummi der klæbede
sig til mine bukser blev jeg
klar over at mennesker kan
blive lige så snavsede og få
brug for en rensning.

Illustreret af Scott Snow

Benson Institutet

En forbedret livskvalitet

Jan Underwood Pinborough

Fotografier af Marty Mayo

Noget af personalet fra Benson instituttet med værktøj og dyr, som egner sig for mindre landbrug. Fra venstre til højre: Dale Oberg med en miniature traktor; Richard Brimhall og dr. Laren Robison med en solovn; Luis Espinoza med en cykeldreven køvren; Vincent Espinoza (kuelende) med en anordning til genbrug af dåser, og dr Paul Johnston med nogle marsvin.

Jorden er fuld," sagde Herren, „og der er nok, ja, i overflod" (L&P 104:17). I nyhedsmedierne ser vi dagligt billeder af hungerramte – en stærk kontrast til denne guddommelige vurdering. Verdens sundhedsorganisationen (WHO) bedømmer at der er mellem 13 og 18 millioner mennesker som dør af sult hvert år. Der er endnu flere som lider af underernæring og de deraf følgende sygdomme, hvorved utallige af dem der over-

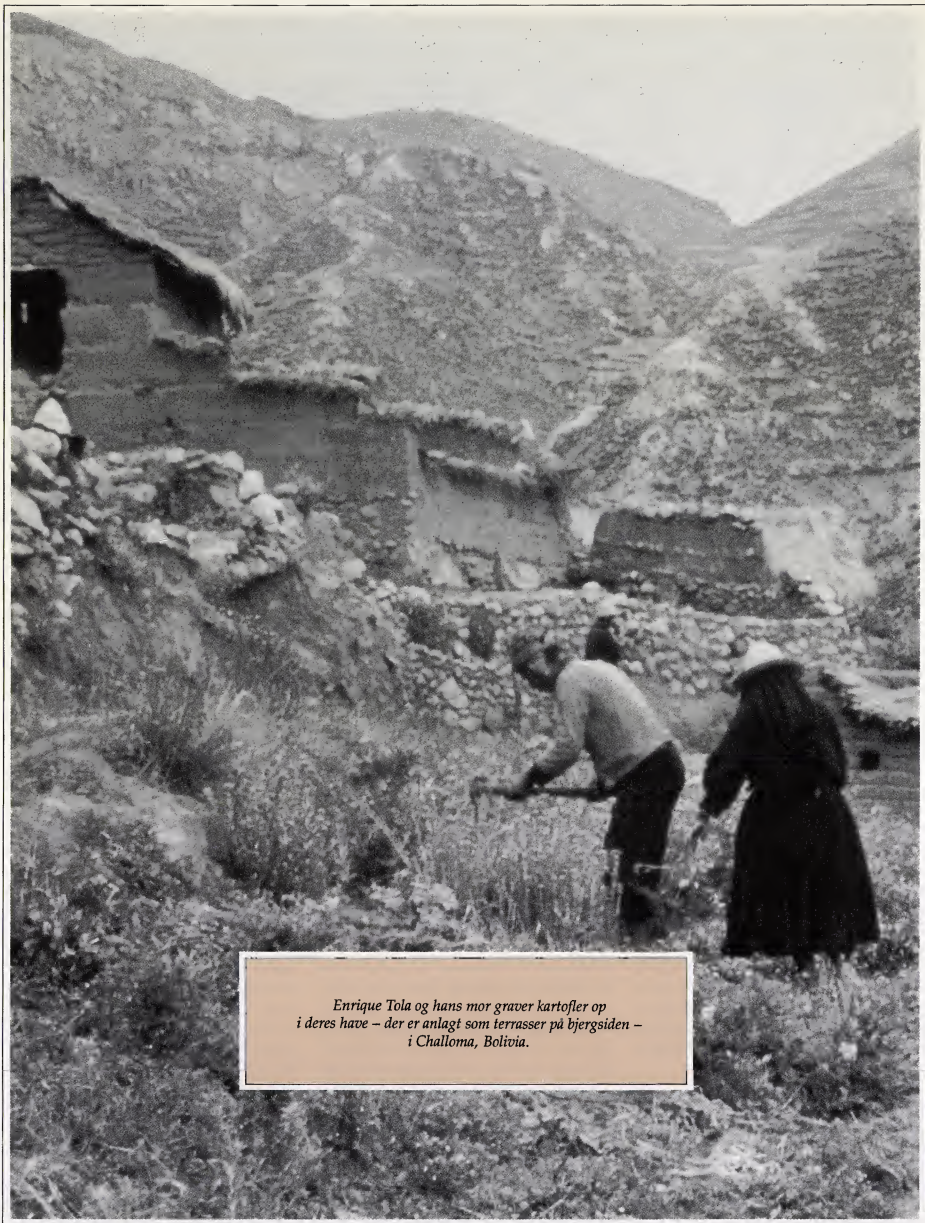
lever får mentale og fysiske handicaps. For én ud af otte mennesker på jorden er sult en daglig realitet.

For de velnærede er sådanne statistikker et chock, og det ligger ud over deres fatteevne. Fotografierne gør os rædselslagne og dybt bekymrede, samtidig med at vi føler os hjælpeløse. Vi vender måske endda ryggen til de pinagtige kendsgerninger ved at ignorere dem mest muligt.

Men der er nogle få beslutsomme men-

nesker og grupper, som nægter at lade sig slå omkuld af udfordringen til at give verden mad. Blandt dem er Ezra Taft Benson Agriculture and Food Institute. Det er en organisation som har sit hjemsted i Provo, Utah, og som arbejder uden fortjeneste i håb om – og med planer om – at forbedre livskvaliteten for verdens fattige og hungerramte.

Denne plan er netop i færd med at ændre tilværelsen for Humberto Canarte fra

*Enrique Tola og hans mor graver kartofler op
i deres have – der er anlagt som terrasser på bjergsiden –
i Challoma, Bolivia.*

Alberto Tola kom fra Bolivia for at blive oplært på Benson instituttet. Her undersøger han hvordan hans kartofler groer, en teknik han lærte på instituttet.

Portoviejo i Manabiprovinsen i Ecuador. Humberto og hans kone og fem børn dyrker sammen med to børnebørn en hektar god landbrugsjord i nærheden af Stillehavets kyst. Landbrug betyder overlevelse for familien Canarte. I de sidste år har de ikke haft meget at leve af.

For to år siden dyrkede Humberto kun majs og jordnødder. I dag kan de også høste soyabønner og grøntsager. Han pløjer stadig med håndkraft og luger med en slags lugejern. Men nu dyrker han blandingsmajs, som han sætter i rækker tæt ved siden af hinanden. Som følge deraf kan han nu høste op til 5.500 kg majs pr. hektar, mere end dobbelt så meget som han er vant til. For to år siden tog det et helt år før Humbertos kyllinger var slagtefærdige til at kunne sælges på markedet. Nu giver han dem blandingsfoder, hvorved kyllingerne er slagtefærdige på 8 uger, på kun en tiendedel af det foder han tidligere brugte.

I dag får familien Canarte en bedre ernæring. De spiser ikke alene mere kylling og flere æg, men de har også råd til at købe ris, med penge de tjener på at dyrke majs. Desuden får de flere grøntsager i deres kost. De dyrker dem i en lille have. Familien Carnartes høst er faktisk tre gange så stor som tidligere år.

Hvad er nu grunden til denne utrolige forskel? Benson instituttet kalder det minilandbrug. For to år siden dyrkede instituttets personale to jordarealer i Portoviejo, hvor de underviste landmænd og den lokale landbrugsforening i forskellige former for teknik, der kan gøre minilandbrug mere produktiv. Sidste år kunne Humberto og seks andre landmænd, som havde fået denne undervisning, tredoble deres udbytte.

Lige siden 1976 har Benson Institutet forsket grundigt på deres område ved Brigham Young universitetet, for at finde hemmeligheden ved at få et maksimumudbytte på små arealer. Helt op til 30% af verdens landmænd dyrker arealer der er helt ned til 1.25 hektar, så systemet kan anvendes vidt omkring. Instituttets leder, dr. Laren R. Robison, forklarer: „Med den rigtige sammensætning af afgrøde og små dyr kan 1.25 hektar forsyne en familie på 7 personer med den nødvendige ernæring. Og under de rette forhold vil stort system også kunne indbringe kontanter.“ Udover programmet i Ecuador, er systemet også under udvikling, på forskellige stader, i Mexico, Bolivia, Chile og Guatemala.

Ideen bag minilandbrug er at jordens ressourcer er tilstrækkelige til at dække alle menneskers behov, men de udnyttes ikke

fuldt ud. De fleste af verdens fødevarerproducenter – en milliard eller mere – har et landbrug på mindre end 6 hektar. Men den onde cirkel begynder med at jorden ødelægges, fordi den misbruges. Som følge deraf kan de, som er afhængige af jorden, ikke forsørge sig selv ordentligt. Nogle flygter ind til byerne, hvor de bliver afhængige af at andre skal producere føden. Efterhånden som der bliver mindre og mindre jord som kan anvendes til landbrug, bliver der færre og færre mennesker til at skaffe en øget befolkning mad.

Nogle mennesker mener at ansvaret for sulten i verden ligger hos forskerne, som har udviklet nye „super“ kornsorter og dyr. Andre synes at De forenede Stater og andre udviklede lande allerede har tilstrækkeligt til at skaffe de sultne i verden mad. Men transportomkostningerne, for at bringe fødevarerne rundt i verden, er meget store, og ofte forhindrer den politiske situation i et land dem, der har rigeligt, i at hjælpe dem som ikke har ret meget. Hjælpeorganisationer indsats for at afhjælpe nøden er ofte endt med at tonsvis af korn er rådnet på havnekajerne, og aldrig er nået ud til de hungerramte.

Personalet ved Benson instituttet har foreslået en løsning, som begynder helt fra bunden – hos den enkelte og på lokalt

plan. Institutet er opkaldt efter præsident Ezra Taft Benson, der selv kommer fra en landbrugsfamilie, og som i sin profession beskæftigede sig med landbrugsorganisationer på lokalt, stats- og nationalt plan i Amerika, før han blev De forenede Staters landbrugsminister, hvilket han var i 8 år. Præsident Benson bemærker at de af verdens nationer, der kæmper for at brødføde deres befolkning, ofte henvender sig til amerikansk landbrug for at benytte deres model. „Alt for ofte har vi givet dem mad, uden at lære dem hvordan den fremstilles,“ siger han.

Instituttet fremhæver den fundamentale filosofi i at en familie bliver selvforsynende, eller kan forsørge sig selv. „Vort endemål er,“ siger dr Robison, „at lære folk i så høj grad som muligt at kunne klare sig selv med de fødevarer de selv producerer.“ Familier, som selv kan fremstille deres fødevarer, bliver ikke afhængige af de økonomiske systemer de lever under, for at få livets nødvendigheder.

Systemet, der er udviklet af Benson instituttet bygger på landbrugsprincipper og en teknologi, som har været vidt udbredt i de udviklede lande, men som ikke er særlig kendte i de underudviklede lande.

I Ecuador har resultaterne af at undervise i sådanne grundprincipper med at tilså jorden, udvælgelse af sæd og gødning, været så imponerende at præsident Leon Febres Cordero har forlangt at der bliver undervist i Bensonsystemet overalt i landet.

Når Benson instituttet påbegynder et projekt i et land er det første de ser efter, hvordan situationen som helhed er, idet de tager særlig hensyn til de underliggende problemer. „Det hjælper ikke meget at lære folk hvordan de skal brødføde sig selv, hvis deres vand er forurennet,“ har Ted Fairchild fra BYU Food Science and Nutrition Department bemærket. Denne

afdeling har været med til at udvikle et vurderingssystem for Benson instituttet. Ved hjælp af dette system foretager instituttet en vurdering af den øjeblikkelige livskvalitet: Hvordan står det til med folks helbred i al almindelighed? Hvor mange er underernærede? Spiser folk på lokalt plan varieret kost? Er drikkevandet rent og er der nok af det? Hvordan ligger det med de sanitære forhold? Er der problemer med parasitter?

Det var en sådan vurdering der hjalp til at spædbørnsdødeligheden blev nedsat i Retalhuleu, Guatemala. Da ernærings eksperterne opdagede at jordovne ikke kunne frembringe tilstrækkeligt høje temperaturer til at dræbe bakterierne i maden, lærte de folk at bygge komfurer som var højere. I løbet af nogle måneder var der et betydeligt mindre antal spædbørn som døde af dysenteri.

Når der først er foretaget en sådan vurdering kan næste fase i planen begynde. Den går ud på at instituttets eksperter studerer hvilke planter og dyr der allerede indgår i kosten på lokalt plan. De tilrettelægger en velfabulanceret kost på baggrund af disse fødevarer og regner ud hvordan folk kan producere det nødvendige, til at ernære sig, på det tilgængelige areal. Som regel findes alt det nødvendige, for at få en vel afbalanceret kost, allerede i det de spiser, selv om der måske er for lidt. Det sker kun en gang imellem at der må indføres en proteinkilde, som ikke kendes på området.

Under tredje fase sættes alt det fundamentale ved systemet for minilandbrug i funktion. Først lærer landmændene nøjagtigt hvor meget de skal så af hver slags afgrøde og hvordan de forskellige små dyr skal opdrættes, for at familien kan få en varieret kost.

Når dette system anvendes på minilandbrug bliver 30% af jorden beplantet med majs, hvede, ris og andre korsorter,

for at skaffe kalorier til dyr og mennesker. Proteiner oplagres i form af tørrede bønner, linser eller andre bælgfrugter, som dyrkes på 10% af arealet. De fleste vitaminer og mineraler dyrkes på 2% af jorden, i form af grøntsager. Omkring 40% beregnes til dyrefoder – soyabønner eller andre foderplanter – 10% til græsning – lucerne eller kløver, og 8% til afgrøde som sælges.

Man vælger hvilke små dyr der er bedst egnet til formålet. Det vil være en god sammensætning at have to malkegeder, tolv slagtekyllinger – en til hver måned – og tolv æglæggende høns. Gederne vil rundt regnet give 1.500 liter mælk om året og deres afkom vil give 50 kg kød. Hønsene vil lægge omkring 2.800 æg om året og de ældste vil give omkring 13 kg kød. Hvis man ønsker det kan slagtekyllingerne blive til 180 kg kød om året. Hvis man vil, kan man have hunkaniner og en hankanin i stedet for slagtekyllingerne, hvilket vil give 200 kg kød. Man kan af kaningødning fremstille en fortrinlig naturgødning. Dr. Paul Johnston er leder for det hold i BYUs dyreforskningsafdeling, som udviklede den side af systemet som har med husdyr at gøre.

I andre dele af verden benyttes andre planter og dyr. På Titicacasoens bredder i Bolivia bruger landmændene for eksempel fisk til fiskemel, der anvendes til kyllingefoder. Andre steder har man marsvin eller kaniner i stedet for kyllinger. I Portoviejo, Ecuador har man æglægningshøns, slagtekyllinger og geder, for at få kød og mælk.

Landmændene skal også lære hvordan de på rette vis beplanter arealer, og afbalancerer dyrenes kost for at få størst udbytte. Der indføres ingen nye planter, dyr eller maskiner det første år.

I fjerde fase lægges der vægt på at opbevare og anvende afgrøden klogt. Institutet har udviklet en meget enkel pakke til at tørre afgrøden i, den koster mindre

end 100 kroner, derved spares mange penge ved at maden ikke ødelægges. En solovn, også til under 100 kroner, er fundet for de penge. Når der anvendes solenergi til madlavning kan landmanden spare den kostbare tid han for brugte til at samle brænde til madlavningen. Begge opfindelser – både Benson instituttets tørrekasse og solovn – er for nyligt taget i anvendelse i Etiopien og Ghana. For omkring 200 kroner kan man købe de nødvendige materialer til en kværn, som laves af gamle cykeldele. En anden kværn får sin energi fra en cykel som er tilsluttet kværnen.

Iløbet af det andet år kan landmændene bruge penge, som de har tjent på afgrøden det første år, til at fremstille forskelligt, enkelt værktøj, som er designet og afprøvet på Benson instituttet. Ved hjælp af en miniaturtraktor, med jordbrugsværktøj som man efter eget valg kan påmontere, kan landmanden lære mere effektive arbejdsmetoder. Et vandingsanlæg drevet ved vindenergi og elektricitet er en billig opfindelse, som på afgørende måde øger produktiviteten. Instituttet har gjort en opfindelse som betyder at dåser kan genbruges. Den vil snart kunne fås for under 200 kroner.

„Programmet fungerer nu,” siger Richard Brimhall, som er tilknyttet som leder ved instituttet. „Vi ved at det kunne ændre tilværelsen for milliarder af mennesker, hvis liv er afhængigt af hvor godt de små landbrug fungerer.”

Det er en menneskelig revolution, en omvæltning som er udarbejdet for at forbedre folks tilværelse. Hvordan skal det nå ud til folk? I dag er der på instituttet to fuldtidsledere og to sekretærer. Men der er desuden knyttet 1500 ansatte til instituttet – frivillige fra alle dele af verden. Det er landbrugsvidenskabsmænd, ernæringseksperter, dyreopdrættere, landmænd, læger, sagførere, ja selv skuespil-

lere og filmproducenter, som alle har tilbudt at ofre af deres tid og midler for instituttet.

To studenter, som har taget eksamen ved BYU, er i færd med at oplære Humberto Canarte og de andre seks familier i Portoviejo i hvordan de kan gøre deres landbrug mere produktivt. Malaquias Flores har taget en masters degree (en embedseksamen) ved Chihuahua i Mexico. Han og Neils Tidwell, en videnskabsmand i husdyrhold fra Idaho, bor sammen med deres familier i Portoviejo. „Vi synes at det er dejligt at vi kan hjælpe dem til en bedre levevis,” siger de. De har fuld tillid til at de syv familier er dygtige nok til at føre programmet videre i Portoviejo, når personalet fra Benson instituttet er rejst.

Men instituttet er ikke tilfreds med kun at eksportere ekspertise til forskellige lande. Det er direktør Robisons mål at gøre instituttet til et internationalt træningscenter. Der er allerede ankommet landmænd og videnskabsmænd fra Bolivia, Guatemala, Liberia, Mexico og andre lande, for at lære systemet for minilandbrug. Men instituttet mangler midler til at udanne mange, mange flere. „Den ideelle måde at udbrede systemet på ville være at vi oplærer folk, som så til gengæld kan oplære deres egne,” siger bror Brimhall.

Instituttets indflydelse udbredes også gennem et program hvorved der uddeles stadig flere stipendier. Hector Solorio var en af Mexicos førende agronomer, og han fik sin eksamen i 1983. Da han havde taget første del af sin eksamen opgav han et stipendium for at tage på mission. Efter at have udført sin mission studerer han nu videre på BYU, på baggrund af et stipendium til Benson Institute and Agricultural Economic. „Disse unge mennesker vil så tage tilbage til deres eget land, for at blive ledere i regeringen og indenfor landbrug,” forudsiger bror Brimhall. „Vi ville

mægtigt gerne stå som sponsorer for endnu hundreder af sådanne studenter.”

Indtil nu har instituttet hovedsagligt eksisteret på det som de har fået gennem regeringer, af forretningsfolk og privatpersoner. Som følge af dette er det kun lykkedes instituttet at hjælpe så langt midlerne rakte. Men LDS Foundation, som er den institution der skaffer penge til uddannelsesprojekter, har i år påbegyndt en ambitiøs kampagne for instituttet. Der bliver også brug for penge til at fremstille undervisningsmaterialer om minilandbrug. „Hvis instituttet kan blive mere uafhængigt,” siger bror Brimhall, „vil det bedre kunne reagere på ansøgningerne om hjælp fra kirkens ledere og andre i de underudviklede lande.”

De mænd og kvinder, der arbejder på Benson instituttet, udstråler en opfrende holdning og et gå-på-mød, som alle der arbejder for en sag der er større end dem selv. Men de udstråler også en munterhed og arbejdsglæde. Og det bør de da også have, for denne praktiske indsats for at forbedre livskvaliteten er ikke uligt det som Mesteren udførte.

„Vi har set Herrens hånd i vort arbejde i alle aspekter,” siger bror Brimhall. „Det er ikke vor opgave at forkynde evangeliet, men vi fremmer i høj grad missionærånden, når vi hjælper folk med at forbedre deres livskvalitet. Når folk lærer hvordan de kan klare sig selv, bliver de lykkeligere og mere lærvillige. De bliver meget dygtigere i deres hjem, i deres samfund og i deres land.” □

Der foregår meget forskelligt arbejde på Benson instituttet, og der er brug for frivillige indenfor alle fag. Oplysninger om hvordan man kan blive tilknyttet instituttet eller instituttets programmer fås ved at skrive til the Benson Institute, B-49, Brigham Young University, Provo, Utah, U.S.A. 84602.

Efter fire hundrede navne . . .

Jon B. Fish

Illustreret af David Linn

Et par uger før jeg fyldte otte år blev min far dræbt ved en bilulykke. En måned senere flyttede vi ind i et andet hus i St. George, Utah, lige overfor det smukke St. George tempel.

Det varede ikke længe før min mor blev kaldet til at være genealogisk sekretær. Når der kom en gruppe, som ikke kunne klare opgaven, ringede et medlem af tempelpræsidentskabet til min mor og spurgte om hendes sønner kunne komme over og gøre dåb for de døde. Min mor har aldrig afvist Herren. Mine to store brødre og jeg var ofte i templet for at gøre dåb.

En sommerdag havde jeg skåret min hånd færdeligt på en blikdåse. Jeg tiggede min mor om at måtte blive fri for at komme til lægen og få flængen syet, så hun rensede min hånd og forbandt den med gazebind og plastre, hvorpå hun vikledede endnu et gazebind om.

Aldrig så snart var hun færdig før telefonen ringede. Det var brødrene fra templet. De skulle bruge nogle drenge til at gøre dåb. Da mine store brødre i den senere tid havde haft så travlt, var det for det meste mig som gik i templet. Min liste over afdøde, jeg havde gjort dåb for, løb efterhånden op til tusinder af navne. Denne gang var mine store brødre heller ikke hjemme, så jeg skyndte mig i bad, klædte mig på og løb over til templet.

Nogle timer og fire hundrede navne senere

Min mor hjalp mig ind for at tørre min dårlige hånd og lægge en ren forbindelse om.

sagde bror Edwards at det var nok for i aften. Jeg husker ham så tydeligt. Når han løftede sin højre arm i en ret vinkel kunne jeg se at han manglede nogle fingre, som han havde mistet ved en ulykke i sin ungdom. Efter hver dåb hjalp han mig forsigtigt op ad jerntrappen, til det sted hvor jeg skulle bekræftes. Efter 20 dåb kiggede bror Edwards ned på mig og sagde: „Bror Fish, kan du klare flere?“ Jeg svarede ja, og vi arbejdede os igennem en ny bunke navne.

Da jeg kom hjem – fuldstændig udmattet – kiggede min mor på det dryppende gazebind om min hånd og hjalp mig ud i badeværelset for på ny at forbinde såret. Jeg var så træt og sulten at jeg ikke havde lyst til andet end at spise og sove. Jeg skænkede ikke min hånd en tanke. Jeg lod min mor tage forbindingen af. Først gazebindet, så plasteret og til sidst endnu et stykke gazebind. Min mor stirrede overrasket. Jeg kiggede ned. Der var intet spor af flængen tilbage – ikke så meget som et ar eller lidt rødt – ingenting!

Jeg husker at min mor lige så stille trak mig ind til sig. Vi græd et øjeblik sammen – Ånden bar vidnesbyrd til mig om at jeg var blevet helbredt på grund af det arbejde jeg havde udført i Herrens tempel. □

Jon B. Fish virker som rådgiver i stavspræsidentskabet i Citrus Heights stav, Californien.

Den sidste halve kilometer

Melvin Leavitt

Den sidste halve kilometer, inden man nåede Steve Davis' hus, var streng. Det var en privat vej som gik fra hovedvejen og løb tværs igennem en mose. Og når det havde regnet, hvilket det ofte gjorde, blev vejen *en del af mosen*. Hvis man ville ned til enden af vejen måtte man parkere sin bil og gå, således som Steve og hans far altid gjorde det. Stedet var kønt nok, med en masse sol der skinnede gennem de høje nåletræer, men ikke smukkere end mange andre steder, hvor det var meget lettere at komme til. Man gik kun den halve kilometer hvis man havde en *særlig* grund til det.

Steve og hans far var ikke aktive i kirken. De boede ca. 48 km fra den kirke som de tilhørte. 48 kilometer samt en halv kilometer dårlig vej.

Steve Davis og hans far hørte til Brooksville Ward i Tampa Bay staven i Florida. Selv om den 17-årige Steve ikke var kommet i kirken et stykke tid, havde han stadig nogle gode venner i præsternes kvorum. Han havde haft mange dejlige timer sammen med dem. De havde jagtet kaniner i skoven og fisket med net i bugten. Engang fangede de en lille haj. De spillede også softball og basketball med hinanden. I begyndelsen, da det så ud til at Steve ville *forblive* passiv, ringede stavsledelsen rundt. Hvert aronske præstedømmekvorum i staven skulle udvælge sig et passivt medlem som de skulle genaktivere. Steves kvorum, som bestod af Joe Beggs, Billy Mantooh og Denis Hunter, var ikke i tvivl om hvem de skulle vælge. De ønskede virkelig at få deres gode ven tilbage hos dem om søndagen. De havde også savnet ham på deres basketball- og softballhold.

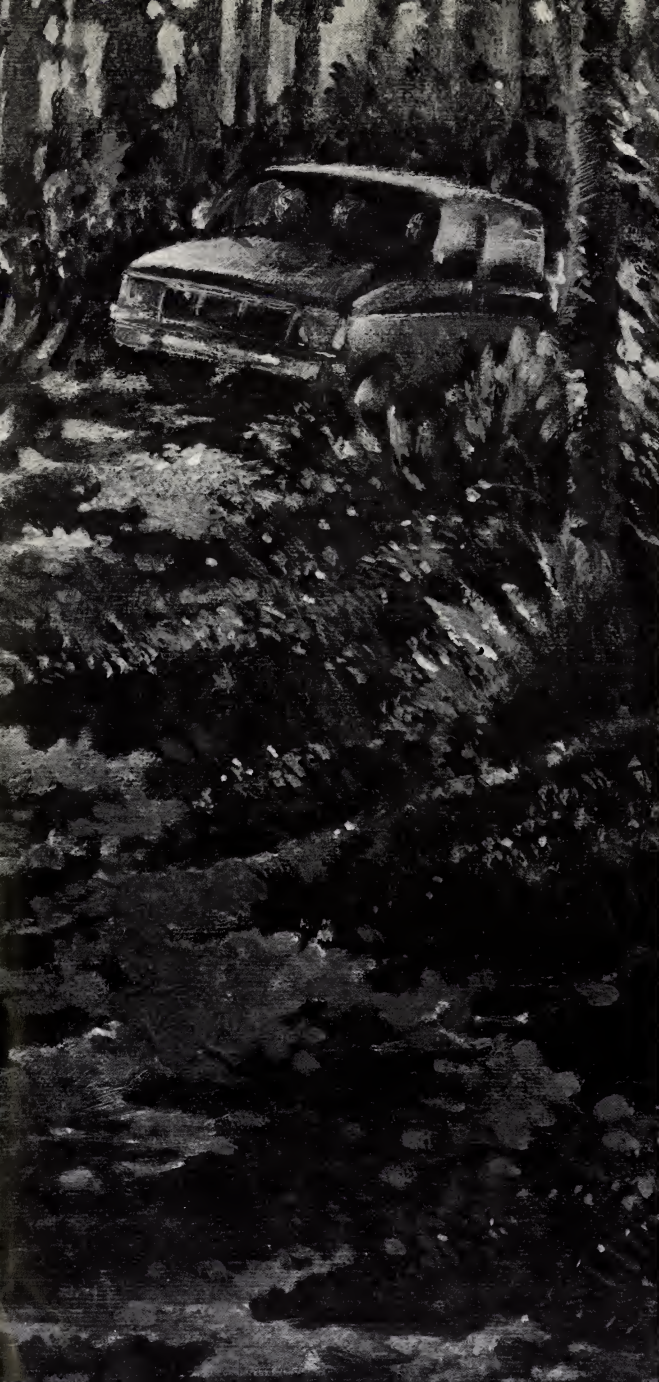
Staven foreslog at kvorummet besøgte den de havde udvalgt mindst en gang om ugen. Det var godt nok, men der var 48 km – og den halve kilometer meget dårlige vej. Men det så ikke ud til at være noget problem for disse unge mennesker. Så hver eneste uge kørte de de 48 km hen til den dårlige vej og gik den halve kilometer i mudder op til huset. De gik i reglen ned ad vejen. Men det skete også at de tog chancen og kørte den halve kilometer – men kun når der var tørt.

Steve havde gennem længere tid ønsket at komme tilbage, men det er ikke altid nemt, når man har været væk et stykke tid. Men det så ud til at blive mere og mere sandsynligt, for hver gang hans kammerater troppede op.

Det var heller ikke altid let at være de besøgende. Billy Mantooh erindrede bagefter: „Det så virkelig ud som om djævelen modarbejdede os. Der skete altid noget, så vi ikke syntes at vi kunne komme ud til ham, men vi måtte alligevel afsted. Somme tider var vi ikke derude før klokken 22, men vi måtte gøre det.”

Når de først var der fortalte de Steve hvor meget han betød for dem, uden at udøve nogen form for pres for at få ham til at komme til moderne. „De sagde at de alle savnede mig, men de forsøgte ikke at tvinge mig til at komme,” husker Steve.

Det var tydeligt at se at disse unge mennesker virkelig var interesseret i Steve. Hvor meget stod helt klart en aften, hvor de havde besluttet sig til at køre op ad vejen, selv om det havde regnet og vejen var godt mudret. De kørte op til huset, men på vejen tilbage gled vognen fra vejen ud i det dybe mudder. Steve og

Det dybe, lumske mudder kunne ikke afholde de unge mænd fra præstedømmekvorummet fra at udføre deres opgave.

hans far måtte ud og hjælpe dem. Først da klokken var 3 om natten fik de vognen fri. De besøgende var godt snavsede, de måtte faktisk tage deres mudrede tøj af før de atter kravlede ind i vognen. Men selv om man næsten ikke kunne se deres ansigter for bare mudder, så var deres smil kun så meget tydeligere. De fire unge mennesker der kørte hjem, kun iført undertøj, var den nat meget trætte, men også meget lykkelige. De kunne se at der var sket en forandring med Steve. Og den næste uge var de tilbage igen. Disse unge mennesker lod sig ikke kue af en halv kilometer.

Steve var også lykkelig. En søndag kort tid efter den minderige nat, viste han sig i kirken sammen med sin far. I begyndelsen kom de ikke så regelmæssigt, men vennerne blev ved med at aflægge besøg, lige til Steve og hans far havde genoptaget deres gamle vaner med at komme til møderne.

Steve siger: „Leg holder så meget af dem allesammen. Jeg vil altid være taknemmelig for deres venskab. Hvis det ikke var for dem, var jeg formodentlig stadig passiv. Min tilværelse vil blive helt anderledes, på grund af det de gjorde for mig.“

Et stykke vej på en halv kilometer er ikke så meget, specielt ikke i sammenligning med en køretur på 48 kilometer. Men det er ofte den halve kilometer i den sidste ende af de 48 der afholder os fra at gå. Det er netop sådanne ting der får de fleste af os til at udsætte arbejdet til i morgen, næste uge eller somme tider når det ikke ser ud til regn. Men Steve og hans far vil altid være taknemmelige for at vennerne gjorde sig en ekstra anstrengelse – på en halv kilometer. □

Banyan Dadson

Evangeliet i Ghana

Laurie Williams Sowby

Mænd som Banyan Dadson er sjældne i den lille afrikanske stat, Ghana. Han har ikke alene en høj uddannelse, men han er også sidste dages hellig i et land hvor kirken er forholdsvis ny. Bror Dadson var oprindeligt professor i kemi, men nu er han vicepræsident ved Cape Coast universitetet i Ghana.

Bror Dadson blev omvendt til kirken for ca seks år siden og drømmer om den dag hvor han kan se tempelspirene knejse mod det Centralafrikas blå himmel, og hans landsmænd tilslutte sig kirken i hobet. Der er allerede over 2000 kirkemedlemmer i Ghana og der døbes op til 50 mennesker hver uge. „Kirken imødekommer mit folks behov,“ siger han kort og godt.

Som ung var Banyan så opmærksom ved metodisternes møder at han ofte kunne gentage hele taler udenad, og det varede da heller ikke længe før børnene kaldte ham „præsten“. Da han ikke kunne få alle sine spørgsmål besvaret tilfredsstillende gled han ind i en uformel sammenslutning hvor man studerede skrifterne, men han havde svært ved at acceptere alle deres lærdomme om at det alene er ved nåden at man frelses.

Læren om tro uden gerninger gav ham store indre konflikter. „Enhver kristen bør vise at de tror på Herren,“ siger bror Dadson.

Da Banyan var 22 skilte han sig ud fra sammenslutningen og tilsluttede sig et andet broderselskab. Her fik han den åndelige støtte han havde brug for i de næste otte år, hvor han læste til første del af sin masters degree og indtil han blev doktor i organisk kemi. „Dette broderselskab forbød alkohol, tobak og umoralitet, og de

kunne oven i købet fortælle en historie der lignede til forveksling Joseph Smiths,“ erindrer bror Dadson.

Da Dadson havde opnået sin doktorgrad ved Cambridge universitetet i England tog han tilbage til Ghana hvor han fik stilling som kemiprofessor ved universitetet i Cape Coast. De næste ti år tilbragte han med dette akademiske arbejde, blev gift og påbegyndte en familie – uden at være tilknyttet nogen religiøs gruppe. I denne periode kom han i forbindelse med pastor Billy Johnson, som var kommet i besiddelse af nogle eksemplarer af Mormons Bog, og uden officiel myndighed havde påbegyndt en Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Banyan havde været til et kirkemøde, men kunne ikke acceptere stammetrommerne og dansene, som man anvendte i forbindelse med møderne.

Otte år efter fik bror Dadson en Mormons Bog, en Lære og Pagter, Den kostelige Perle samt *Håndbog i evangeliske principper* af Billy Johnson. Samtidig fik han den nyhed at sidste dages hellige missionærer for nylig havde omorganiseret den lokale kirke, denne gang med præstedømmet som grundvold. Bror Johnston var blevet døbt, og blev kaldet som den første distriktspræsident.

Banyan besluttede sig til at give den nye religion endnu en chance. Denne gang overværede han et sidste dages helligt standardnadmøde, hvor der blev spillet salmer på kassettebånd. Da han fik lært noget mere om evangeliet blev han hurtigt klar over at han omsider havde fundet den kirke han søgte. Han blev døbt snart efter, hvorpå de fire ældste af hans seks børn blev døbt og nogle uger senere også hans hustru, Henrietta.

Bror Dadson tilbragte nu mere tid sammen med sin familie, han fik dem blandt andet op klokken 5 om morgenen, for at de kunne bede og studere skriften. Det fik en enorm indvirkning på hans familie.

„Folk kunne se hvilken bemærkelsesværdig god ændring der skete med mine børn,“ husker han. Hans bror og søster lagde også mærke til det og snart efter tilsluttede de sig også kirken. Kwamena Dadson er nu præsident for Cape Coast grenen, og hans søster Elizabeth Kwaw er hjælpeforeningspræsidentinde.

Et par måneder efter sin døb blev bror Dadson grenens første kvorumspræsident for ældsterne, og i foråret 1982 blev han kaldet til at være andenrådgiver i Ghana distriktet.

Bror Dadson tilskriver sit medlemskab af kirken den succes han har i sin karriere. I 1981 blev han udnævnt til dekan for universitetets fakultet, en stilling han har siddet i til han blev universitetets vicepræsident i maj 1985. „Kirken har gjort mig til en mere effektiv lærer og leder,“ forklarer han, og nævner sådan noget som at organisere sin tid, benytte sine talenter og sine kræfter mere effektivt og komme bedre ud af det med andre. „I min omgang med personalet skal jeg udvise kærlighed, ifølge Kristi lov.“

Men udover de bedre forhold på arbejdspladsen og i familien har evangeliet givet yderlige fordele. „Jeg led engang af frygt og nervøsitet, men det er helt væk nu. Jeg har nu en sikker selvtillid. Jeg stoler på Herren.“

I sommeren 1983 tilbragte bror Dadson to måneder som besøgende kemiprofessor ved Brigham Young universitetet. Det var hans første rejse til Utah, skønt han tidligere havde holdt foredrag som

Fulbright-lærer og gæst på forskellige universiteter i De forenede Stater.

Bror Dadsons familie var ikke med i Utah, men alligevel benyttede bror Dadson chancen i de to måneder til at gå i Provo templet og få sin begavelse. Siden har det ikke været økonomisk muligt for familien at tage til templet, men han siger at han „ikke har ro før han har været med sin kone og sine børn i templet og har fået dem beseglet til sig“.

Ægteparret Dadson og deres seks børn, i alderen fra 10 år til 21 år, nyder grenens typiske aktiviteter, blandt andet skuespil, atletik, folkedanse, fodbold samt arbejdet på velfærdsfarmen, hvor der dyrkes majs, bønner og forskellige grøntsager.

Bror Dadson er betroet medarbejder i Vestafrikas Venner (Ghana), i sin omsorg for at skaffe sine landsmænd mad og andre fornødenheder. Denne forening er ikke tilknyttet nogen bestemt religion og beskæftiger sig blandt andet med at skaffe og uddele gratis medicin til hospitaler, klinikker og landsbyer.

Dadson ønsker at forblive i Ghana og hjælpe kirken fremad, og han håber at hans børn vil gøre det samme. □

Nummer to fra venstre: Banyan Dadson sammen med sin hustru og seks børn.

Laurie Williams Sowby er free-lance journalist og søndagsskolelærer i American Fork ward, Utah.

Jeg havde ingen undskyldning

Walter Swan

Jeg befandt mig i min have en morgen hvor det slog mig at jeg havde nogle velsignelser jeg kunne dele med andre. Omsider besluttede jeg mig til at acceptere kaldet til at blive missionær.

Jeg sagde til min biskop at jeg havde de velsignelser jeg havde brug for. Jeg behøvede ikke at tage på mission for at få flere.

Min hustru og jeg havde en behagelig tilværelse. Jeg var pensioneret og vi var gældfri. Jeg havde et lækkert lille tømmerværksted derhjemme, med alt det værktøj som en ældre mand kunne ønske sig. Jeg havde en have på omkring en halv hektar og nogle bistader, som gav os en lille ekstra indkomst.

Vi var også tilfredse med det arbejde vi havde udført i kirken gennem årene siden vi blev døbt. Jeg havde været halvfjerds år i 20 år og stavmissionær. Så blev jeg højpræst og underviste i søndagsskolen, hvilket jeg i høj grad nød. Vi syntes at vi havde gjort alt hvad Herren havde for-

langt af os – og at vi havde lov til at nyde resten af vort liv.

Så kom biskoppen for at se om vi var parate til at udføre en fuldtidsmission. Jeg sagde nej og fortalte at jeg havde gjort alt hvad Herren havde forlangt af mig og at de 15-16-årige i kirkens søndagsskoleklasse stadig havde brug for mig. „Desuden,“ sagde jeg, „har jeg de velsignelser jeg ønsker mig.“

Et års tid efter bragte han emnet på bane igen.

„Walter,“ sagde han, „jeg har bedt gentagne gange for denne sag. Jeg ønsker du skal vide at Herren ønsker at du tager på

mission. Du sagde at du har en masse velsignelser og at du ikke har brug for flere. Det er i orden. Men der er en masse andre mennesker som har brug for nogle velsignelser som kun du kan give dem. Din hustru har brug for dem, wardet har brug for dem og dine børn har brug for dem – for ikke at tale om alle de mennesker du vil komme i kontakt med i missionsmarken. Tænk nu over det.“

Jeg tænkte over det hele natten. Jeg vidste at min hustru ville støtte mig, uanset hvilken beslutning jeg traf. Problemet var bare at jeg ikke kunne beslutte mig til noget af det.

Den næste morgen stod jeg op før det var lyst. Jeg gik udenfor og satte mig ved en af bistaderne, mens jeg ventede på at

Illustreret af Lynn Farrar

det skulle blive lyst nok til at jeg kunne gå ud i haven og hente et par meloner til min morgenmad. Mens jeg sad og spiste melon tænkte jeg på alle de materielle ting vi havde slæbt rundt på i de sidste 25 år, de steder hvor vi var flyttet hen. Noget af det havde jeg brugt og andet havde jeg foræret væk til venner og bekendte. Men jeg havde stadig en masse gode ting, som overhovedet ikke blev brugt og ikke var til nogen verdens nytte.

I det øjeblik slog det mig: „Jeg har været medlem af kirken i næsten 26 år nu og jeg har erhvervet mig en masse evangelisk kundskab. Noget af det har jeg brugt og jeg har givet noget til venner og bekendte. Men jeg har stadig en hel masse som overhovedet ikke er blevet brugt, og det er ikke til nogen verdens nytte.“

Jeg rejste mig og gik ind i huset. „Vi tager på mission!“ sagde jeg til min kone.

Jeg ringede til biskoppen. „Vi er parat til at tage afsted. Udfyld ansøgningen om at tage på mission og lad os vide hvad vi skal gøre.“

Senere ville jeg ønske at jeg ikke havde sagt noget. Men på det tidspunkt havde jeg allerede fortalt alle wardets medlemmer om vores beslutning. Jo mere jeg tænkte over det, jo mindre lyst fik jeg til at tage afsted.

En uge før vi skulle afsted til MTC begyndte jeg at få ondt i brystet. Det ville have været alle tiders undskyldning for at blive hjemme. Men af en eller anden grund benyttede jeg mig ikke af den. Jeg fik en velsignelse af biskoppen og fik det godt igen.

Da vi var på missionærernes træningscenter begyndte jeg atter at få ondt i bry-

stet og tog på hospitalet for at få at vide hvad der var i vejen. Lægen undersøgte mig grundigt og sagde at jeg bare var for stresset og at jeg ville få det godt igen, hvis jeg tog den lidt mere med ro. Det gjorde jeg, og fik det meget bedre. Men jeg var stadig på jagt efter en god undskyldning.

Da vi var ankommet til missionsmarken i Florida sagde jeg til mig selv: „Hvad er jeg her for? Jeg har hjemve. Jeg kan ikke holde ud at bo så tæt på alle disse træer. Jeg må have mere luft. Hvis biskoppen bare havde fortalt mig dette! Hvad godt kan jeg gøre her?“ Jeg følte mig aldeles ikke hjemme.

En aften spurgte grenspræsidenten om vi ville besøge et ægtepar som havde fået missionærlektierne 2–3 gange. Det var gode mennesker, men de havde ikke tilsluttet sig kirken.

„Lad mig tage hen til dem,“ sagde jeg. Vi tog hen til dem og på mindre end en halv time havde vi aftalt en dåbsdato med manden. Tre uger efter at vi var ankommet på vores mission var han døbt.

Da vores missionspræsident hørte om det blev han henrykt. Der var ikke blevet en eneste døbt i vort missionsområde i over et år, og kun seks i de sidste fem år. Det gav mig den opmuntring jeg havde brug for.

Der begyndte for alvor at ske noget efter dette. Folk, som ikke havde været i kirken i årevis, begyndte atter at komme. Vi lagde mærke til en større kærlighed og engighed blandt grenens medlemmer, og vi døbte hustruen til den første mand vi fik kontakt med.

Så fik vi en henvisning fra Salt Lake City og vi døbte endnu en mand – den første sorte som blev døbt i vort område. Han sagde at han i længere tid havde bedt til at Herren ville sende nogen som kunne fortælle ham hvilken kirke der var den san-

de. Han fortalte at han så et lys omkring os, da vi første gang kom til hans dør – og han vidste med det samme at hans bønner var blevet besvaret. Han blev døbt kort tid efter. Vi nyder stadig at være på mission. Det er ikke længere siden end i sidste uge at vi døbte endnu et ægtepar. Broderen til den første kontakt. Det er nogle helt specielle mennesker, og vi er lykkelige for hvad der her er hændt.

Jeg har fået en helt andet indstilling til at være på mission, end den jeg havde derhjemme. Selv om det har været en af de sværeste beslutninger i vort liv, har den fået uvurdelig betydning. Jeg har opdaget at jeg faktisk *havde* brug for flere velsignelser. Vi kan næsten ikke rumme den glæde og lykke vi føler. Min hustru og jeg har udviklet os sammen, langt mere og bedre end vi har gjort det i lang, lang tid. Men det allervigtigste er at jeg har fundet ud af at biskoppen havde ret, med hensyn til at andre mennesker også har brug for velsignelser. Vi har opdaget at der er en masse mennesker som har brug for evangeliets velsignelser – velsignelser som kun missionærerne kan give dem. Jeg ville ønske at alle kirkens ægtepar vidste hvor meget der er brug for at de deler ud af den kundskab og de erfaringer de har opnået gennem deres år i kirken. Hvis de bare vidste hvilken glæde deres missionærvirksomhed kan bringe andre og dem selv, så ville de ikke tøve med at tage afsted. Der er intet som kan sammenlignes med Herrens løfte:

„Og om det skulle ske, at I måtte arbejde hele jeres liv med at råbe omvendelse til dette folk og kun førte een sjæl til mig, hvor stor skal da ikke jeres glæde være med ham i min Faders rige!“

Og dersom jeres glæde kan være så stor over en eneste sjæl, som I har ført til mig i min Faders rige, hvor meget større glæde ville I da ikke have, om I kan føre mange sjæle til mig!“ (L&P 18:15–16).

Herren har ikke sagt at det ville være svært, men han sagde at det ville være anstrengelserne værd. Og det er det! □

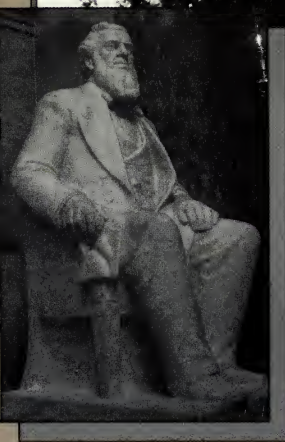

Mahonri Young

Thomas Toone

*This Is the Place Monument,
ved indgangen til Emigration
Canyon over Salt Lake City.
På toppen ses de massive
skulpturer af Wilford
Woodruff, Brigham Young og
Heber C. Kimball.*

*Fotografi indsat: Statuen af
Brigham Young i National
Statuary Hall i Washington
D. C.*

Fotografier af Eldon Linschoten og Michael M. McConkie.

Billedhugger gennem sin arv

Ethvert menneskes samvittighed udfordres til at vælge den livsgerning han elsker. Og når han har valgt sin kurs, må han arbejde samvittighedsfuldt for at lære alt om sin gerning. Det er ethvert oprigtigt menneskes indertlige ambitioner at udføre et godt stykke arbejde for det han efter sin ærlige mening ved er rigtigt. [1]

MAHONRI YOUNG

Mahonri plejede gerne at sige at han ikke rigtig kunne huse noget tidspunkt hvor han ikke har ønsket at blive billedhugger. Selv om han blev en fortrinlig maler, trykker, lærer, foredragsholder og skribent er han bedst kendt for sine skulpturer, som afspejler dyb stolthed for hans pioner arv. Til hans kendteste værker hører mægemonumentet, statuerne af Joseph og Hyrum på tempelpladsen, og *This Is the Place Monument* i Salt Lake City.

Men Mahonri Youngs ry som billedhugger går udover Utahs grænser. Han blev en kendt skikkelse indenfor udviklingen af skulptur-realismen i det tyvende århundredes kunst i Amerika. Hans berømteste skulpturer er nogle små bronzefigurer af arbejdere og boksere, og hans værker kan ses på mange af de store museer i Amerika. Han har modtaget mange professionelle æresbevisninger gennem sin lange, bemærkelsesværdige karriere.

Mahonri Mackintosh Young blev født i Salt Lake City, den 9. august 1877, som den ældste af Mahonri Moriancumer Youngs og Agnes Mackintosh tre børn. Da han var helt lille tog forældrene ham med hen til bedstefaderen, Brigham Young, for at han kunne give drengen

Udsnit af *This Is the Place Monument* – pionerfigurer på monumentets pille.

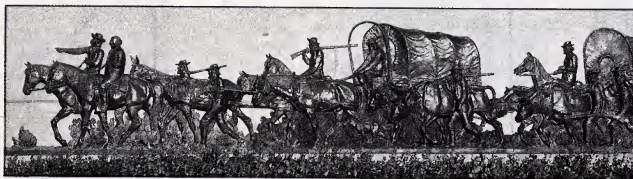
en velsignelse før sin død. Om dette skrev Mahonri Young senere:

„Jeg holder af at forestille mig selv ikklædt en såkaldt 'dåbskjole' – som man altid gav nyfødte på for så længe siden. Den var hvid og nåede ikke kun ned til barnets fødder, men helt ned til moderens fødder, når hun stod op. Indenunder var jeg svøbt i flere meter 'mavebælte' af rødt flonel. Jeg holder af at forestille mig at jeg gjorde stort indtryk på min bedstefar, men det kunne jeg næsten ikke forvente, eftersom han havde fået en masse børnebørn før jeg blev født. Det var ikke særlig sensationelt for ham. Men jeg tror . . . at jeg var den sidste som fik en personlig velsignelse af ham" [2].

I begyndelsen boede Mahonri i Desert Woolen Mills, som lå i udkanten af Salt Lake City, ved grænsen til Parley's Canyon. De kaldte huset 'fabrikken', for rundt om det lå en tømmerhandel, en lade og det hus hvor ulden blev renset og forarbejdet. Mahonri elskede duften fra beholderne med stærk sæbevand, transportbåndene og fremfor alt værktøjet i tømmerhandlen. Det var her hans kunstneriske sans blev vakt, og mange af temaerne i hans kunst syntes at tage udgangspunkt i dette første hjem. Senere skrev han om „fabrikken“:

„Her oplevede vi drømme og sorger. Der var landmænd og en gård. Der var mænd og kvinder der arbejdede på møllen. Der var dyr og fugle rundt omkring i stalden og til alle sider havde vi det herligste landskab . . . Når jeg får hjemme er det altid efter dette sted i Salt Lake dalen, efter den gamle bjælkehytte, de vilde fugle, solsikkerne og de blå bjerge der dannede en så skøn baggrund" [3].

Mahonri stod sin far meget nær. Når familien Young kørte til Salt Lake City, sad Mahonri altid ved siden af sin far på hestevognens forsæde, så de kunne tale sammen om hvad de så og hørte på vejen. Mahonri mener at det var hans far der først vakte hans interesse for kunst.

This Is the Place Monument – vogntoget på monumentets sokkel.

Da den 5-årige Mahonri kæmpede med en blindtarmsbetændelse var det hans far der underholdt ham med at skære geværer og andre træfigurer, så det varede ikke længe før drengen viste interesse for at snitte i træ. Da faderen blev klart over at hans søn havde kunstneriske evner, og blev bange for at drengen ville skære sig på den skarpe kniv, forsynede han sin søn med noget ler han fandt ved en vejudgravning. Af dette ler formede Mahonri små fugle og dyr.

Da Mahonri var seks år døde hans far. Den lille dreng flyttede sammen med sin mor ind i en mindre hytte i Salt Lake City. Det var her Mahonri begyndte at gå i skole. Men det brød han sig ikke rigtigt om. Han var to år bagefter de fleste andre børn, og hans klasse var ikke særlig god. Efter ottende klasse gik han ud af skolen. Men han elskede at læse og studere kunst, og han lånte ofte bøger og blade fra sin onkel og tantes store bibliotek.

I disse år blev han ven med drengene i nabolaget. Flere af dem var også kommende kunstnere. Mahonri tegnede dem ofte mens de legede på bredden af kanalen i nærheden af sit hjem. Han holdt af at spille fodbold, baseball, tage på lejrture, fiske og gå på jagt. Han kunne også godt lide at skære geværer ud af træ, og nogle år senere sagde han at „han mente at hans forklarighed for at

snitte geværer kom af hans ønske om at eje et gevær. Men det tror jeg ikke helt nu. Jeg tror at . . . det blot var interessen for at snitte og skabe former“ [4].

Da Mahonri var elleve år købte hans mor ham noget snitteværktøj, hvormed han lavede sit første rigtige arbejde. Det var et relief på 10 cm af Julius Caesar, lavet af en tremme fra et rækværk. En dag kom en bogsælger og så træsnittet på kaminhylden. Da han fik at vide at det var lavet af en 11-årig dreng, sagde han at drengen måtte være et geni. Familien kaldte lang tid efter drengen for „geniet“ [5].

Mahonri arbejdede i en lille kiosk, der handlede med souvenir, og fik 2.50 dollars om ugen, for at tjene penge til at tage undervisning i sin kunst. Han begyndte sin egentlige uddannelse hos James T. Harwood – en af Utahs kunstnere som var den første der studerede i Paris. På Harwoods opfordring besluttede Mahonri sig til at tage til New York og Paris for at blive videreuddannet. Han arbejdede som portrætkunstner for *Salt Lake Herald* og *Salt Lake Tribune*, for at tjene penge til rejsen. Han arbejdede også som gravør for *Tribune* – somme tider fra klokken 19 til den var både 2 og 4 om morgenen.

I efteråret 1899 tog han til Art Students' League i byen New York for at studere. Han var meget flittig og blev en

af de dygtigste elever i sin klasse. Mahonri kom til at lide af søvnløshed, fordi han havde arbejdet til hen på morgenstunden for *Tribune*. Når han ikke kunne sove læste han Shakespeare og studerede ugeblade, for at lære om kunst og illustration.

Otte måneder senere tog han tilbage til Salt Lake City, hvor han fik arbejdet som kemigraf på *Deseret News*. Året efter havde han sparet tilstrækkelig mange penge sammen til at kunne tage til Paris for at studere yderligere fire år. Ved århundredeskiftet var Paris verdens kunstcenter, og alvorligt arbejdende kunstnere blev opfordret til at tage hertil. På vejen besøgte han England, hvor han tegnede skitser af de hestetrunkne busser og taxaer, de overfyldte gader og chaufførerne på de offentlige transportmidler. Han besøgte også British Museum, National Gallery samt Tate og Walkers gallerier, altsammen i et forsøg på at lære mere om sin kunst.

Mens Mahonri var i Paris begyndte han at lave små skulpturer af arbejdere. Derved fik han megen anerkendelse som elev, og han blev senere berømt for dem i New York. Det var et tema han aldrig blev træt af. For Mahonri var hans arbejdere rigtige mennesker som udførte rigtigt arbejde. Han havde intet ønske om at idealisere noget, hvilket ellers var almindeligt for skulpturkunst i den periode. „Jeg elsker det arbejde som arbejdere udfører,“ skrev han. „Jeg betragter dem som storslåede mennesker. Jeg holder af den måde de står på, den måde de holder balancen og deres håndbevægelser. Arbejderen er den vigtigste. Han har været en stor inspiration for mig i min kunst“ [6].

Mens Mahonri var i Paris arbejdede han ihærdigt for at lære alt hvad han kunne om kunst. Når han ikke var på kursus tegnede han skitser og gik ud for at se på folk, som han så lavede skitser af. Selv da han var på ferie i Italien i 1902 sammen med sin klasse, tegnede han uafbrudt, han syntes ikke han kunne retfærdiggøre at bruge penge til rejsen, med mindre han lærte noget nyt.

I 1905 vendte Mahonri tilbage fra Paris, parat til at begynde sin karriere.

Mahonri Young gjorde flere rejser til Amerikas sydvestlige stater for at studere og tegne indianere, til brug for de skulpturer der skulle stå på American Museum of Natural History. Navajo Women var et af de malerier han blev inspireret til på disse rejser. Benyttet med tilladelse fra Church Museum of History and Art.

Mary L. Derr

GEORGE FRIDERIC HÄNDEL

Illustreret af Larry Winborg

*Thi et barn er født os . . .
og hans navn skal være:
Underfuld-Rådgiver,
Vældig-Gud,
Evheds-Fader,
Fredsfyrste
(Es. 9:6).*

Far, hvor skal du hen?" spurgte George.
„Ud til hertugen," svarede faderen.

„Må jeg komme med?"
„Nej," sagde hans far strengt.

George vidste at han måtte adlyde sin far. Men hertugen havde hofmusikanten og dem længtes George efter at høre. Faderen sagde at musik var noget barnligt fjollerier og ikke for voksne mennesker. George måtte glemme alt om musik, for han skulle være jurist. Georges far vidste ikke at hans søn tilbragte timer med i hemmelighed at øve sig på et øveklaviatur.

Men George måtte høre andre musikere spille og derfor besluttede han sig til at snige sig med til Weissenfels slot alligevel. Det kunne ikke ligge så forfærdelig langt fra hans hjem i Halle (Saxen i Tyskland).

Han så sin far kravle ind i vognen, og da hestevognen kørte ned ad gaden løb George bagefter vognen. Da de nåede byens udkant gispede George

gevaldigt for at få vejret, og vognen begyndte at køre hurtigere. Afstanden mellem George og vognen blev stadig større, uanset hvor hurtigt han løb.

Pludselig standsede vognen.
Kusken steg af, løb hen til drengen og bar ham ind i vognen.

„Hvad er det du laver?" skændte hans far. „En 7-års dreng kan ikke løbe så langt som til Weissenfels. Jeg sagde jo at du ikke kunne komme med. Hvorfor er du ulydig imod mig? Nu kan du sidde ved siden af kusken, men du kan bare vente dig til vi kommer hjem."

Da de trådte ind på slottet kunne George høre musik. Han fulgte lyden og kom til et stort værelse, hvor en mand sad og spillede orgel. Drengen blev stående og lyttede lykkeligt, lige til den sidste tone var døet hen. „Må jeg gerne prøve at spille?" spurgte han.

„Kun et øjeblik."

George satte sig på orgelbænken og begyndte at spille. Han nød de

BØRNESTJERNEN September 1986

ISBN 0107-2145

smukke toner som fyldte værelset. Først da George havde spillet den sidste tone talte manden til ham.

„Hvem er du?“ spurgte manden.

„George Frideric Händel,“ svarede han.

„Du spiller godt. Hvor gammel er du? Hvem er for resten din lærer?“

„Jeg er syv år, men jeg har ingen lærer. Jeg må ikke blive musiker for min far.“

Først da kom Georges far ind i værelset. „De må meget undskyldte hvis min søn har forstyrret Dem, Deres Højhed,“ sagde han til manden, som tilfældigvis var hertugen.

„Er De den drengs far?“ spurgte hertugen. „Han siger at han ikke har

nogen musiklærer. Er De klar over at den dreng er meget musikalsk? Skaf ham omgående en musiklærer, og tag ham med herhen igen, så han kan spille for mig.“

„Javel, Deres Højhed,“ sagde Georges far spagfærdigt.

Da de kom hjem blev George uånddigt sendt i seng. Men allerede næste dag sørgede faderen for at organisten i Halles største kirke kom til at undervise George, som tilladelse til at forberede sig på at leve sit liv for musikken. Men George respekterede også sin fars ønske om at han skulle være jurist, så den uddannelse fuldførte han også.

George Frideric Händel er født i

Halle den 23. februar 1685. Han begyndte sin karriere med at komponere operaer. Hans operaer blev meget populære, og han var allerede berømt som 25-årig. Han rejste til England, blev engelsk statsborger og tilbragte resten af sit liv i England, bortset fra et kort visit i Halle for at besøge sin mor.

Händels musik er stadig højt elsket den dag i dag. Han er berømt for sin udvikling af oratorieformen, der er et stykke bibelhistorie, som fortælles i kormusik, soloer og orkestermusik. Hans mest skattede værk, *Messias*, handler om Jesu historie. Det er så enkelt skrevet at det kan opføres af amatører, såvel som af professionelle.

□

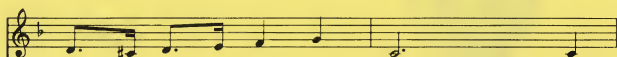
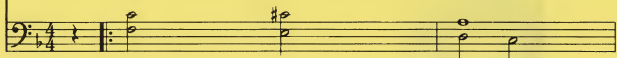

JEG ØNSKER NU AT VÆRE MISSIONÆR

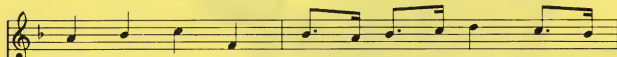
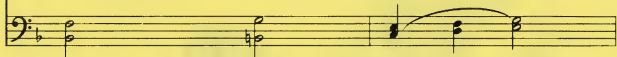
Musik af Gretje Rowley

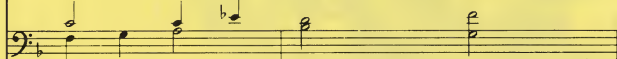
1. Jeg øn - sker nu at væ - re mis - sio - nær og at
2. Jeg vil for - tal - le an - dre, hvad jeg tror, og at
3. Jeg al - le - re - de nu kan væ - re med til at

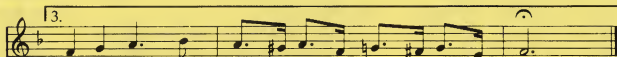
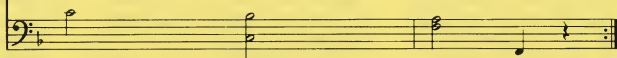
de - le det, som jeg har kært. mit
Her - rens kir - ke fin - des her, at
de - le e - van - ge - li - et. Mit

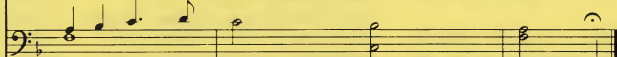
vid - nes - byrd, det bli - ver stærkt og stort, når jeg
Mor - mons Bog fra jord blev hen - tet frem og den
vid - nes - byrd, det ty - de - ligt kan ses, når jeg

gi - ver det til an - dre, har jeg lært. 2. Jeg
bli - ve kan til glæ - de for en - hver. 3. Jeg
al - tid blot vil prø - ve på at

le - ve ret, når jeg vil prø - ve på at le - ve ret.

Dansk tekst: Sonja Kristoffersen

Den gamle mandolin

Wendy F. Kanno

Illustreret af Dick Brown

Den dæmpede orgelmusik lød højtidelig, og der faldt en ærbødig stilhed over forsamlingen da ligbærerne kom ind med den enkle trækiste. Oven på kisten lå en krans af haveblomster kærligt arrangeret omkring en gammel mandolin. Lakken var slidt, men alligevel strålede den i den dæmpede belysning. De flakkende stearinlys fik kirkerummet til at syne større og mørkere, skønt nogle solstråler sneget sig ind hist og her mellem de uohvlede bjælker.

Orglet virkede helt malplaceret i disse beskedne omgivelser. Der var ikke megen luksus i vesten i begyndelsen, og det lille orgel, der var bragt med hele vejen

over sletterne på en vogn, var højt værdsat.

Amanda så hvordan støvet rejste sig fra gulvet mens ligbærerne spadserede langsomt opad gangen.

„Det er en meget lille kiste,” hviskede hun til sin mor.

„Ja, men din oldefar var jo heller ikke ret høj, selv om han var stor i ånden,” hviskede moderen tilbage.

Amanda nikkede og tårerne sved i hendes mørkebrune øjnene. Det var svært for hende at forstå at hendes oldefar var død. Han var så glad, og han spredte altid latter hvor som helst han gik. Og musik – han elskede musik!

„Manda – verden ville være bedrøve-

lig uden musik,” sagde han ofte til hende. „Jeg kan ikke sige dig hvor mange gange musikken har hjulpet mig, både før og efter vi forlod vort fædreland.”

„Fortæl mig noget fra dit fædreland, oldefar – åh, vil du ikke nok?” huskede hun at hun havde plaget ham.

„Det er i orden, men du ved godt at du har hørt det mange gang før.” Hans øjne strålede, mens han fortalte. „Da jeg var knægt, vogtede min familie får på engene, som lå omkring byen. Markerne var saftige og grønne om dagen, men om natten var det som om alt var dækket af et slør. Om aftenen var jeg alene om at vogte får. Somme tider blev fårene urolige, men så tog jeg altid min gamle man-

dolin og sang en lille sang, og så blev det rolige igen. Jeg blev også selv roligere af det, Manda. Jeg er glad fordi du har lært at spille på den. En dag skal du arve den."

Amandas storebror gav hende et voldsomt puf med albuen, og det bragte hende tilbage til virkeligheden. Biskop Madsen trådte op på den høje kasse, der virkede som forhøjning, og bekendtgjorde åbningssalmen og hvem der skulle åbne med bøn. Amanda faldt atter hen i sine egne tanker, da begravelseshøjtideligheden begyndte. Hun så sig selv sidde og bumpe bag i den overdækkede vogn og stirre længselsfuldt bagud, mens det bageste vogntog forsvandt i støv. Hun savnede sit hjem og sine venner, som de havde forladt. Det var som om at oldefar også savnede sine. Han sad hele tiden foran og så fremefter.

„Lad os synge en sang,“ foreslog han. Amanda var den første som sang med.

*Kom, kom, Guds folk, fremad og frygter ej,
kun med mod fremad drag!
Skønt tornestreet kan synes denne vej,
Gud er med dig hver dag . . .*

Deres stemmer blev båret ud af den lune Nebraska-vind, og det varede ikke længe før alle nybyggerne i deres kompagni sang med.

Men de dejligste stunder var nu om aftenen rundt om bålet. Vognene var opstillet i en rundkreds og månen kiggede ned på dem fra præriehimlen – den skinnede så blidt på de trætte, solbrændte ansigter.

Turen til Utah var lang og hård, tænkte Amanda. Oldefar klarede det, hvorfor skulle han så dø lige nu?

Da biskoppen var færdig med sin tale så han hen på Amanda. „Amanda, vi ved allesammen hvor meget du og din oldefar holdt af at synge sammen. Kunne du tænke dig at komme her op og synge en af hans yndlingsange for os?“

Amanda blev stiv af rædsel. *Jeg kan overhovedet ikke synge uden oldefar, tænkte hun. Hun kiggede på mandolinen der lå*

mellem blomsterne. Den hjalp ham da han vogtede får. Måske kunne den også hjælpe hende nu.

Hun rejste sig langsomt og gik over til kisten. Hendes hænder rystede da hun tog mandolinen bort fra blomsterarrangementet. Der var flere i forsamlingen som nikkede opmuntrende. Amanda rømmede sig, satte fingrene på strenge og begyndte: „Kom, kom, Guds folk . . .“

Sangen lød smukt, lige til hun kom til det sidste vers. Hun fik tårer i øjnene og hendes stemme begyndte at ryste. Biskop Madsen gik hurtigt hen ved siden af Amanda og vinkede ad forsamlingen for at få dem til at synge med. Lige med ét var den lille bjælkekirke fyldt med musik.

*Om hytten på vor rejse brydes ned,
salig dag, alt er vel!
Endt er da al vor trængsel og ufred,
og hos Gud bor vor sjæl . . .*

Amanda satte sig – stadig med mandolinen i hånden. Amandas mor lagde sin arm om hende og sagde: „Oldefars mandolin kan komme til at betyde lige så meget for dig, som den betød for ham. Pas godt på den.“

Amanda smilede. Det var allerede en stor trøst for hende. □

*Kom, kom, Guds folk,
fremad og frygter ej,
kun med mod fremad drag!
Skønt tornestreet
kan synes denne vej,
Gud er med dig hver dag . . .*

MORMON

og Mormons Bog

For mange, mange år siden levede der en ung mand som hed Mormon. Hans far hed også Mormon. På den tid havde man intet efternavn, så drengen blev bare kaldt Mormons søn.

Netop på det tidspunkt kaldte Herren en mand, der hed Ammaron, til at føre folkets historiske optegnelser over den tid. Optegnelserne var værdifulde, og de gik i arv fra den ene generation til den næste, gennem de profeter som havde samlet folkets historie på deres egen tid. (Sådanne optegnelser blev i reglen indgraveret på tynde guldplader, fordi det var vanskeligere at indgravere i hårdere metaller. En anden fordel ved guldet var at det ikke rustede og kunne holde uendeligt).

Da Mormons søn, Mormon, var 10 år, sagde Ammaron til ham: „Leg ser, at du er et forstandigt barn med skarp opfattelseevne.

Derfor ønsker jeg, at du skal erindre det, som du har iagttaget angående dette folk, og når du er omkring fire og tyve år, skal du gå til landet Antum, til en

høj, som kaldes Shim; dér har jeg opbevaret til Herren alle de hellige optegnelser angående dette folk.

„Og se, du skal tage Nephis plader med dig, og resten skal du efterlade på stedet; og du skal indgravere på Nephis plader alt det, som du har iagttaget angående dette folk“ (Mormon 1:2-4).

Mormons søn skrev: „Jeg, Mormon, en efterkommer af Nephi . . . ihukom de ting, som Ammaron havde befalet mig.

Og da jeg var elleve år gammel, blev jeg af min fader ført til landet mod syd, ja lige til Zarahemlas land.

Hele landet var dækket med bygninger, og folket var næsten lige så talrigt som havets sand“ (Mormon 1:5-7).

Samme år (ca år 322 e. K.), udbrød der krig i landet omkring Zarahemla, mellem de to store folkestammer som boede der – nephiterne og lamaniterne.

Da Mormon var femten år fik han besøg af „Herren . . . og erfarede Jesu godhed“ (Mormon 1:15). Mormon ville gerne forkynde evangeliet for folk, men de var for ugudelige til at ville lytte.

Mormon voksede op og blev en stor, stærk, ung mand, og han blev indkaldt i den nephitiske hær, hvor han snart blev leder for en masse soldater. Da han var cirka 24 år tog han til Shim højen og hentede Nephis plader, således som Ammaron havde befalet ham. Han gik i gang med at skrive på dem om det nephitiske folks ugudelighed og om de krige de førte med lamaniterne.

Herren befalede Mormon at samle nephiternes 1000-årige historie i ét bind, hvilket han gjorde, idet han indgraverede den på guldplader, som han selv havde forarbejdet. Han lagde dem sammen med Nephis plader.

I de slag som senere blev udkæmpet blev Mormon og alle de andre nephiter dræbt, undtagen Mormons søn, Moroni.

Det var Moroni der skrev det sidste af sit folks historie. Han vidste at optegnelserne måtte opbevares på et sikkert sted, for hans far havde befalet ham at passe godt på dem. Da Moroni var færdig med selv at skrive på guldpladerne, lavede han en stenkiste, som han lagde plader-

ne i. Ved siden af Cumorah højen gravede Moroni et hul i jorden til de hellige optegnelser, således som vi har fået det at vide i vor tid.

Og så døde Moroni.

Der gik omkring 1400 år, hvor optegnelserne lå trygt og sikkert i Cumorah højen. Så kom den tid hvor de skulle bringes frem. Moroni blev sendt tilbage til jorden, som en himmelsk engel, for at besøge en ung mand, der hed Joseph Smith junior. Han boede på en gård sammen med sin familie i det vestlige New York, ikke ret langt fra Cumorah højen.

Herren havde udvalgt Joseph Smith til at være den første profet i de sidste dage, og han befalede Moroni at overdrage ham de hellige optegnelser. Joseph oversatte ved Guds kraft optegnelserne fire år senere, og han udgav dem, så hele verden kunne læse dem. Optegnelserne kom til at hedde Mormons Bog, fordi Moronis far, Mormon, samlede de fleste af dem.

□

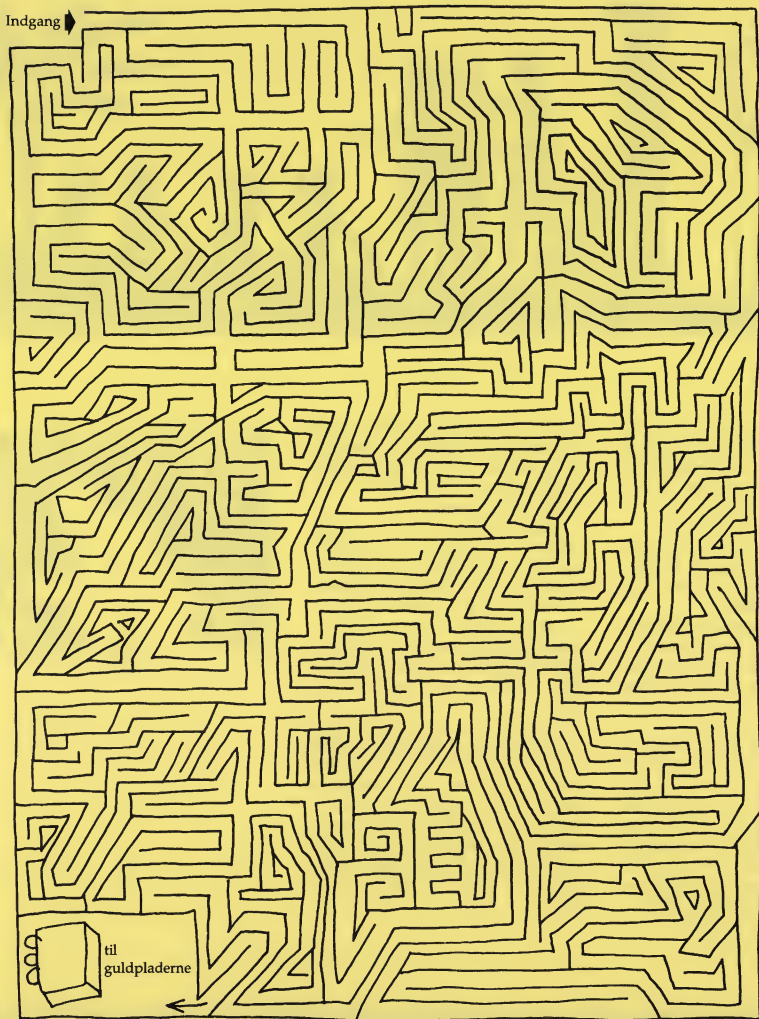

Bare for sjov

Find guldpladerne

Jason Smallcanyon

Indgang

Kære vent! Jeg hedder Jason Smallcanyon. Jeg bor i Gallup i New Mexico, USA. Jeg tilhører Gallups første ward. Gallup staven i New Mexico. Jeg er 10 år. Mine hobbyer er at dyrke sport og tegne. Jeg har tegnet opgaven i primarys fællestid. Det var morsomt at se hvordan de andre børn kunne hjælpe Joseph Smith med at finde guldpladerne. Jeg er navajo-indianer. Jeg har en bror på 7 år. Han hedder Corey. Jeg tænkte på om nogle af I andre læsere mon også gerne vil prøve at løse opgaven. Mange tak - Jason

Hans økonomiske kamp, under arbejdet for at skabe sig et navn, blev yderligere forstærket, fordi han skyldte penge væk efter at have studeret i Paris. Han ville også gerne giftes og skulle bruge penge for at kunne forsørge en familie.

Han påtog sig ivrigt sin første opgave – for Frost Creamery, for 25 dollars. Det var en høj skulptur af en kvinde, lavet af smør. Den blev kaldt Mejeripigen og skulle bruges til en landbrugsudstilling i Utah. Der blev oplagret tre bøtter smør i et køleskab med glasdør. Mahonri lukkede døren op lige til smørret var blødt nok til at arbejde med. Når det blev for blødt måtte han lukke døren for at det kunne blive hårdt igen.

Han lavede skulpturen færdig, fik sin betaling og gik rundt for at se sig om på udstillingen. Men et øjeblik efter kom en ung mand løbende hen til ham og råbte: „Pigen smelter!“ Mahonri løb tilbage til skulpturen og opdagede at der var en som havde ladet døren til køleskabet stå åben – damens hoved var sunket ned på brystet. Han modelerede hovedet om, men inden han gik satte han et skilt på døren med strenge ordre til at døren *skulle* holdes lukket, hvorpå han atter gik ud for at se på udstillingen [7].

Efter denne første opgave fik Mahonri flere – alvorligere opgaver. Han lavede en buste af B. H. Roberts, statuerne af Joseph og Hyrum (hvortil han fik lov at benytte deres dødsmasker. De stod oprindelig på hver sin side af hovedindgangen til Salt Lake templet) – samt en frise til Deseret sportsal. Det var på dette tidspunkt han lavede de indledende skitser til mægemonumentet – en opgave han håbede at sikre sig af kirken.

Den 19. februar 1907 giftede Mahonri sig med Cecilia Sharp, hvem han beskrev som en „meget talentfuld pianist (som) var i besiddelse af ynde, skønhed og åndelighed, til berigelse for den kulturkreds hun omgikkes“ [8]. I 1908 fik ægteparret en datter, Agnes Mackintosh og i 1911 fik de en søn, Mahonri Sharp (Bill).

Den unge kunstners opgaver kom ofte meget spredt, og når han intet arbejde havde blev han ved med at tegne og ma-

le. Han holdt mest af at sidde foran materialisten på hjørnet af First South og Main Street, hvor han tegnede skitser af folk som udførte deres daglige gøremål. Mange af de skitser han tegnede af folk inspirerede ham senere til hans skulpturer – blandt andet *Den halve og den blinde* og *Læsning af avisoverskrifter*. Vanen med at tegne og lave skitser beholdt han gennem hele sit liv, og da han nogle år senere fik råd til skræddersyet tøj bad han om at få syet ekstra store lommer i, så han havde plads til sin skitseblok.

Kirkens autoriteter havde endnu ikke taget endelig stilling til mægemonumentet, og i 1910 flyttede Mahonri med sin unge familie til byen New York. Det var fordelagtigt for dem. I løbet af to år fik han en stor national pris for en af sine skulpturer af arbejdere, og dertil to store opgaver – en af American Museum of Natural History og en anden af kirken nemlig til at lave mægemonumentet.

Mahonri gjorde monumentet færdigt i 1913 og betragter det som et af de bedste værker han har udført under sin karriere. Han udførte arbejdet i New York, hvor han udstillede gipsafstøbningen under det berømte Armory Show i 1913.

Kirkens autoriteter ville gerne have anbragt monumentet lige syd for tempellet, på tempelpladsen i Salt Lake City. Mahonri gik imod, og sagde at monumentet ville virke som en dværg med bygningen som baggrund. Han mødtes med præsident Joseph F. Smith og flere andre generalautoriteter. De gik rundt på tempelpladsen og kiggede og drøftede forskellige muligheder. Til sidst valgte Mahonri pladsen ved Assembly Hall, ved syd indgangen, hvor mægerner kunne ses på baggrund af et stykke af himlen. Her satte han en afmærkningspæl hvor monumentet skulle rejses [9].

Efter fuldførelsen af mægemonumentet foretog Mahonri flere ture til det sydvestlige Amerika, hvor han studerede og tegnede Hopi, Navajo og Apache indianerstammer, til brug for sine skulpturer til American Museum of Natural History. Disse ture gav ham også inspiration til mange smukke malerier og billeder af indianere fra de sydvestlige stater.

Arbejdere – „rigtige mennesker udfører rigtigt arbejde“ – et af Mahonris yndlingstemaer. Graveren står nu i kunstsamlingen på Church Museum of History and Art Collection.

Men det var ikke altsammen sejr, der kom også sorg. I 1917 døde hans elskede Cecilia af kræft. Mahonri blev meget ensom uden hende og han begravede sig i arbejde for at lette sin sorg.

I 1923 rejste han til Paris for at lave et monument for de afdøde, for American Pro-Cathedral klostret. To år senere vendte han tilbage til Paris sammen med sine børn og her boede de i to et halvt år, hvor de levede af hans kunst. Han lavede de fleste af de skulpturer som han fik priser for på det tidspunkt, og ved afslutningen af dette årti rejste han til Hollywood, hvor han lavede en legemsstor statue af den berømte bokser, Joe Ganz, til et filmstudie. En bronzefastøbning af figuren blev anbragt ved indgangen til den gamle Madison Square park i New York.

Et af de sidste arbejder, som Mahonri fik pris for, var et værk som han kaldte *Knockdown*. I 1932 sendte han både statuen af Joe Ganz og *Knockdown* til de olympiske lege i Los Angeles, hvor han fik guldmedalje for *Knockdown*. Som følge af dette kom Mahonris navn til at stå på sportssiden i adskillige store aviser over hele nationen. Kunstneren, der midedes sin barndoms kærlighed til

sport, indrømmede at det var ham en større nydelse at se sit navn på sportssiden end på kunstsiden [10].

Det var på den tid at han mødte Dorothy Weir, en datter af den amerikanske impressionist, J. Alden Weir. Hun var også selv kunstner. De blev gift den 17. februar 1931 og tilbragte deres hvedebrødsdage i Europa, med at rejse rundt og tegne skitser. Ægteskabet blev meget lykkeligt. I et brev til sin sidste dages hellig ven, Jack Sears, fra den 17. februar 1937, skrev Mahonri: „I dag kan vi fejre vores 6-års bryllupsdag. Det er som om vi kun har været gift i en måned“ [11].

I trediverne og fyrterne arbejdede Mahonri på flere store opgaver i vesten – blandt andet *This Is the Place Monument*. Da han hørte at han måske fik til opgave at lave monumentet, som skulle opstilles til minde om pionerernes ankomst til Salt Lake dalen – noget som han kaldte „en stor tjans“ – skrev han:

„Jeg har hele mit liv interesseret mig for vort folks immigration til vesten. Det har altid stået for mig som en af de største begivenheder i verden. Jeg har drømt om og håbet på at få lov til at lave et monument over pionererne, som stod i forhold til deres store bedrifter. Jeg var parat til at bruge mange år af mit liv på det, og gøre det til mit største mesterværk“ [12].

Mahonri påbegyndte arbejdet i 1939, men det gik langsomt under den anden verdenskrig. Det var en enorm opgave, når man tager i betragtning at kunstneren nu var 62 år. Monumentet er 18 gange 24 meter, og der er 144 figurer (hvoraf de 74 er mennesker). De tre hovedfigu-

Mahonri Young fik tilladelse til at benytte Joseph Smiths dødsmaske, da han lavede ansigtet til den statue, som nu står på tempelpladsen i Salt Lake City.

Mahonri Young betragtede mægemonumentet som et af de bedste værker han lavede i sin karriere. Han udvalgte omhyggeligt, sammen med kirkens ledere, hvor det skulle stå på tempelpladsen for at det kunne tage sig bedst ud.

rer – Brigham Young, Heber C. Kimball og Wilford – er hver 5,5 meter høj.

Før Mahonri begyndte på *This Is the Place Monument* brugte han flere år på undersøgelser og forberedelser. Han ville være sikker på at alle figurer blev historisk nøjagtige. En af hans nære venner, som selv er en anerkendt kunstner, sagde: „Du må sørge for at knapperne i frakkerne, geværene i deres hænder og hjulene på vognene bliver skildret historisk korrekt. Mahonri Young blev specialist i alt hvad han skildrede“ [13].

Selv om det var en produktiv tid for Mahonri, så var det også en bedrøvelig tid. Dorothy led af kræft, hvilket tyngede ham meget. Hendes død den 23. juni 1947 satte et skår i glæden ved at fuldføre det han betragtede som den vigtigste opgave i sin karriere.

Monumentet blev indviet den 24. juli 1947 – nøjagtigt 100 år efter pionerernes ankomst til Salt Lake dalen. Ved monumentets indvielse blev kunstneren bedt om at sige et par ord, men fik at vide at han måtte gøre det kort. Mahonri rejste sig og sagde: „Om en uge, den niende august, bliver jeg 70 år. Det er den største dag i mit liv.“ Så satte han sig [14].

Mahonris alder begyndte at tyge ham, selv om han stadig arbejdede flere timer om dagen. Han var meget træt når han var færdig. Man han ønskede stadig at udføre flere opgaver – en statue af sin bedstefar – Brigham Young – for National Statuary Hall i Capitol i Washington DC. Mange mennesker – blandt andet nogle af hans nærmeste venner – mente at han ikke ville få denne opgave, på grund af sin høje alder. Men han fik overtalt udvalgskomiteen til at give ham opgaven, fordi han havde et stort ønske om at lave arbejdet.

Mahonri og de øvrige af Youngs familie fik lov at afgøre hvordan Brigham Young skulle skildres. De tre af Brigham Youngs døtre, som endnu levede, ønskede at deres far skulle skildres som de huskede han – mild og hjemlig, som far og familiemenneske. Mahonri ønskede på den anden side at skildre sin bedstefar som den store leder og kolonistator. Kunstneren løste problemet ved at lave

en kombination af begge. Han gav den ene side af ansigtet et behageligt udtryk, og den anden side et strengt udtryk. De to udtryk falder samme, når man ser statuen forfra [15].

Mahonri besluttede sig til at gøre statuen færdig i Italien, hvor det var nemmere og billigere at købe materialer og værktøj. Det var dog svært at finde et stykke marmor der var stort nok til skulpturen, fordi mange af marmorbruddene og en masse af værktøjet i Europa var blevet ødelagt under bombardementer under krigen. Til sidst fandt han et stykke marmor i den rigtige størrelse, blot for at opdage en stor revne lige midt i. Så måtte Mahonri påny i gang med at søge, lige til han fandt et stykke marmor der passede til statuen.

Det færdige arbejde er lidt over to meter højt og står på en sokkel der er 86 cm høj. Den sidste store opgave som Mahonri udførte i sin karriere blev afsløret på Brigham Youngs fødselsdag, den 1. juni 1950. Da var Mahonri 73 år. Da han havde fuldført statuen begyndte han at tage den mere med ro, han hvilede mere og slappede mere af. Han fortsatte dog med at arbejde, når han kunne, selv om han fra 1951 var plaget af et dårligt helbred.

Han døde i Norwalk, Connecticut, den 2. november 1957, som 80-årig. Den næste dag bragte *New York Times* nyheden om kunstnerens død, med overskriften: „Billedhuggeren Mahonri Young død. Sønsøn af mormonleder var kendt for sine bronzeskulpturer – Underviste studenter her“ [16].

Mahonri Young var hele sit liv, ja selv i døden, knyttet til sin sidste dages hellege arv. På toppunktet af hans karriere bragte *Life* en artikel om billedhuggeren med overskriften: „Mahonri Youngs skulpturer foreviger hans mormonarv“ [17]. I sine egne livsskildringer fortæller han, at da han ved århundredeskiftet forberede sig på at forlade Salt Lake City for at studere i New York, blev han af en ældre dame, som havde taget tur en over sletterne under flugten fra forfølgelserne i Nauvoo, advaret mod at fortælle nogen som helst at han kom fra Utah, at han hed Young til efternavn og

at han var mormon. Men Mahonri bestemte sig til aldrig at misrygte sit fødested, sine forfædre eller sin religiøse arv, og når som helst han blev spurgt hvor han kom fra, svarede hans stolt: „Salt Lake City“ [18].

Den store kolonistators sønsøn, Mahonri Young, som blev den testamentariske pionerarving, har efterladt sig et skulpturelt vidnesbyrd om sin arv, som han ærede gennem hele sit liv. □

Thomas Toone er assisterende professor i kunsthistorie ved Utah State University, og har syv børn. Han er assistent i højpræsternes gruppe i Providence ward, Utah.

Fodnoter

Der er skrevet to livsskildringer om Mahonri Young: „A Biographical History of Mahonri M. Young, A Western American Artist“ – af Wayne K. Hinton, Ph. D. Dissertation, Brigham Young University, 1974 – og „Mahonri Young: His Life and Sculpture“ – af Thomas E. Toone, Ph. D. Dissertation, Pennsylvania State University, 1982.

[1] Jack Sears Collection, Mss. 1058, Special Collections, Harold B. Lee Library, Brigham Young University, Provo Utah (herefter nævnt som Mss. 1058).

[2] Mahonri Young Collection, Mss. 4, Special Collections, Harold B. Lee Library, Brigham Young University, Provo, Utah (herefter nævnt som Mss. 4).

[3] Mahonri Young; „Notes at the Beginning“, Mahonri M. Young: Retrospective Exhibition, Andover, Phillips Academy, 1940, s. 47.

[4] Mss. 4.

[5] Mss. 1058.

[6] Mss. 1058.

[7] Mss. 4.

[8] Mss. 4.

[9] Mss. 4.

[10] Mss. 1058.

[11] Mss. 1058.

[12] Mss. 1058.

[13] Mss. 1058.

[14] Mss. 4.

[15] Mss. 4.

[16] *New York Times*, 3. nov. 1957.

[17] *Life*, „Mahonri Youngs Sculpture Preserves His Mormon Past“, 17. feb. 1941, s. 76–78.

[18] Mss. 4.

De kommer til troen i kvarteret syd for Chicago

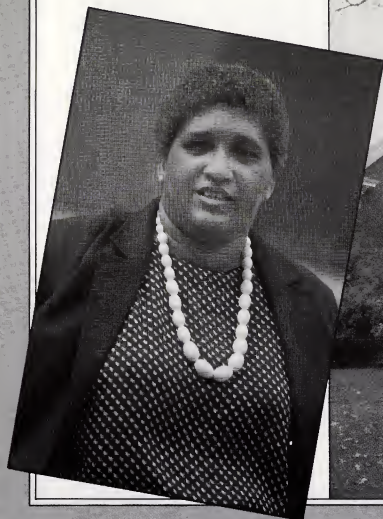
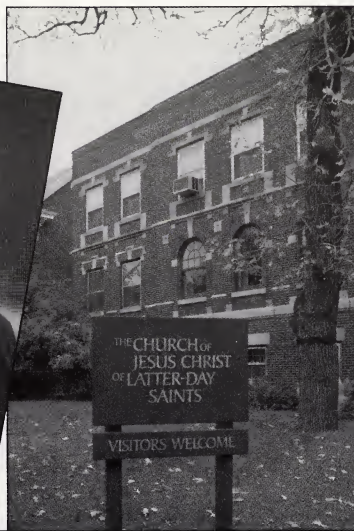
Linda Hoffman Kimball

Chicago i Illinois er en by med Venorme bygningsværker. Der er for eksempel Sears Tower, med sine 110 etager og verdens højeste bygning. En anden bemærkelsesværdig bygning er opført som en forsænket etage til en dobbeltkarre med lejligheder. Den ligger i kvarteret syd for Chicago, og anvendes for tiden som mødested for

Hyde Park ward i Chicago Heights stav i Illinois. I hjørnet står en trækasse, som lidt foret med plastik, med en have slang i – det er dåbsbassinet.

Dåbsbassinet er symbol på den måde Hyde Park ward tilpasser sig kirkens hastige vækst indenfor kompleksets sorte område. Før dåbsbassinet blev lavet blev der foretaget dåb enten i Orland

Parks kirke, 45 minutters vej derfra, eller i det mudrede og temmeligt ofte kolde vand, i den lille lagune ved Michigan

Fra venstre til højre: Cathy Stokes, hjælpeforeningspræsidentinde i Hyde Park ward. I denne 3-etages

søn. Efterhånden som flere og flere mennesker blev døbt, syntes den tidligere wardsmissionsleder, Glenn Mayhew, at vejret og transportproblemerne for de nyomvendte og medlemmer uden bil krævede en anden løsning. Med John Colemans (en af de sidst døde i Orland Park) hjælp opførte bror Mayhew et midlertidigt døbsbassin. Søster Wallis Mayhew, som er civilingeniør med vandreservoarer som speciale, var rådgivende ekspert ved projektet.

Der ligger et stort arbejde i forbindelse

med missionering i vente for wardet. Ifølge folketællingen i 1980 er der i Chicagos sydlige kvarter nu et befolknings-tal på omkring 476 000 mennesker. Bortset fra befolkningen i nabokvartererne, Hispanic og Hyde Park – et område på omkring 2,5 kvadratkilometer – er 97% af befolkningen i Chicagos sydlige kvarter sorte.

Wardsbygningen ligger i Hyde Park, i nærheden af Chicagos universitetsområde, og historien viser at det er dette center der forsyner wardet med sine trofa-

ste, skønt evigt skiftende, medlemsskare. Men i det sidste årti har kirken i det sydlige kvarter fået en permanent medlemsgruppe, som gør den mere karakteristisk for området. Mange af de studenter som har taget deres eksamen bidrager til en yderst velkommen stabilitet, ved at vælge at arbejde i Chicago og bo i Hyde Park, fremfor at flytte ud i omegnen. For manges vedkommende bliver de i Hyde Park på grund af en særlig begejstring for aktiviteterne og fællesskabet i kirken.

„De fleste mennesker kender Chicagos sydlige kvarter for noget med vold og fra krimiserier i tv,“ siger bror Mayhew. „Men sådan er det ikke altsammen. Befolkningen i vort område bor i lejligheder, det er middelklassen, som består af professionelle og dygtige arbejdere. Dog er det først for nylig vi har åbnet kvarteret med enlige for missionering, det største område indenfor grenen.“

De fleste af de oplevelser man hører om, med hensyn til de sorte omvendte i disse boligområder, lyder som dem

Chicago og Sears Tower med de 110 etager.

bygning holder Hyde Park til. Wardets pedel og ældsternes kvorumsrådgiver, Lester Jefferson, går forbi et farvestrålende kalkmaleri i Chicagos sydlige kvarter. Susan Rugh, biskoppen hustru.

Fra venstre til højre: For at tilpasse sig det stigende medlemstal afholdes nadvær mødet i to lokaler – et hvor talerne står og et nærliggende, hvor mødet sendes over tv. Søster Jacquelyn Shoto, som lærte hvad familien betyder, da hun kom i kirken. Hattie og Victor Soil har opdaget at evangeliet hjælper dem til at sætte større pris på deres medmennesker.

Fotografert af Michael M. McConkie

man hører alle andre steder. En privat-sygeplejerske, Jacquelyn Shoto, beskriver hvordan hun mødte kirken. Hun havde læst lidt om sidste dages helliges måde at leve på, men vidste ikke hvordan hun skulle komme i kontakt med kirken. En dag gik tre søstre sammen ud for at banke på døre. Da de kom til hendes dør var hun først parat til at sige at hun ikke havde tid. Men da de sagde at de kom fra Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige blev hun så glad at hun nærmest hev dem indenfor.

„Jeg ville gerne vide noget mere om hvordan jeg kunne tjene Gud,“ siger søster Shoto. „Kirken har lært mig hvordan jeg kan yde sådanne tjenester. I evangeliet lærer vi at vi skal passe på hinanden og være barmhjertige mod alle. For nylig opdagede vi at min mand havde kræft. Det har været en streng tid med dybe bekymringer. Jeg har fået en

vis fred ved at spørge mig selv: Ville jeg have været lige så stærk hvis jeg ikke var sidste dages hellig?“

Gennem kirken har jeg for alvor lært hvad familien betyder. Jeg er taknemmelig for den støtte jeg får fra mine søskende i wardet. Ingen har for travlt til at lytte, til at vise omsorg, til at bede sammen med dig. Det er som at komme hjem. Jeg har aldrig følt mig så godt tilpas i nogen kirke før. Jeg ved at det er Guds sande kirke.“

Susan Walker er vokset op i Selma i Alabama, og flyttede til Chicago i 1950 for at studere klavermusik. Derpå giftede hun sig og bosatte sig i byen. Trods beskedne midler og personlige tragedier – hun har blandt andet mistet to små piger som spæde – har søster Walker altid levet sit liv i gavmild tjeneste for andre. Hun har i 20 år forsuret og passer en retarderet dreng – lært ham at læse,

trods det at han er blind og evnesvag. Nu er hun enke og hjælper sin egen søn med at opdrage hans tre børn.

Søster Walker fik kontakt med kirken for lang tid siden, da hun fandt en bog om de sidste dages hellige i sin fars bogreol. Hun blev betaget af billederne af pionererne. En dag kom to missionærer til hendes dør. „Da jeg hørte at de var mormoner, bød jeg dem indenfor med det samme,“ siger søster Walker. „Jeg elskede den måde disse unge mennesker bad på. Jeg havde aldrig før hørt unge mennesker bede sådan. Og tanken om nutids profeter tiltalte mig meget. Jeg har følt mig som et nyt menneske, lige siden jeg tilsluttede mig denne kirke.“

Wardets pedel, Lester Jefferson, er andenrædgiver i ældsternes kvorumspræsidentskab, og han bød missionærerne velkommen ved sin dør i oktober

1982. „Jeg blev imponeret af missionærerne. De viste ægte kærlighed til mig, lige fra det øjeblik vi mødtes. De viste også stor kærlighed til vor himmelske Fader.“ Lester blev døbt i december 1982. Lektierne om frelsesplanen og princippet om dåb for de døde tiltalte ham især, og siden har han fået sin egen tempelbegavelse og gjort arbejde for noget af sin familie.

„Jeg er meget taknemmelig for den selvtillid som jeg får gennem evangeliet,“ siger bror Jefferson. „Noget andet jeg sætter pris på er den meget betydningsfulde måde som kirkens medlemmer kvalificerer sig til deres medlemskab på – ingen spiritus, ingen tobak og løftet om at betale tiende.“

Sundhedsmyndighedernes administrator og hjælpeforeningens præsidentinde, Cathy Stokes, er også sort og omvendt til kirken. Hun taler også om „forbudene og løftet“. „En af grundene til at kirken tiltrækker de sorte er den store forbindelse mellem det de siger og det de gør. Når vi ser kirken i funktion siger vi: Her er noget som virker som man taler om det. Jeg tror at kirkens oprigtighed er animerende. Det forventes at vi vil betale tiende, efterleve kyskhedsloven og være vores ægtefælle tro, og holde visdomsordet. Der er ingen falsk facade.“

„Det er også passende,“ fortsætter søster Stokes, „at denne kirke, i kraft af sin amerikanske historie, byder alle velkommen. Det er vigtigt at alle kirkens medlemmer lærer at leve og arbejde og tilbede Gud sammen.“

Selv om det meste af wardet består af kvarterer med rolige beboelsesområder, så er der også visse områder med stor kriminalitet. Med hensyn til dette ligner området de fleste andre storbyer i verden. „Kriminalitet, gangstere, drikkeri og narkotikamisbrug, arbejdsløshed, analfabetisme, enlige mødre, diskriminering – vi har alle samfundsproblemerne i wardet, enten direkte eller indirekte,“ siger bror Mayhew.

Hattie og Victor Soil har med disse problemer at gøre dagligt indenfor deres arbejde. Bror Soil, som for tiden er førstærådsgiver i Hyde Parks Wards biskopråd, er inspektør ved en af byens offentlige skoler. Søster Soil er rådgiver for de 18–20-årige studerende på college – studenter der kommer fra dårlige kår. „Kirken har lært mig at sætte pris på mennesker fra alle samfundslag, racer og kulturer,“ siger søster Soil. „Jeg har opdaget at vi har mange ting til fælles og at vi kan lære af hinanden. Evangeliet lærer mig barmhjertighed. Det har givet mig et formål med mit liv.“

Biskop Thomas Rugh, som studerer kunsthistorie ved University of Chicago og er regnskabsfører for en pensionskasse, siger: „Vore medlemmer er hengivne, hårdtarbejdende og viser borgerind. Nogle begrænses på grund af fattigdom og arbejdsløshed. Vi har vores måde at hjælpe folk i sådanne vanskeligheder. Vi har arbejdspecialister, hjemkundskabsmøder og tjenesteprojekter i wardet, men alt dette skal jo tilpasses boligområdet. Det er ikke rigtigt lykkedes endnu. Lige nu er arbejdsløsheden det største problem i wardet, og jeg er ved at fortvivle over det. Vi har en stor fremtid for os her. Vi ønsker at påvirke vore medborgeres tilværelse her i Chicago til gavn for dem, og at få udbredt det gengivne evangelium.“

Medlemmerne bruger deres fantasi, når det gælder om at drage folk ind i fællesskabet og integrere de forskellige kulturer, for at øge „enheden i troen“. Medlemmerne kommer sammen i hoteller og laver mad efter autentisk sydlandsk mønster. De unge har skrevet og opført et stavsroadshow om omvendelsen af en sort familie. De kaldte det „En ny dag oprinder i Chicagos sydlige kvarter“. Til primarys åbningsprogrammer har børnene ofte aktiviteter og sange der handler om Guds kærlighed til alle sine børn.

De sortes historie giver i sig selv stof til en masse spændende og opløftende be-

retninger, som bidrager til en fælles forpligtelse overfor evangeliet. Den 11-årige Lenora Soil gav et eksempel på mod, da hun til et nadvermøde talte om Harriet Tubman, en ledende skikkelse indenfor den bevægelse som var med til at afskaffe slaveriet under oprøret før borgerkrigen, i det område hvor man gik ind for ophævelsen. Til en fireside fortalte Hattie og Victor Soil om deres personlige syn på bogerettedhedsbevægelsen i De forenede Stater og satte disse oplevelser i forbindelse med deres omvendelse til kirken.

Søster Mayhew kommenterer: „Vi mødtes som to forskellige verdener, der var kommet sammen for at lære af hinanden. Det er spændende. Det er akavet. Det er svært. Det er udviklende – alt sammen på én gang!“

Spændende, akavet, svært, udviklende og forvirrende! De lokale hellige tilpasser sig den stigende tilvækst af omvendte, og de mange studenter som kommer til i sæsonen, ved at afholde nadvermødet i to lokaler samtidig – et hvor talerne står og et andet hvor mødet transmitteres over tv. Der er opsat højtaltare i tre andre lokaler, hvor mødre kan opholde sig med urolige børn. Der afholdes søndagsskoleklasser alle mulige steder hvor der er plads, lige fra køkkenet til større skabe.

„I Chicago, hvor der bor millioner af mennesker, som aldrig har hørt om det gengivne evangelium, er de der aktivt har accepteret budskabet og som bor i det sydlige kvarter, pionerer i ordets bedste betydning,“ siger den tidligere stavspræsident, Glenn A. Pond. „De trængers kirkenes første pionerer måtte igennem genoplevelse vore sorte søskende på en måde. De har ofte store tilpassingsvanskeligheder socialt og i samfundet, når de tilslutter sig kirken. Det kræver stor følelsesmæssig og mental styrke at holde fast ved deres tro. De udviser enestående personlige egenskaber, lederevner og stor næstekærlighed. Det er vidunderligt at være her.“ □

Fotografier af Marty Mayo

ET LILLE LYS I MØRKET

Jack Weyland

Den første nat familien boede i deres nye hus, sov de på gulvet i soveposer, fordi flyttevognen endnu ikke var kommet med deres møbler. Næsten morgen på grænsen af sovende og vågen tilstand, kunne Kevin ikke huske hvor han var, da han slog øjnene op. Derfra hvor han lå på gulvet kunne

han se det tomme værelse. Væggene blev til mærkelige trekanter højt over hans hoved. En enkelt solstribe aftegnede mørke mønstre tværs over gulv og vægge. Små støvkorn dansede i lyset – som om der blev spillet en tavs melodi.

Det var som en drøm man kun svagt husker. Erindringer om at de havde for-

ladt deres hjem sivede ind i Kevins tanker – de sidste forlegne ord han vekslede med sine venner i præsternes kvorum, som alle tænkte på den nære forbindelse de havde udviklet til hinanden gennem årene, på lejrture, under sportskampe og til præstedømme aktiviteter. De var for generte til at give udtryk for deres følelser

i ord, så de nøjedes med at affyre nogle små vittigheder, for til sidst at give et hastigt, klodset håndtryk. Så kørte de afsted i bilen. Kevins far lod Kevin køre noget af vejen på den firsporede motorvej, som løb tværs gennem sletterne til Illinois.

Kevin stak hylsteret til sin sovepose op til ansigt, og indåndede en herlig duft af lejrbrål fra bjergene der lå 80 km fra det gamle sted, hvor de boede. Han spekulerede på om hans ven derhjemme, Jed, var taget på lejrturen i aftes.

Kevin tænkte på den første gang han så Jed. Da var han kun 9 år. Han var ny og lige flyttet ind i nabolaget med sin familie. Han kom tværs over gaden og stillede sig op for at se Kevin øve sig i at hæve sig op i armene i et træ i forhaven.

„Hvor mange kan du nå?“ spurgte Jed.
„Tyve,“ svarede Kevin.
„Det er ikke ret mange. Jeg kan nå tre-dive.“

Inden dagen var gået kunne de begge hæve sig 40 gange efter hinanden op i armene.

I årenes løb havde de hjulpet hinanden fremad, ved gensidige udfordringer, den ene efter den anden. De var begge færdige og fik deres Eagle spejderbelønning på samme tid. Derefter fortsatte de med at lære nye færdigheder – stå på ski, spille guitar, konkurrencebø, baseball, fiskeri med flue, og lige før Kevin rejste og så bjergbestigning.

Om sommeren kørte Jed og Kevin mangan en fredag eftermiddag op i bjergene og camperede – så løb de ture, fiskede eller klatrede i de stejle granitbjerge som lå i nærheden af det sted hvor de camperede. Lørdag aften pakkede de sammen igen og bevægede sig hjemad, så de kunne passe deres præstedømmeplichter om søndagen. Hvis jeg ikke havde haft Jed havde jeg aldrig fået min Eagle spejderbelønning eller gjort noget af alt det, tænkte Kevin, idet han kravlede ud af sin sovepose for at få fat i sin kuffert. Han fandt sin varme træningsdragt frem, nogle sokker og gummisko, og tog det hele på. Så gik han lige så stille gennem huset og passede på at han ikke vækkede sine foreldre og to yngre brødre. Han satte sig ud på trappen foran hoveddøren og så for første gang omgivelserne i dagslys. Et øjeblik efter blev han klar over hvad det var der

bekymrede ham. Af alle de hundredvis af huse der lå på denne vej i omegnskommunen var der kun fire slags etplanshuse. Hvert femte hus var nøjagtigt mægt til det han og hans familie skulle bo i.

Kevin løb en tur ned ad vejen et par siderede hende, og nåede til sidst en boulevard. Den fortsatte han ad, forbi nogle små forretninger, nogle benzintanke, hvoraf nogle havde åbent for dem der ville handle om lørdagen. Luftens høje fugtighedsgrad lå som et vådt tæppe om hans arme og ansigt, og fik ham til at svede.

Den store skolebygning med gymnasiet lå lige foran ham på boulevarden, et par veje fra ham, og han løb lige hen imod den. Hans far havde peget på den da de kørte forbi aftenen før.

„Det er her du skal gå i skole.“ Kevin huskede tydeligt sin fars stemme aftenen før, nu da han gik rundt om bygningen. Det virkede ikke som om hans far forstod hvor svært det var for ham at flytte. „Jeg ved du synes at du nu skal undvære det hele,“ havde hans far sagt. „Men du får nye venner i Illinois.“

Til sidst løb Kevin hen til stien der løb ovalt rundt omkring fodboldbanen.

Han havde løbet lidt over to kilometer da hun dukkede op. Han kunne høre nogen nærme sig og han så hende løbe forbi i en rød træningsdragt, og en vippende hestehale forsvandt lidt efter lidt. Han så på uret for at sikre sig at han kunne holde tempoet de seks kilometer.

En halv omgang senere standsede hun op og begyndte at gå. Han indhentede hende og løb forbi.

Et øjeblik efter løb hun igen forbi ham for derpå atter at begynde at gå.

Han besluttede sig til at sætte tempoet op. Da han atter indhentede hende løb han meget hurtigere. Han passerede hende mens hun gik, og smilede ved sig selv, overbevist om at en pige ikke havde kræfter nok til at indhente ham.

En kvart omgang senere løb hun forbi ham. Han anstrengte sig for at sætte tempoet op – han ville ikke lade sig overhale af en pige. De løb side om side en kvart omgang. Så løb hun langsomt forbi ham, sprintede den sidste halv omgang, før hun standsede op og fortsatte gående.

Da han nåede hende standsede han og så op og gik.

„Du løber godt af en pige,“ sagde han. Det var tydeligt at hun ikke betragtede det som en kompliment.

„Nåh?“ sagde hun og rystede nogle hårtøtter bort fra ansigtet. „Du løber også godt af en dreng. Langsomt, men sikkert – ikke?“

Hvilken fornærmelse. Hun løb en halv omgang endnu hurtigere, før hun løb bort fra skolen.

Næste dag var det søndag. Før søndagsskoleklasserne begyndte kom søndagsskolepræsidenten hen til Kevin og hans familie for at hjælpe dem med at finde deres klasselokaler. Kevins yngre brødre fik først hjælp. Så kaldte manden gennem forhallen: „Jenny, kom lige!“

Kevin vendte sig og fik øje på pigen fra sportspladsen. De blev præsenteret for hinanden, og hun blev bedt om at vise ham hvor hans klasse var. „Så bliver I næsten dobbelt så mange i din klasse, ikke?“ sagde Kevin for sjov, da hun viste ham vej.

Hun vendte sig om og smilede. „Undskyld at jeg var så rapmundet i går. Jeg havde anstrengt mig så meget med at løbe og jeg tror ikke jeg kan tale at man laver grin med det.“

I klassen var der den dag Jenny, Kevin og en dreng som var på besøg fra et andet ward. Kevin syntes at læreren, søster Mattson, så ud til at være mindst 60 år. Hun havde kun været medlem af kirken ind til halvt år og hørte ikke så godt. Hun læste en hel del af lektionen op fra lektiehæftet. Kevin sammenlignede hende modvilligt med sin lærer i sit gamle ward. Han var altid så velforberedt og han havde ikke engang lektiehæftet med i klassen. Hvad kan hun lære mig, tænkte han, mens han lod sig falde forover i stolen, så han kunne se ned i gulvet og tænke på sine venner derhjemme.

Mandag morgen meldte Kevin sig på skolens kontor og blev indskrevet til undervisningen. Han forlod kontoret da eleverne skiftede klasselokaler. Den endeløse hall var levende af mennesker der bumpede afsted og gradvist blev sluset ind i de forskellige lokaler.

Skoleåret var lige begyndt, det var først den anden uge efter ferien, så det var nok derfor at hans lærere ikke lagde særlig mærke til ham. Han sad som en ukendt i de to første timer. Da klokken ringede

samledes gamle venner, de ignorede Kevin og overlod ham helt til sig selv.

Klokken 11 skulle de have sociologi. Det varede længe før Kevin fandt klasse-lokalet, så da han kom var lokalet allerede næsten fyldt. Han fandt et tomt bord og satte sig.

Til venstre for ham sad en dreng og så i „Mens Magazine“. Han vendte bladene langsomt side for side, mens det lå på bordet, så grinede han og kom med et hav af sjofle bemærkninger til sin ven, som sad foran.

Kevin kiggede til siden for ikke at se det vulgære billede som lå åbenlyst på bordet ved siden af ham. Det vendte sig i ham. Han bed tænderne sammen og tænkte ironisk at hans far lige skulle være her og se nogle af dem han skulle gøre sig til ven med i sin nye skole.

„Hej, er du ny her på skolen?“

Kevin vendte sig og så drengen lige ind i ansigtet. Han sad med det sammenrullede blad i den ene hånd. Kevin nikkede og sagde: „Ja, vi er lige flyttet hertil.“

„Den er mægtig. De kalder mig Fitzie,“ sagde han og smilede bredt.

„Har du fået set det her nummer? Værsgo' dig bare.“ Han smed ugebladet foran Kevin.

Tankerne fo' r gennem Kevins hoved. Hans indre forsvarsmekanisme talte både for og imod at han skulle lukke bladet op – det sidste for ikke at fornærme det eneste menneske der havde gjort forsøg på at være venlig overfor ham.

„Kom nu, skynd dig lidt,“ sagde drengen utålmodigt. „Timen begynder om et øjeblik. Du vil da gerne se i det, ikke?“

Kevin tav en evighed, syntes han selv. Så rakte han bladet tilbage med et smil. „Senere. Der er ikke tid nu.“

Lige straks syntes han at det var en sejr. Han kiggede trods alt ikke i bladet. Men han var plaget af en gnavnende usikkerhed.

Timen begyndte med at hr Martin ræbte at alle skulle sætte sig stille ned. Hr. Martin havde en stemme og et ansigt som en filmgangster, men på trods af dette eller måske netop derfor havde han styr over klassen og fangede deres interesse.

„I dag,“ sagde han og lænede sig frem over katederet, „skal vi tale om, på hvilken etisk baggrund I træffer jeres beslutninger eller hvorfor I gør som I gør. Fitzie

Den ukendte løber indhentede ham igen. Han løb hurtigere til, han havde ikke lyst til at lade hende passere. Men hun løb lige så stille fra ham og sprintede den sidste halve omgang.

du plejer gerne at have noget interessant at sige. Hvorfor gør du nogle ting, men ikke andre?“

Fitzie strakte sine fødder fremefter på gangen og forsøgte at se mere afslappet ud end han var. „Det ved jeg ikke. Jeg er ikke filosof. Jeg gør bare tingene.“

„Men hvordan træffer du beslutninger?“

„Joh,“ sagde han med en skælmsk latter, „hvis det ser sjovt ud, så gør jeg det.“ Mange i klassen gav højlydt udtryk for deres tilslutning.

„Kim, på hvilken baggrund træffer du dine beslutninger?“ spurgte hr. Martin.

Kim sad tre borde foran Kevin. Han var betaget af hende. Hendes høje kindben fik hende til at se ud som om hun var modeleret af en billedhugger. Hun tog ham i at stirre på hende og sendte ham et hurtigt smil.

„Jeg tror at det er vigtigt at være oprigtig,“ svarede hun. „Vi lever i et frit samfund, ikke? Alle de gamle forhindrede er væk. Vi har lov til gøre som vi har lyst, så længe det ikke skader andre. Så det eneste vi skal gøre er at være ærlige i vore følelser og meninger.“

I samtalen løb kom de ind på drenge

og piger der går sammen. Kim rakte hånden op og hr. Martin bad hende svare.

„Hvis en pige går ud med en dreng,“ sagde hun, mens hun prikkede nervøst med sin kuglepens på bordet, „og hun virkelig synes om ham, og hvis han er oprigtigt interesseret i hende på det tidspunkt, så synes jeg at det er helt i orden at de benytter sig af deres frihed. Jeg mener, hvad er der ved at have frihed, hvis man ikke benytter sig af den?“

Hr. Martin gik bevidst gennem hele lokalet hen imod Kim. „Du siger, hvis han er oprigtig på det tidspunkt. Hvad så når han ikke længere er interesseret i hende?“

Kevin sad tæt nok på hende til tydeligt at kunne se hendes øjne i det øjeblik – det var som om hr. Martin havde ramt et ømt punkt. Hun kæmpede for at fatte sig, men kun et øjeblik. Der var ikke mange i klassen der bemærkede hendes usikkerhed. „Nå ja, naturligvis, folk forandrer sig . . . og vokser fra hinanden. Men hvis de blot kan forsøge at være oprigtige i deres følelser,“ hun trak på det, „mens de er sammen, det er måske det eneste nogen af os kan håbe på.“

Under samtalen blev Kevin pludselig

klar over at han sad og ventede på at en eller anden ville rejse sig og gå imod den tanke der var kommet frem, om at man skal gøre alt det man synes ser sjovt ud – ventede på at en eller anden ville sige at frihed kræver ansvar. I hans klasse derhjemme i den gamle skole var de samme begrundelser kommet frem for frit at kunne „elske“, men der var altid nogle af hans venner der havde forsvaret evangeliets standarder.

I slutningen af timen indså han at den han ventede på ikke var der mere. Men det blev endnu værre for ham, da det gik op for ham at det ikke var ham der var den ene.

Efter timen gik Kevin op og præsenterede sig for hr. Martin, som gav ham nogle opgaver. Da han vendte sig for at gå, stod Kim og ventede på ham.

„Du er ny, ikke? Skal jeg vise dig hvordan man slipper levende ned til cafeteriaet?“

De masede sig vej gennem rækken og spiste for sig selv ved enden af et bord i et hjørne. Mens de spiste kom de andre drenge hen for at tale med Kim. Idet de forlod cafeteriaet fortalte hun ham: „Jeg kommer ikke sammen med nogen for tiden. . . hvis det er det du tænker på.“

De fulgtes ad ud til parkeringspladsen bag skolen. Den var fyldt med elever der hængte på bilerne eller stod rundt omkring og snakkede.

„Du kan få hvad som helst her på parkeringspladsen, hvis du har brug for det,“ sagde hun til ham.

Han så forvirret på hende.

„Du ved – øl, hash – ja hvad som helst du vil.“

„Nåh,“ sagde han, og kiggede grundigere på bilerne der var fyldt med elever. „Jeg er stort set holdt op. Nu er det kun ved særlige lejligheder. Hvad med dig?“

„Jeg har aldrig prøvet.“

„Aldrig? Hvorfor ikke?“

„Det ved jeg ikke,“ svarede han forsigtigt, og følte igen at hans mave snørede sig sammen.

„Du skulle tage og prøve,“ sagde hun og tog hans arm, „bare for at se hvordan det er. Det er sjovt. Engang, når mine forældre ikke er hjemme, skal jeg lade dig det vide. Måske kunne vi få et par stykker mere med, og lave en fest.“

Da Kevin nærmeste sig deres hus efter

skoletid, kunne han se på de tomme kasser ved siden af døren at flyttevognen var kommet. Han gik lige gennem døren, forbi adskillige kasser i gangen og sagde hej til sin mor og spurgte om han kunne hvile sig et par minutter før han hjalp hende med at pakke ud.

Da han havde flyttet et par kasser væk fra gulvet i sit værelse faldt han omkuld på sin sovepose. Derved faldt soveposehylsteret over hans ansigt, så han kunne mærke duften fra den sidste campingtur i bjergene sammen med Jed. De havde fisket om dagen. Der var endnu sne som rutede ned ad bjergsiden, så når de havde fanget fiskene kunne de smide dem et par meter op i sneen, for at de kunne holde sig friske. Han kunne huske at han talte med Jed om at gå med piger. Men de piger var anderledes, tænkte han. Det var bare underforstået at de efterlevede evangeliets standarder.

Et par minutter efter tvang han sig til at stå op, og gik ud for at hjælpe sin mor.

Klokken 18 snubede familien over kasser for at samles omkring køkkenbordet. De fik peanubutter og marmelade madder og mælk til aften.

„Hvordan gik det i skolen idag?“ spurgte Kevins mor. Hans to små brødre sloges om at fortælle hvad de havde oplevet i deres skole.

„Kevin, kunne du finde rundt i dag?“ spurgte hans far.

„Joh,“ sagde Kevin, uden at vide hvad han skulle sige.

„Nu, i aften,“ sagde hans mor, „er det nødvendigt at alle er med til at pakke ud. Lad os se at komme i gang, så vi kan få det overstået.“

Kevin blev bedt om at pakke kassen ud med bøger, og sætte dem i deres nye bogreol. For at lette arbejdet lukkede han op for transistorradioen. Mens han arbejdede opdagede han at han ikke netop lyttede til musikken, men til sangteksterne. Der var en af sangene som betog ham. Det var en pige der sang. Da hun havde sunget noget af sangen blev han klar over at han forestillede sig at det var Kim der sang den for ham. Det var en sød melodi, melodien var iørefaldende, en dygtig guitarist spillede i baggrunden, men teksten var forkert – den var i det mindste forkert i sammenligning med hvad han havde lært i kirken.

Det var som om den kamp han kæmpede inde i sig selv blev gloende. Til sidst gik han hen og slukkede for radioen.

Den anden uge i skolen besluttede Kevin sig til at forsøge at komme med på det hold der skulle løbe konkurrenceløb, dels fordi han havde været med på løberholdet hjemme i sin gamle skole og dels fordi Fitzie skulle udruste holdet og overtalte ham til det.

Efter Kevins første træningsøvelse sagde træneren at han var velkommen på holdet. Han tog et brusebad og klædte sig på. Fitzie stod med en pose træningsuniformer som skulle til vask og talte med de andre på holdet.

„Nu skal I høre en historie jeg hørte forleden,“ begyndte Fitzie. Kevin tog sin hårbørste og trak sig tilbage til det sted hvor spejlet hang, for at slippe for at høre vittigheden. Da pointen kom lo de andre anerkendende.

Kevin børstede sit hår og gik tilbage til sit skab. De andre var gået og Fitzie var ved at gøre sit arbejde færdigt.

„Hej, hørte du den historie jeg fortalte for et øjeblik siden? Du dør af grin. Nu skal du høre – det var denne her fyr . . .“

Kevin stod lige så stille og hørte på historien, og nu forstyrede kampen indeni ham igen. Han håbede på at den snart var forbi, og at den ikke var for uartig, og at han kunne slette den ud af sine tanker igen.

Fitzie var færdig med historien. „Hvad mener du så – den var skæg ikke? Det var da en sød lille historie, ikke? Kim fortalte mig den forleden. Nå, vi må hellere se at komme afsted.“

Kevin satte sig på bænken foran sit skab og stirrede paralyseret ned i gulvet meget længe. Det var som han havde tabt slaget med sine tanker.

Pludselig rejste han sig og tog sin træningsuniform og skoene på.

Træner Schmidt kom ud fra sit kontor og skulle til at gå hjem, netop som Kevin var på vej ud til banen. „Er du her stadig?“

„Jeg løber en tur til,“ sagde Kevin overvejet.

„Er otte kilometer om dagen ikke nok?“

„Er det i orden? Kan jeg komme ind her når jeg er færdig?“

„Jo da,“ sagde træneren og gik hen

imod døren. „Her er åbent til 21.“

Ude på banen tvang Kevin sig til at løbe i et hurtigere tempo, i håb om at kunne svede alle de dårlige tanker ud når han løb og blive rensset totalt fra dem.

Efter tre omgange kom Jenny løbende hen ved siden af ham i hans tempo.

„Hvad laver du her?“ spurgte han mens de løb side om side.

„Jeg løber altid efter skoletid. Tror du at du kan klare mig i dag?“

De løb tre kilometer, hvorpå Kevin stoppede.

„Jeg troede at du måske var træt. Det var derfor jeg stoppede,“ forklarede han da de gik banen rundt.

„Mig, træt?“ smilede hun drillende; „i det langsomme tempo? Du behøver ikke holde op for min skyld. Jeg kan løbe i dette tempo i timevis.“

„Jamen, hvorfor skal du så ikke være med til konkurrenceløbet?“

„Fordi jeg er sprinter,“ sagde hun og vippede panden op og ned, „jeg løber 100, 200 og 400 meter. Jeg har også vundet nogle løb. Har du nogen sinde vundet et løb?“

„Jo, derhjemme.“

„Nå, men det er ikke her.“

„Jeg finder ud af det,“ sagde han og kunne atter fornemme den brændende modstand i sit sind. De gik tavse et øjeblik. Så spurgte han: „Jenny, hvordan har du overlevet her?“

„Hvad mener du?“

„Alt muligt. Den måde alle gør grin med de forkerte ting. Alle synes at være parate til at gøre alt, bare det ser sjovt ud.“

„Ikke alle,“ sagde Jenny. „Du skal bare være varsom med hvem du vælger til venner. Jeg har nogle virkelig gode venner som ikke er sidste dages hellige, men de har nogle høje standarder.“

„Men alle dem jeg har mødt optræder som om de aldrig har hørt at der er noget der hedder *kyskhed*. Alting er helt anderledes der hvor jeg kommer fra. Jeg havde en ven der – Jed. Han efterlevede altid standarderne, men han var også morsom at være sammen med. Han var altid på udgik efter nye eventyr. Vi klatrede i granitklipper her i sommer . . .“

„Kevin, du kan ikke blive ved med at leve „derhjemme“. Nu er du her – er du ikke klar over det? Jeg ved ikke hvordan

du havde det derhjemme, men du tager helt fejl af de unge her. Du skulle møde nogle af mine venner i stedet for at gå rundt med Fitzie . . . og Kim.“

Kevin kunne mærke at han blev rød i hovedet.

„Hvorfor spiser du din frokost sammen med hende?“ spurgte Jenny.

„Fordi hun er den eneste som har gjort sig virkelige anstrengelser for at blive min ven,“ sagde han og kunne mærke hvor ivrig han blev i stemmen.

„Kevin, læg mærke til hende.“

„Jeg troede ikke vi måtte dømme nogen,“ snuppede han hende af.

„Nå ja, det må du undskylde. Men se her, du kan argumentere alt hvad du vil om hvor forfærdeligt det er her og vor dejligt der var derhjemme, men du må hellere se kendsgerningerne i øjnene – det var *dig* der valgte dine venner derhjemme, og det er *dig* der vælger dine venner her. Det er *dit* valg. Lad være med at skyde skylden på stedet. Giv den skylden som har den.“

De var standset op, da de begyndte at diskutere.

„Du er jaloux,“ sagde han.

„Hvad er det du vil have, Kevin? En undskyldning for at engagere dig med hende, sådan at dersom du roder med dit liv, så kan du altid sige at det var det dårlige her som var skyld i det. Hvordan vil du så undgå at handle forkert? Er det det du vil – have en undskyldning?“

Han havde mest lyst til at gå og lade hende stå tilbage på banen, så han aldrig mere kom ud for hendes spørgsmål. Han vendte sig om og begyndte at gå.

Hun løb hen til ham og fulgtes med ham. De sagde ikke noget, mens de gik en hel omgang. Så sagde hun lige så stille: „Kevin, jeg er ikke din fjende. Jeg ønsker at være din ven. Er det i orden?“

Han svarede ikke lige straks. De første ord han sagde kom svagt og usikkert. „Kim er den smukkeste pige jeg nogen sinde har kendt.“

„Det ved jeg,“ sagde Jenny stille.

Derefter løb han sammen med Jenny hver dag når han var færdig med træningen sammen med sit hold.

Ugen efter, da de var færdig med at løbe og spadserede sammen, betroede han sig atter til hende. „Kim har inviteret mig til en fest hjemme hos sig på lørdag om

en uge.“

„Går du med?“ spurgte Jenny.

„Jeg ved ikke. Den ene halvdel af mig siger ja – det ville være sjovt. Og den anden halvdel siger at jeg ikke skal gå med. Jeg tror at den del der er stærkest vil træffe beslutningen.“

„Kevin,“ sagde hun og tog hans arm, „lad være med at tage med. Det vil ikke være godt for dig.“

„Jeg ved det. Men hvad kan der ske ved at gå med . . . denne ene gang?“ sagde han kvalfuldt. „Men hvad så når hun inviterer mig næste gang? Hvad vil jeg så sige? Hvor når vil jeg bryde sammen og gå? Hvor længe vil det vare før jeg bliver nedbrudt af at være her på dette sted? Jeg vil hjem til mine gamle venner derhjemme.“

„Kevin. Har du bedt for dette problem? Jeg mener virkelig bedt for dine problemer?“

Han rystede på hovedet og tilstod: „Jeg har ikke følt mig værdig til at bede.“

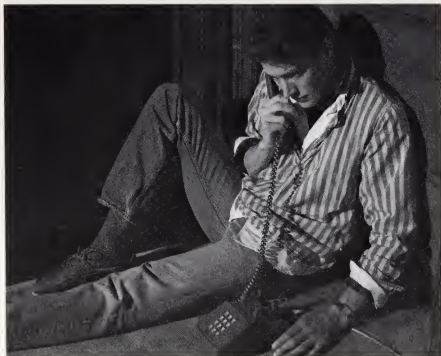
„Så er det netop at du har allermost brug for at bede,“ sagde hun.

Den nat havde han en drøm. I drømmen var han ude med en fiskerbåd sammen med Jed, således som han havde været det mange gange den sommer. Først fiskede han, så lo han sammen med Jed og de havde det pragtfuldt. Så ændredes drømmen og han sad helt alene i båden. Båden lækkede og det eneste han havde var et plastikbæger. I begyndelsen kunne han holde hovedet oven vande, men det blev værre og værre. Han øsede desperat for at båden ikke skulle synke, men han kunne se at båden blev fyldt med vand. Da han så op fik han øje på Kim og Fitzie, som stod inde på kysten og lo ad ham, de råbte til ham at han bare skulle lade båden synke.

Pludselig vågnede han af drømmen. Han svævede og hans seng var i frygtelig uorden. Han stod op, tændte lyset og så på uret. Klokken var halv et.

Han lagde sig og forsøgte at falde i søvn igen, men søvnen ville ikke indfinde sig. Hans hoved blev fyldt med alle de forfærdeligste tanker hurtigt efter hinanden.

Han slog sengetøjet til side og stod op. Han tog et par benklæder og en bluse på og gik ud på trappen foran hoveddøren, og satte sig. Himlen var skyfri og det var helt stjerneklart. Han opdagede at han

„Og hvad så?” lød Jeds stemme i det fjerne.
„Jeg kan finde det samme her.” „Nej,” sagde Kevin.
„Det er anderledes her. Jeg må se at komme væk,
ellers ender jeg ligesom dem.”

sad og gennemgik nogle af de stjernebil-
leder han havde lært som spejder.

Mens han sad der genoplevede han i
tankerne hvad han og Jed havde været
igennem for at de begge kunne blive Eagle
spejdere. Han huskede hvordan Jed altid
gik i spidsen – førte an.

Pludselig fandt han løsningen på sine
problemer: „Jeg vil ringe til Jed og spørge
om jeg kan flytte ind og bo hos ham!”
Han forestillede sig at han var tilbage hos
vennerne igen.

Han skyndte sig ind i familiens stue,
hvor der var en ekstra telefon. Han drejede
Jeds nummer.

Det var Jeds mors søvnige stemme han
hørte i telefonen. Han undskyldte at han
ringede så sent og spurgte om han måtte
tale med Jed.

Jed kom til telefonen og de talte et øjeblik
om nogle småting. Så spurgte Jed:
„Er der noget galt?”

„Jeg vil flytte tilbage. Tror du at dine
forældre vil lade mig bo hos jer? Jeg kan få
et job og betale dem for kost og logi. Mine
forældre vil sikkert også hjælpe mig.”

„Jeg spørger dem i morgen,” svarede
Jed, „hvad er der galt?”

„Jeg kan ikke lide at være her. Folk er

helt anderledes.” Han fortalte Jed om deres
narkotika og den tabte moral, idet han
beskrev det så dårligt som han kunne.

Det gjorde ikke særligt indtryk på Jed.
„Men hvad så? Det er da det samme her
i vores skole. Har du helt glemt det?”

Kevin følte det som om hans sidste håb
var ved at bryde. „Nej! Det er anderledes.
Jeg må se at komme væk her fra ellers
ender jeg ligesom dem.”

„Hvorfor prøver du ikke på at være et
godt eksempel?” spurgte Jed.

„Det kan jeg ikke. De griner ad mig.
Lad mig komme tilbage.”

„Jo – hvis der ikke er andet at gøre, så
finder vi ud af det. Men, Kevin, måske
du skulle missionere for dem.”

„Nej, ikke mig. Hvordan skal jeg kunne
omvende dem? De har næsten omvendt
mig.”

„Hør engang,” fortsatte Jed, „lige siden
vi gik i underskolen har jeg set op til
dig for at få hjælp. Det var praktisk talt
dig der trak mig igennem, så jeg blev
Eagle spejder. Det var altid dig der gik
foran og råbte at vi skulle følge efter.”

Kevin tabte helt mælet da han hørte
hvad Jed sagde. „Nej, ikke mig. Det var
dig der førte an.”

„Jeg måtte kæmpe hårdt for at følge
med dig,” blev Jed ved. „Vidste du ikke
det? Du skal bare finde dig nogle venner
der vil oplefte dig på samme måde som vi
to hjalp hinanden.”

Kevin så for sig i tankerne den over-
fyldte hall, når eleverne skiftede klasse-
lokale. „Hvordan skal jeg finde dem?
Der er 2000 elever i skolen!”

„Det ved jeg ikke. Du finder ud af det.
Det har du altid gjort før, når du stod for-
an en udfordring.”

De sagde farvel og Kevin lagde røret.
Han gik langsomt ind på sit værelse –
helt opløst af sine tanker. Så knælede
han ned ved siden af sin seng og begyndte
en lang bøn: „Vor Fader, du som er i
Himlen, jeg har et problem . . .”

Den næste aften efter familien havde
spist, tog han med Fitzie og nogle af hans
venner ud for at spille basketball i skolen
sports hall. De spillede i to timer.

Bagefter stod de alle ude i garderoben.
Kevin havde allerede taget brusebad og
var ved at tage sine sko på. De andre var
på forskellige stadier i deres omklædning.

Pludselig gik lyset ud.
„Hvad var det for en klovn, der gjorde
det?” råbte Fitzie. „Se at få det lys tændt
igen!”

„Det var ikke mig der slukkede lyset,”
var der en som svarede. „Hvor er kontakten
henne? . . . Avvv – min tå! . . .
kontakten virker ikke.”

„Der er intet lys nogen steder i huset,”
sagde en anden.

„Åh, nej,” jamrede Fitzie, „så er lyset
gået igen. Er der nogen af jer drenge der
har en lighter?”

„Det har jeg,” var der en der tilbød.
„Den ligger i min skjortelomme, hvis jeg
kan finde den.” Kevin kunne lige skimte
en skikkelse der fumblede i nærheden af
ham. „Her er den.”

Et lille lysglimt lyste op i det ellers mørke
lokale.

„Hurra gutter! Jeg er høj af tændvæske.”

Kevin sad på bænken og så den ukendte
skikkelse gøre sig klar til at forlade garderoben
ved hjælp af det lille lys.

„Arv mand, jeg havde aldrig troet at
jeg skulle blive så glad fordi der var en
som havde en billig lighter,” var der en
som drøvede sagde.

„Hvad mener du med en billig lighter? Den har kostet mig 2 dollars.“

„Jamen, den ser da også ud af noget her.“

Omsider var alle klar. „Kevin, hvad laver du der? Lad os se at komme væk herfra.“

Om søndagen gik Kevin med Jenny ind i hendes klasse, mest for at være sammen med hende. Han havde allerede afvist muligheden for at deres lærer kunne lære ham noget som helst, så han sad og hængte med skuldrene, så ned i gulvet og kæmpede med sine problemer.

Det var først da søster Mattson sagde hans navn at han så op. „Kevin,“ sagde hun og læste op fra lektiehæftet, „man kan bedst forstå hvad Frelseren sagde, ved at undersøge det. Vil du læse Mattæus, kapitel 5, vers 14 til 16?“

Jenny lånte ham sin bibel og hjalp ham med at finde skriftstederne.

„I er verdens lys;“ begyndte Kevin mekanisk.

„En by, der ligger på et bjerg, kan ikke skjules. Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men på en lystestage; så skinner det . . .“ Han stoppede op og stirrede på ordene.

„Ja, gå videre,“ tilskyndede søster Mattson.

„. . . så skinner det for alle dem, som er i huset.“

„Kevin, der er et vers mere,“ sagde Jenny lige så stille.

„Således skal jeres lys skinne for menneskene, for at de må se jeres gode gerninger og prise jeres Fader, som er i Himlene.“

„Ja, og hvad kan vi så lære af det?“ spurgte søster Mattson.

Kevin sagde ingenting. Han tænkte på det lille lys i den mørke garderobe og de tågede skikkelser der gik rundt, hver især tiltrukket af lyset, de brugte som vejviser.

„Jenny, ved du hvad vi kan lære at disse skriftsteder?“ spurgte søster Mattson, idet hun ikke troede at Kevin kunne svare.

„Vi kan lære en masse,“ sagde Kevin stille, mest til sig selv.

„For det første skal vi, for at være et lys, efterleve budene. Du må sætte dig standarder. Du kan ikke beslutte dig for hver gang nogen beder dig om at gøre noget

Det var ikke nemt at blive klædt på da lyset gik ud. Men alle i garderoben kunne se tilstrækkeligt ved lighteren.

forkert. Du må opstille en liste i tankerne: Det vil jeg gøre. Det vil jeg ikke gøre. Du må finde ud af hvad dit liv betyder for dig, eller om det betyder noget.“

„Tak skal du ha,“ sagde søster Mattson. „Nu skal vi videre med resten af lektion.“

Kevin afbrød: „Problemet er at jeg bliver ved med at synes at dersom jeg ikke boede her ville det være nemmere. Men det gør i virkeligheden ikke noget hvor du bor. Det der betyder noget er at du sætter dig dine standarder en gang for alle. Hvis du gør det, kan du være et lys.“

„Ja tak, og nu må vi hellere slå op på Efeserne,“ sagde søster Mattson.

„I skal være et lys for alle mennesker omkring jer. Ved I hvor meget en lille lighter kan lyse op i et helt mørkt lokale?“

„Nej,“ svarede Jenny.

„Tilstrækkeligt, og det er det der tæller. Nok til at enhver i lokalet kan finde vej ud af mørket. Og jo mørkere det er, jo mere ser man lyset. Og folk som har glæde af lyset, vil gå nærmere hen til det. Det er på den måde jeg finder venner der vil hjælpe mig med at efterleve mine standarder! Vi kan samle venner omkring os, som vil hjælpe os, og på den måde vil

lyset blive endnu klarere.“

Nu kiggede søster Mattson hen på dem begge.

„Ved I hvad jeg nu vil gøre?“ brast det ud af Kevin. „Jeg vil lære nogle vittigheder udenad fra min brors *Boys Life* magazine. Der står nogen af de dumme vittigheder i verden. Hver gang en eller anden fortæller en beskidt vittighed vil jeg begynde at fortælle ham den ene dumme vittighed efter den anden. Jeg vil holde min egen fest hjemme hos mig, med nogen fra skolen og nogle missionærer. Det er en god og venlig måde – de skal vide at jeg er mormon.“

„Tak, Kevin,“ brød søster Mattson ind. Hun vendte sig derpå om mod Jenny og spurte fortroligt: „Hvad sagde han?“

Jenny lagde sin hånd på hans arm og svarede stolt: „Han sagde at han er ved at være i orden.“

„Hvor skønt,“ sagde søster Mattson. „Nå, vi må hellere komme videre med det sidste af lektion.“ Hun så ned i bogen, tav et øjeblik, og lukkede så bogen i.

„Nej, jeg synes Kevins historie kan lære os det samme. Hvad var det du sagde om lyset i det mørke lokale?“

□

TABERNAKELKORET

Janet Peterson

Bror Jerold Ottley står parat til at dirigere mormon tabernakelkoret til en general-konference i Salt Lake tabernaklet, hvor koret har haft til huse siden 1867.

Hver eneste søndag morgen samles over tre hundrede mænd og kvinder i Tabernaklet på Tempelpladsen i Salt Lake City, for at synge i mormontabernakelkoret til „Musik og det talte ord“, som udsendes over radio og tv. Korets medlemmer kommer fra alle samfundslag – det er skolelærere, husmødre, læger, oversættere, reklamefolk, sekretærer og programører. Men ét har de fælles, og det er muligheden for at synge i verdens berømteste kor.

Mormontabernakelkoret har sin rod i et kor som blev dannet næsten med det samme mormonpioniererne var ankommet til Salt Lake dalen i 1847. I den første tid sang koret til møderne under et halvtag på tempelpladsen. Ti år senere flyttede koret ind i et tabernakel, bygget af soltørrede mursten, hvor der stod et pipeorgel. Da det berømte tabernakel var færdigopført på tempelpladsen i 1867, fik koret et blivende sted og en blivende titel.

Koret har medvirket regelmæssigt i en ugentlig radioudsendelse som påbegyndtes i 1929. Nu, 57 år senere, kan det med rette siges at det er det radioprogram som har eksisteret længst i radiosens historie. Sidst i juni 1986, har man kunnet høre koret 2.967 søndage. Hvis der ikke gribes forstyrrende ind har koret medvirket ved 3000 radioudsendelser i februar 1987. Lige siden den første radioudsendelse i 1929 har koret sunget sine smukke salmer og været til åndelig oplyftning for millioner af mennesker verden over.

Hver eneste uge, og specielt i turistsæsonen, er tabernaklet fyldt med mennesker, der kommer for at høre og se koret, men der er endnu flere tusinder der lytter til koret i radioen eller ser det på tv, for deres programmer udsendes over hele USA og Canada over amerikansk radio og

andre radiostationer i hele verden, (også i flere danske lokalradioer, o.a.).

Der er optaget plader af koret, som også tager på turné, og således kommer deres sang ud til et endnu større publikum. Dette giver også koret økonomisk støtte, for koret får ingen penge fra kirken, men udelukkende gennem pladesalg, entré ved optræden og sponsorer, der giver deres bidrag.

Der er optaget over 50 pladealbum med korets musik, som sælges i over 40 forskellige lande. Fem af indspilningerne har fået den amerikanske guldplade, fordi der er solgt over 500.000 eksemplarer af hver. Korets mest populære plade er *The Joy of Christmas*, med udvalgte julemelodier, og den er der solgt en million af.

Man kan ikke alene høre koret på plade, i radio og itv, men også personligt. Koret har rejst rundt over hele verden. Første gang i 1893, hvor det sang ved Columbia udstillingen i Chicago, Illinois. I de seneste år har koret blandt andet været i Japan, i 1979 og 1985, i Europa i 1955, 1973 og 1982, og i Brasilien i 1980. Koret har rejst rundt i De forenede Stater og Canada, og det har sunget ved indsættelsen af tre af USAs præsidenter, til de nordamerikanske verdensudstillinger i Spokane, New York og Montreal, samt til forskellige musikfestivaler og ved andre særlige begivenheder (se i øvrigt artiklen: „500 mennesker i bevægelse“).

Da koret i 1984 sang som indledning til de olympiske lege, der blev transmitteret via satellit til hele verden, blev det præsenteret som „vor nationale skat“.

Selv om udsendelserne søndag morgen måske er det mest velkendte program koret regelmæssigt deltager i, så er det på ingen måde deres

eneste ugentlige aktivitet. Korets dirigent siden 1975, Jerold Ottley, fortæller at folk ofte spørger ham: „Hvad laver du så resten af ugen, når radioudsendelsen er forbi?“

Bror Ottley svarer: „Søndagsudsendelsen er det eneste de fleste mennesker umiddelbart ser, men vi afholder koncerter og indspiller plader, og det kræver en hel del planlægning før alt dette kan løbe af stabelen.“ Han bruger sædvanligvis mellem 60 og 65 timer om ugen på korarbejde. Han tilføjer: „Vi har også en hel del public relation arbejde, idet vi arbejder med tv, radio, aviser og ugeblade, foruden en del arbejde med mennesker, det kan ikke undgås når man arbejder sammen med en gruppe på omkring 350 medlemmer. Desuden er vi hele tiden på jagt efter nye talenter og prøver eventuelle kormedlemmer. Alt dette tager tid.“

Koret kaldes ofte „kirkens bedste missionærredskab“. Bror Ottley er enig i dette, for han synes at korets største opgave er at være „en repræsentant for kirken på alle fronter – både i og udenfor kirken. Vores primære opgave ligger ikke på kirken, men ude i verden.“

Vi er et af kirkens missionerende led. Selv om vi ikke gør et stort nummer ud af at missionere, så er det ikke desto mindre lidt af en mission. Vi tænker ofte på, at selv om vi ikke skulle gøre noget som helst andet end neutralisere de negative følelser, som eksisterer mod kirken, så har vi dog udrettet noget. Det er ofte os der skaber den atmosfære, som gør at et menneske kan se lidt mere lidenskabsløst på kirken og få øje på sandheden.“

Korets virkning som missionær for kirken kunne bevises under deres tur til Japan i august 1985. Korets medlemmer havde forpligtet sig til at missionere mere personligt, og de uddelte over tusind eksemplarer af Mormons Bog på japansk. Desuden uddelte de over 3000 pjecer om koret og ca 3200 kort med trosattiklerne.

Mindre end 2 måneder efter korets besøg, fortalte områdeadministratoren i Japan, ældste William H. Bradford, os „at årsagen til adskillige dåb kunne føres direkte tilbage til de eksemplarer af Mormons Bog, som korets medlemmer havde uddelt“, bror Ottley fortsætter: „Vi får måske aldrig at vide hvilken indflydelse vor musik, eller de personlige kontakter vi havde, kom til at betyde.“

Mens jeg var i Japan mødte jeg en dame som jeg talte med. Hun havde studeret evangeliet i flere måneder, men på selveste koncertaftenen traf hun aftale om at blive døbt. Det er en af de mest tilfredsstillende dele af vort arbejde. Selv om vi elsker det som har med selve musikken at gøre og som er vigtigt, så synes vi først at vi har opfyldt vort formål, når vi kan røre folks hjertes

To berømte turistattraktioner mødes i Paris på dette billede, der er taget på korets europaturné i 1955.

I juli 1935 blev tabernakelkoret inviteret til at synges to gange om dagen i syv dage til California-Pacific internationale udstilling i San Diego, Californien. Korets damer står sammen med den assisterende dirigent, Albert J. Southwick, foran toget som kørte dem fra Salt Lake City.

og ånd gennem vores musik, og få dem til at føle hvad vi selv gør for Jesu Kristi evangelium.“

Marilyn Smith blev for eksempel på rejsen i 1985 præsenteret for en japansk dame som sagde at hun kunne takke den ånd hun følte, da hun hørte Marilyn synges en solo under korets tidligere rejse til Japan, for at hun blev medlem og udførte den mission, som hun netop har afsluttet.

Korets medlemmer er henrykte over at de synger med i „Herrens kor“. Duffie Hurtado, som har sunget i koret de sidste 10 år, husker at „da koret havde sunget til indvielsen af besøgscentret ved templet i Washington D.C, fik vi mulighed for at hilse på præsident Spencer W. Kimball, som tog os hver især i hånden og takkede os for vor sang. På det tidspunkt i mit liv var jeg ved at træffe nogle meget alvorlige beslutninger, og på grund af nogle personlige problemer mente jeg at det var bedst at jeg forlod koret. Idet jeg rakte præsident Kimball hånden, tog han min hånd og sagde: ‚Dette er Herrens kor, og han ønsker at du skal være med i det.‘ Jeg havde ikke fortalt ham at jeg havde et problem og heller ikke bedt ham om råd. Han vidste det bare. Han tog kun de andre kormedlemmer i rækken i hånden og sagde goddag eller tak eller Gud velsigne dig. Men da jeg stod foran ham sagde han det, som jeg aldrig vil glemme. Jeg ved at den mand var Guds profet, og jeg synes det er så rørende at Herren besvarede mine bønner på denne særlige måde.“

Duffie og Victor Hurtado udviklede deres venskab til hinanden i koret, og til sidst blev de gift. Det er en „vidunderlig oplevelse“ for dem at synges sammen i koret, selv om det skaber visse vanskeligheder for familien at begge forældrene skal afsted på en gang. Men familien Hurtado har stort set løst dette problem, idet Victors mor, der ligesom Victor tilsluttede sig kirken i Peru, bor hos dem. Hun passer de to børn når Victor og

Duffie er til korøvelse eller synger til koncerter.

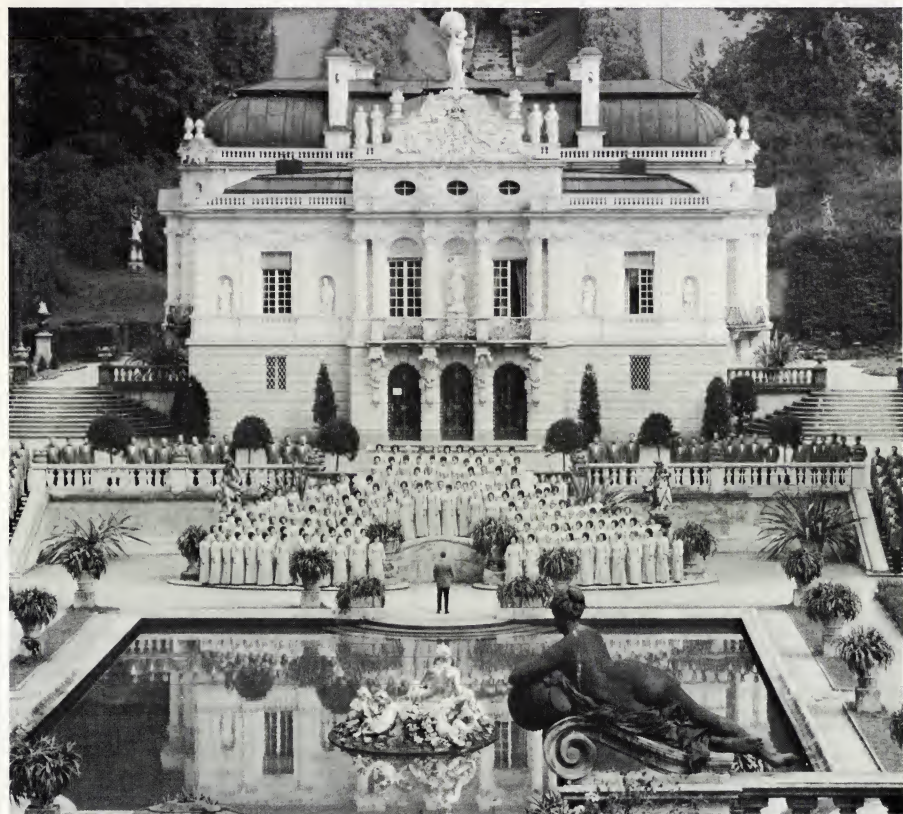
Edna Alba stammer fra Mexico og hun har sunget i koret de sidste 12 år. Hun synes at koret er som „én stor familie“. Hun elsker at være sammen med de andre kormedlemmer. Hun ser i bror Ottley „en fuldkommen harmoni af åndelighed, musikalitet og godt humør“. Bror Ottley siger om korets medlemmer: „Det bedste koret ved er at synges til generalkonferencerne i april og oktober, til trods for alt det de deltager i, som virker så spændende og strålende. Vi betragter os som en del af forberedelserne til at skabe den rette stemning til konferencerne, i form af den ånd som er til stede ved en konference.“

Jerold Ottley, Jerry som hans venner og bekendte kalder ham, er en formidabel leder. Han

Kong Ludvigs slot i Bayern dannede en fornem baggrund for koret under dets europaturné i 1973.

er meget musikalsk og har talent for at omgås mennesker. Han forstår hvilken dynamik der ligger i en stor gruppe og siger at „en af måderne, hvorpå jeg bevarer den personlige kontakt, er at jeg hele tiden har kormedlemmernes navne på læben, så jeg kan kalde dem ved deres fornavn. Det gør jeg meget ud af, fordi jeg synes at det er vigtigt. Når man har ansvaret for en så stor gruppe er det meget nemt at lade en enkelt forsvinde i mængden, eftersom der er over 300 mennesker. Men jeg har opdaget at når jeg kan pege på en af dem, når jeg stiller et spørgsmål, eller kalde dem ved navn ude i forhallen, så føler de sig lidt mere personligt ansvarlige, ikke bare overfor mig, men overfor hele organisationen.“

Hans interesse for det enkelte kormedlem

bliver gengældt 300-fold, for som Marilyn Smith siger: „Bror Ottley er meget afholdt af sit kor. Han er allesyndling. Han har det yderst kendskab til hver eneste note vi synger. Hans direktionsteknik er fuldendt. Og hans kvikke replik er med til at opløse de spændinger som kan opstå.“

Han kender værdien af humor og kan le, ikke blot ad situationer, men også ad sig selv. Bror Ottley siger: „Vi har mange dejlige stunder, når vi synger sammen. Morsomhederne er en dejlig afbrydelse i det hårde arbejde. Og jeg har opdaget at det er vældig godt at gøre mig selv til skydeskive for en vittighed eller en situation, når man arbejder med en så stor og dynamisk gruppe, så jeg ler ad mig selv mange gange sammen med dem. Koret elsker faktisk at ligge på lur for at fange mig i at sige noget vrøvl, hvilket ofte sker. Og de lader mig ikke gøre det ustraffet.“

Noget af det som bror Ottley stadig kan le ad hændte for nogle år siden, da tabernakelkoret skulle synge sammen med Utah Symphony Orchestra ved årsafslutningen på University of Utah. Han mindes hvad der skete mens han dirigerede de to grupper. „På en eller anden måde fløj min taktstok fra mig, hen over orkestret og ned foran koret. Vi fortsatte bare musiknumme-

**Tabernakelkoret
her i usædvanlige
omgivelser – Kirtland
templet, Ohio – hvor
de sidder stift foran det
langsomt virkende
kamera fra den tid,
under en tur hvor koret
også sang i byen New
York. Templet, der nu
er pudset op, tilhører
den reorganiserede
Jesu Kristi Kirke af
Sidste Dages Hellige,
som benytter
bygningen.**

ret, og jeg bemærkede hvordan min taktstok kom henad gulvet efterhånden som orkestrets medlemmer sparkede den hen imod mig. Førsteviolinisten samlede den op og ville give mig den, men opdagede at han skulle falde ind i samme øjeblik, hvorpå han smed den. Så tog koncertmesteren den op og rakte mig den lige i det øjeblik jeg skulle sætte hele koret ind. Vi kom sådan til at le at vi næsten ikke kunne falde ind.

Men det blev ikke enden på den historie. Det var kun begyndelsen. Den næste dag fik jeg en tube lim af min bror, som havde været med til årsafslutningen, og han bad mig lime taktstokken til mine fingre. Et par dage senere kom en af korets medlemmer med en handske hvor pegefingeren var klippet af, så jeg kunne stikke taktstokken ind i huller. Nogle uger senere stoppede et af korets kvindelige medlemmer os midt under en øvelse (og tænk på at der som regel er en masse tilskuere til vore prøver), gik hen til mig og sagde: „Bror Ottley, der må gøres noget, før vi kan fortsætte.“ På korets vegne gav hun mig en pakke, som jeg blev tvunget til at åbne foran dem allesammen. I pakken lå et kogger til pile, med et helt bundt taktstokke, så hvis jeg mistede en, kunne jeg hurtigt gribe ned og tage en anden.“

Bror Ottley fører en tradition af dygtige og hengivne ledere videre. Hans forgænger, Richard P. Condie, virkede som assisterende kordirigent i 20 år, og derpå i 18 år som dirigent. Bror Condie efterfulgte J. Spencer Cornwall, der var kordirigent i 22 år. Til koret hører også organister. For tiden er det Robert Cundick, John Longhurst og Clay Christiansen. Den tyskfødte Alexander Schreiner var en velkendt organist i tabernakelkoret i 53 år, til han gik af i 1977.

Mormon tabernakelkoret tilfører musikken mere end veltrænede stemmer og godt gennemprøvede korsange, hvad enten de synger til Det øverste Præsidentskabs årlige julefireside i Salt Lake tabernaklet, når en af USA's præsidenter indsættes, til ikke-religiøse musikfestivaler eller til deres ugentlige radioudsendelse. Det som

Da koret deltog i Amerikas 200-års jubilæum i 1976, besøgte det byen New York, hvor koret sang på trappen til det historiske Federal Hall, hvor USAs præsident George Washington blev taget i ed i 1789.

rører millioner af menneskers hjerter er ånden i de 300 vidnesbyrd om evangeliet, som forener sig i det kor, som virkelig er „Herrens kor“. □

500 mennesker i bevægelse

Men hvordan bærer 500 mennesker sig ad med sammen at bevæge sig fra Salt Lake City til Europa, Mellemamerika eller Japan?

Det er ikke let, og rejserne planlægges omhyggeligt af korets præsident, Wendell M. Smoot, og Uddell E. Poulsen, som tager sig af korets forretninger. Sædvanligvis begynder planlægningen to år forud for en berammet rejse. Men turen til Japan i august 1985 fik koret besked på kortere tid i forvejen, derfor havde de kun halvandet år til at træffe arrangementerne. Og da august er en travl måned for flyselskaberne, kunne koret ikke få et charterfly fra Salt Lake til Osaka. De måtte så i stedet rejse med fire forskellige flyselskaber til byer, som ligger på USAs vestkyst, hvorpå de tog tre forskellige fly til Osaka via Tokyo. Da de 300 kormedlemmer – ledsaget af deres ægtefæller som selv betalte deres tur – ankom sammen med arrangører og teknisk personale til Osaka, stod 297 hotelværelser parat til at huse dem. Ifølge bror Poulsen er de 1000 stykker bagage altid „det største problem“ på en rejse. Men ved hjælp af en detaljeret planlægning og forudgående øvelser, har han et forunderligt system, hvorved bagagen når op til de rette kormedlemmers værelser.

Kormedlemmerne nyder disse særlige rejser, hvor de får yderligere mulighed for at udsprede evangeliet gennem musik, og således er det alle anstrengelserne værd, siger bror Poulsen. □

Nogle kormedlemmer prøver japanske dragter, til fryd for deres nye venner, under deres besøg i Osaka i 1985.

I Osaka, Japan, fik publikum ikke alene koret at se i egen person i 1985, men også på en stor videoskærm, som under denne øvelse der her er fotograferet.

STOL PÅ HERREN

*Alle jeres beslutninger – og især de **store** – bliver lettere at træffe, dersom I beder i tro og stoler oprigtigt på Herren.*

Ældste Gene R. Cook
De halvfjerds' første Kvorum

Jeg vil især henvende mig til de unge mennesker i denne storslåede generation, som Herren har oprejst for at opnå sine hensigter. I står på tærsklen til nogle af jeres vigtigste opdagelser og beslutninger i livet. I skal blandt andet finde jer selv og opdage jeres muligheder, I skal beslutte jer til at udføre en mission, afgøre skoleuddannelse og karriere, vælge et kommende arbejde og finde en evig ægtefælle, som I kan gifte jer med i templet. Jeg kunne tænke mig at fortælle jer fire sandfærdige oplevelser som handler direkte om disse vigtige beslutninger og opdagelser.

Tro på jeres guddommelige muligheder

Hvordan kan I finde ud af hvilke muligheder I har? Menneskesindet er ubegrænset. I er Guds sønner og døtre. Vi er allesammen skabt i vor Faders billede.

For nogle år siden gik en ung mand, som jeg vil kalde Jim, i syvende klasse. Han var en smule højere end de andre drenge og var ret god til at spille basketball og til at løbe. Men efterhånden som årene gik begyndte basketballtræneren at sige til ham: „Jim, du må heller blive siddende. Du er ikke boldspiller. Du er for klodset!“ Til en af kampene sagde han: „Vi har ikke brug for dig. Du skal bare blive stående der. Du kan ikke løbe. Du kan ikke kaste bolden. Du er ikke hurtig nok.“ Dette fortsatte gennem flere måneder. Til sidst begyndte Jim at tro på hvad han fik at vide om sig selv. Han holdt op med at spille basketball, både i kirken og i skolen. Han holdt op med at

løbe. I gymnasiet undgik han så vidt muligt at dyrke sport. Da han som 19-årig læste for at tage en forprøve på universitetet, skulle han dyrke noget sport, men han gjorde det så lidt som muligt.

Kort efter kom han på mission til et fjernt land. Der opdagede han at busserne ikke standsede for at lade folk komme på og af. Derfor måtte missionærerne ofte løbe for at nå bussen.

En dag befandt Jim og hans kammerat sig et stykke fra busstoppestedet, da de så bussen komme. Den ene sagde til den anden: „Løb – ellers når vi ikke vores næste aftale.“ Til sin store overraskelse lykkedes det Jim at nå hen til busstoppestedet før sin kammerat. Senere på dagen arrangerede Jim med vilje nogle løbeture til bussen. Han slog sin kammerat hver gang.

Han var forbløffet og ville næsten ikke tro på det, for han vidste at hans kammerat havde fået en masse præmier for at være den hurtigste løber hvor han boede. Jim var overvældet. Var det virkelig tilfældet? De løb igen og han vandt atter.

Så gik det op for Jim i al sin gru at han havde forspildt sine atletiske evner. Han kunne være blevet en fortrinlig løber, men han havde troet på en andens mening om ham. Jim begyndte alvorligt at undersøge andre negative holdninger til sig selv. Måske var de også forkerte.

Det håber jeg også at I er i færd med lige nu. Er der nogen som har overbevist jer om at I ikke er gode til at synge eller til matematik, eller at I altid vil være overvægtige? Vurdér endnu

engang jeres holdninger. Vi har hver især store evner, men mange af os begrænser os selv alvorligt, fordi vi har en negativ holdning til vore muligheder.

Herren sagde: „Som mennesket tænker i sit hjerte, sådan er han.“ (Ordspr. 23:7. King James version). Og endvidere: „Hvis du formår! alt er muligt for den, der tror“ (Mark. 9:23). Du kan ikke hæve dig højere end din tro og dine tanker byder dig.

Stol på at Herren vil hjælpe dig med at åbne muligheder for at anvende de gaver du netop er ved at opdage at du har og kan benytte dig af. Der ligger bogstavelig talt et geni i enhver af os. Lad ikke andre bilde dig noget andet ind!

I husker sikkert at Jim opdagede sit sande jeg, mens han var på mission. Sagde Herren ikke at den som vil frelse sit liv, skal miste det, og at den der ofrer sit liv i andres tjeneste skal finde det? (se Matt. 16:25). Find dig selv! Hvis du endnu ikke har været på mission eller er det lige nu, så tag afsted. Når du prøver at tjene Herren vil du også finde dig selv.

„Og nu giver jeg dig dette kald og

Jim kunne være blevet en dygtig sportsmand, men han troede på det negative de andre sagde om ham og hans evner.

Bill bekendtgjorde at han ville tale om Mormons Bog, i håb om at han ikke kom til at støde nogen i klassen med sin tale.

denne befaling angående *alle mennesker* . . . (I) skal ordineres og udsendes for at prædike det evige evangelium blandt nationerne, og råbe: Omvend jer" (L&P 36:4-6).

Stol på Åndens tilskyndelser. Lad mig fortælle jer om en anden ung mands oplevelse, vi kan kalde ham Bill. Som 18-årig var han førsteårsstuderende ved universitetet. Han havde fået et stipendium og var ivrig efter at få gode karakterer. Derfor meldte han sig til et talerkursus, som han mente var forholdsvis nemt.

En dag sagde læreren til studenter-

ne: „Kære venner, i de sidste 25 år, hvor jeg har undervist, har jeg kun givet 5 topkarakterer.“ Bill blev meget skuffet. Han forsøgte at melde sig ud af kurset, men det var for sent. I de første måneder fik han 8 og 9 taller, men aldrig så meget som et 11-tal. Han var skuffet. Så nåede han til semestrets sidste tale, som var en slags halvårsbedømmelse. Opgaven var en tale på 25 minutter, hvor hver elev skulle forsvare et omstridt emne. Klassen fik lov til at kritisere talerne mundtligt, og samtidig skulle hver elev give en skriftlig kritik.

Dagen, hvor Bill skulle tale, nærmede sig, men han kunne ikke finde noget emne. Han bad Gud om hjælp til det. Så fik han følgende inspiration: „Hvis du er på jagt efter et omstridt emne, så vælg Mormons Bog.“

Bill blev nervøs, for han vidste at han var det eneste medlem af kirken i sin klasse. Hans lærer var aktivt medlem af en protestantisk kirke og havde flere gange i løbet af semestret citeret fra Bibelen. Her gav han klart udtryk for at han betragtede Bibelen som den

eneste åbenbaring Gud har givet menneskene.

Den dag Bill skulle tale, bekendtgjorde han sit emne, hvorpå der blev dyb tavshed i klassen. Bill begyndte med at fortælle om Mormons Bog, ud fra et historisk og akademisk synspunkt, i håb om ikke at støde nogen, specielt sin lærer. Men da han var nået omtrent halvvejs igennem kom Ånden over ham. „Jeg kan ikke nøjes med at fortælle om denne bog udfra et historisk synspunkt,“ tænkte han. „Jeg er ligeglad med hvad de mener om mig eller hvilken karakter jeg får. Mormons Bog er sand og det bør de allesammen have at vide.“

Han begyndte at undervise, på den måde han havde lært at undervise undersøgere da han var stavsmisionær. Han bar hyppigt sit vidnesbyrd og sluttede oven i købet i Jesu Kristi navn.

Nu ventede han blot på angreb. Til hans forbløffelse kom der ikke et ord fra de andre studenter. Læreren opfordrede dem til at angribe, men de ville ikke. Der blev ikke sagt et ord. Til

sidste sagde læreren forvirret: „Du kan sætte dig, Bill.“

De skriftlige referater var alle positive. 4-5 af studenterne skrev: „Du har næsten overbevist mig om at det du sagde var sandt.“ En af de studenter, som i særdeleshed havde været kritisk overfor de andre, skrev: „Jeg kunne faktisk godt tænke mig at vide noget mere om din kirke.“ Til Bills store overraskelse fik han et 13-tal til dette kursus. Men selv om han var dumpet, så ville han stadig være blevet velsignet fordi han fulgte Åndens tilskyndelser. Herren har bedt os alle om at „stå som Guds vidner til alle tider, i alle ting og på alle steder“ (Mosiah 18:9). Han velsigner sandelig dem der „ikke skammer (sig) ved evangeliet“ (Rom. 1:16).

Hvis du ikke allerede har gjort det, så vil du møde verden på samme måde som denne unge mand gjorde det. Hvor megen tro har du så? Alle dine beslutninger – især de store – såsom ægteskab, mission, skoleuddannelse, karriere – vil være lettere at tage, hvis du beder i tro, stoler på Herren og derpå følger Åndens tilskyndelser.

Hold budene

Vi må altid sørge for at de beslutninger vi træffer er i harmoni med budene. For at kunne adlyde må vi stole på Herrens visdom og hans kærlighed til os. Dette illustreres i en beretning om en anden ung mand, som vi vil kalde Fred: Da Fred var 11 år blev han avisbud, og så begyndte det virkelig at gå godt for ham. Han delte stadig aviser ud da han var 16. En dag sagde avismanden, som var medlem af kirken, men ikke aktiv: „Fred du har været så trofast og har tegnet så mange abonnenter at jeg vil gøre dig til min medhjælper. Du skal hjælpe mig med at få aviserne rundt. Du skal føre tilsyn med de andre avisdrengene og lære dem hvordan man tegner abonnenter. Når du efter skoletid er færdig med din tur, kan du komme op på mit kontor og arbejde et par timer. Du kan sidde og læse lektier mens du passer telefonen. Det vil alt i alt være alle tiders job for dig. For resten – du får det tredobbelte for det.“

Fred var lykkelig. Han sparede sammen til sin mission. Det var et ideelt job, på et tidspunkt hvor det var svært for de unge at få arbejde.

Han sagde til sig selv: „Jeg skal love

for at Herren velsigner dem der holder hans bud.“ Han vidste at han altid havde betalt sin tiende, holdt sabbaten hellig og æret sit præstedømme.

Da dette var gået godt i halvandet år, kom avismanden, George, og tilbød Fred en anden mulighed. „Fred, du ved at vi om en uge også skal til at uddele søndagsavisen. Så kan du ikke alene få en søndagstur om morgenen, men du kan også få lov at sidde på kontoret fra klokken 7 til klokken 14. Det vil du få en trediedel mere for.“

Da avismanden så Freds ulykkelige ansigt tilføjede han hurtigt: „Jeg ved godt at du er mormon, og du synes måske ikke at du kan sige ja til det ekstra job. Men hvis du ikke gør det vil jeg fyre dig både som omdeler og på kontoret. Der er mange af mine andre avisdrengene der vil gøre hvad det skal være for at få dit job.“

Fred var fortvivlet da han kørte hjem på sin cykel den dag. Han bad – om og om igen: „Himmelske Fader, hvordan kan det være? Jeg har holdt budene. Jeg har forsøgt at gøre det rette. Jeg har betalt min tiende. Jeg prøver at komme på mission. Nu mister jeg må-

ske mit job. Skal jeg tage dette ekstra job om søndagen eller skal jeg ikke?“

Han forklarede sin far problemet og faderen svarede klogt: „Jeg kender ikke svaret, men jeg ved at der er én som står over os, som gør det.“ Fred talte med sin biskop, som sagde det samme som hans far havde sagt. Fred kæmpede og bad i to hele dage. Han vidste at han så måtte gå til nadvermøder i et andet ward, som havde deres møder sent om eftermiddagen.

Da Freds chef bad om svar, svarede Fred: „Jeg holder meget af mit arbejde, men jeg kan ikke arbejde om søndagen. Det ville være forkert.“

„Så er du fyret,“ sagde George ar-
rigt. „Du kan komme på lørdag og

Fred var avisbud og sparede sammen til sin mission – men så blev han bedt om at arbejde om søndagen.

hente din sidste lønudbetaling. Du er en meget utaknemlig ung mand!"

De næste mange dage talte avismanden næsten ikke til Fred. Men når Fred spekulerede over om han mon havde truffet den rette beslutning syntes han at han fik det samme svar:

„Der er måske nogle som er nødt til at arbejde om søndagen, men det behøver du ikke, og det skal du heller ikke.“

Da Fred kom for at hente sin sidste løn var George der og ventede på ham. „Fred, kan du tilgive mig?“

„Ja tak.“
Så tilføjede avismanden: „Du vil opdage at jeg har givet dig de 30% ekstra som jeg ville have betalt dig for at arbejde om søndagen, og det vil du få fra nu af.“

Fred var ovenud glad da han gik hjem den eftermiddag. „Det er det værd at holde Herrens bud,“ sagde han til sig selv. Det havde naturligvis også have været det værd, selv om han ikke havde fået ekstra betaling og højere løn.

Da Fred året efter holdt sin sidste tale, før han tog på mission, blev han henrykt da han fik øje på sin chef i forsamlingen. Han følte endnu stærkere glæde, da han for et par måneder siden fik at vide at George, efter at have været passiv i 26 år, nu var en trofast højpræst-gruppeleder i sit ward.

Beslutningerne om arbejde, mission, ægteskab og karriere er meget vanskelige at træffe. Men hvis I stoler på Herren og holder hans bud, så vil han helt sikkert sørge for at alle ting, „tjener jer til gode“ (L&P 90:24). Pas på aldrig at gå på kompromis med de principper du tror på. Husk altid at stole på Herren.

Bevar troen trods modgang

Lad mig som det sidste eksempel fortælle jer om en anden ung mand. Ham kalder vi John. John blev temmelig syg, mens han var på mission i et fjernt land. Han havde så alvorlige problemer med sin mave at hans missionspræsident besluttede sig til at sende ham hjem. Så en dag mens

John gik på gaden, fik han så ondt i sin fod at han ikke engang kunne gå hen til de mennesker som han og hans kammerat havde en aftale med.

Lægen sagde at John havde ledbetændelse på grund af det fugtige vejr og foreslog at ham at holde foden i et nogle dage.

Det gjorde den unge missionær så. Han blev også salvet af præstedømmet, men der skete ingenting. På det tidspunkt var John distriktsleder, og missionærerne i hans distrikt var netop begyndt at døbe i en by, hvor det var noget siden at der sidst var blevet døbt nogen. Han kunne ikke forstå hvordan Herren kunne tillade at han skulle spille sin kostbare tid, når det nu lige var begyndt at gå godt i distriktet.

Der gik en uge, to uger, tre uger, en måned, uden at der skete nogen bedring. Til sidst måtte han ind til hovedstaden hvor der var bedre lægehjælp at få. Et røntgenbillede viste at der var brækket en knogle i hans fod, og det var vokset forkert sammen. Lægen forsøgte at give elektriske behandlinger, som han mente kunne sætte knoglen på plads, men det hjalp ikke. Dette problem betød, sammenlagt med hans maveproblemer, at han var ved at miste modet, og man overvejede atter at sende ham hjem.

En morgen, da der var gået næsten tre måneder, stod han ud af sengen og opdagede at han ingen som helst smerter havde i foden længere. Han trådte forsigtigt ned på foden, så stampered han med den, så løb han en kilometer sammen med sin kammerat – han var fuldstændig helbredt – han var fuldstændig helbredt. Han vendte omgående og glædestrålende tilbage til sit missionærdistrikt og fortsatte sit arbejde.

Så det skete nu uger. Så fik han et brev hjemmefra. Det begyndte: „Kære John.“ Og det fortsatte med en lang række bebrejdelser over at han ikke havde fortalt sin familie spor om sine lidelser. De havde fået det at vide af en anden missionær, en af hans venner, som havde skrevet hjem om det. De skrev med stor kærlighed: „Hele familien fastede straks og vi beder hele tiden for dig. Vi har også lagt dit navn i templet og håber at det vil hjælpe dig.“

John læste brevet gennem tårer, og da han læste i sin dagbog opdagede han at brevet var skrevet den dag hans familie fastede og bad og udøvede de-

res tro for deres søn, som var så langt borte, og at det var den selv samme dag som han rejste sig fra sin seng og var helbredt.

Hvordan kunne dette gå til med 11.000 kilometers afstand? Det tror jeg ikke der er nogen der ved, men sandheden er at vi ikke kan fornægte troens kraft. Stol på Herren, uanset hvilken modgang du møder. Selv om det næsten ikke er til at holde ud, så bliv ved med at stole på Herren.

Livet er en kamp. Men Herren vil holde sine løfter. I vil alle blive udsat for store problemer og beslutninger. Men det kan altså klæres, hvis I vil stole på Herren.

Herren er løsningen på det hele. Han er den eneste der kan åbne muligheder og lære jer hvem I er og hvad I bør gøre.

Lad mig til slut give nogle få forslag, som kan hjælpe jer til at holde jer nær Herren og stole på ham:

1. Bed bestandigt til ham og søg hele dagen at få åbenbaring (se 2 Nephi 9:52).

2. Læs hver dag i hans skrifter, om det så blot er nogle få minutter. De kan vise dig vej i denne verden og lære dig om den kommende verden.

3. Udøv tro og søg først Ånden og det åndelige i dit liv, og du vil få alt det andet i tilgift.

4. Forsøg at gøre Guds vilje og ikke din egen, ydmyg dig og omvend dig eller læg din livsførelse om, hvis det er nødvendigt.

5. Elsk dine medmennesker og hjælp dem. Vogn Herrens hjord.

6. Hold budene nøjagtigt.

Husk at Herren i den sidste ende vil give dem veltalen, som holder hans bud. Han sagde: „Og dersom menneskene holder Guds bud, styrker og underholder han dem og tilvejebringer midler, hvorved de kan udføre det, som han har befale dem“ (1 Nephi 17:3. Fremhævelse tilføjet).

Jeg bærer vidnesbyrd om at det er en kendsgerning at Gud vil styrke og underholde jer og tilvejebringe midler, hvorved I kan udføre alt det som er nødvendigt for trofast at udfylde jeres guddommelige mission her på jorden, dersom I holder budene. Må Herren velsigne jer i jeres beslutninger på dette vigtige tidspunkt i jeres liv. □

(Fra en tale afholdt ved Brigham Young universitetet, den 29. maj 1984).

Trøst fra den anden side af sløret

Owen C. Bennion

Hele den lange nat sad jeg alene og holdt vagt bag ruden til spædbørnsstuen. Inde på stuen lå en lille bitte dreng og kæmpede for at få vejret. Dagen før var vi kørt afsted med næsten 160 km fart ude fra vores landsted og ind til hospitalet. Barnet blev født kort efter vor ankomst, seks uger for tidligt. Han så ud til at være en sund og velskabt dreng, men lægen sagde at hans lunger ikke var færdig udviklede og at han kæmpede desperat for at få vejret.

Et par timer før havde Matthew fået navn og en fars velsignelse. Da jeg velsignede ham, forsikrede Ånden mig at han ville komme til at tilhøre vores familie.

Det lykkedes lille Matthew at klamre sig til livet lige til hans mor kunne komme ind på børneafdelingen og se til ham. Han var død inden vi tog afsted igen. Det virkede for mig som om han kun ventede på at hun skulle komme og få et lille glimt af ham, for han vendte tilbage til sit himmelske hjem.

Choket over vores lille søns død gjorde min kone så forstummet at hun ikke engang kunne græde. Det var først da vi stod ude ved det lille gravsted, efter vi var kommet hjem til gården, at hun omsider

Inde på børneafdelingen lå en lille bitte dreng og kæmpede desperat for at få vejret og bevare livet.

kunne finde udløsning for sin sorg. Hun græd gennem længere tid.

Tomheden ved at miste sit lille barn, efter de mange måneders venten, var meget svær for hende at tage. Hun blev ikke rigtig glad igen før hun fik det næste barn, en sund og velskabt dreng.

Efterhånden som årene gik blev vi velsignet med mange børn. De voksede op og syntes at Matthew hørte lige så meget til vores familie, som de selv gjorde. Det ældste af vores børn følte i usædvanlig grad at hun stod ham nær, og hun

fornemmede til tider at han var i nærheden. Engang da hun kørte til arbejde i et forfærdeligt regnvejr, fornemmede hun at han var der og passede på hende. En aften vågnede hun op og så en ung mand ved siden af sin seng. Han så ud til at fornemme at hun kunne se ham og det var som om han „smeltede” væk i luften, som en film der brænder. Det gjorde hende bange, og hun bad for at få at vide hvem den unge mand var. Et par år efter fornemmede hun atter Matthews indflydelse – det var da hendes svigerinde

mistede et nyfødt barn og havde brug for trøst og forståelse.

For kort tid siden blev en af vores sønner viet i Idaho Falls templet. Mens vi var samlet i besejlingsværelset til vielsen bad besejleren mig og brudens mor om at bære vores vidnesbyrd, før vielsen. Mens jeg talte, lagde jeg mærke til at min ældste datter snøftede. Senere udenfor templet fortalte hun os, at da jeg talte var Matthew kommet ind i værelset, med så stor åndelig kraft at hun ikke kunne styre sine følelser. Da hun forlod værelset et stykke bag os andre, kunne hun mærke noget varmt der berørte hendes skulder. En lille, stille stemme hviskede til hende: „Det var din bror Matthew, det var ham der stod ved din seng den nat.”

Jeg kan ikke beskrive hvilken lettelse og glæde denne smukke oplevelse var for os. Det er en fantastisk trøst at vide at vi betyder noget for Matthew og at han er interesseret i hvad vi gør, og at vide at Gud elsker os så højt at han lader os fornemme Matthews nærværelse, så vi kan få dette vidnesbyrd. □

Owen C. Bennion virker som president for Granby grenen i Joplin stav i Missouri.

ÆGTESKAPET OG HØSTENS LOV

Lawrence M. Barry

Et billede og nogle trin mænd og hustruer kan tage, så de kan høste en rigdom af kærlighed.

De havde arbejdet i årevis for at få løst nogle problemer de havde i deres ægteskab. Somme tider gik det bedre, men inden længe dukkede de samme problemer op – igen . . . og igen.

„Hvorfor skal det være så svært at have et godt ægteskab?“ spurgte de.

De var blevet viet i templet og var aktive i kirken. De havde fire dejlige – men krævende – børn. Det sled endvidere hårdt på forholdet at de gang på gang følte stress og spænding. I den sidste tid så det ud til at de oftere blev uenige og var mere opfarende, det var sværere at finde tilfredsstillende løsninger, og konflikterne varede ofte i dagevis.

På et bestemt tidspunkt havde de søgt professionel hjælp og havde lært hvordan de rent teknisk kunne løse problemet. De havde talt om hvordan de kunne blive bedre til at kommunikere, havde øvet sig i at lytte aktivt og øvet sig i forskellige effektive måder at løse problemet på. Som følge deraf fik deres ægteskab den nødvendige belastning, og en tid så det ud til at gå bedre.

Men i løbet af nogle måneder var de igen plaget af de samme gamle konflikter som skilte dem, og skønt de virkelig forsøgte at anvende hvad de havde lært af ægteskabskonsulenten, var der intet der så ud til at virke. Samtidig med at ægteskabet gik stadig dårligere, plagedes de af disse ubesvarede spørgsmål: „Hvad er der i virkeligheden galt med os? Hvordan kan vi genopbygge vort forhold? Findes der ikke bedre metoder?“

Der fandtes ingen let løsning på dette specielle ægtepars udviklede problemer. Men det er klart at en del af problemet lå i at de ikke forstod de fundamentale love for menneskers omgang med hinanden – love som bygger på Jesu Kristi evangelium. Det skal siges til denne mand og kone fordel at de havde brugt megen tid og

gjort sig store anstrengelser for at forsøge at løse deres vanskeligheder, men de havde aldrig fundet årsagen til deres problem. Jeg har opdaget at de ægtepar for hvem det bedst lykkes at skabe et godt ægteskab, er dem der ikke alene har udviklet værdifulde evner til at være gift, men hvad der er endnu vigtigere, har udviklet forståelse af de evangelieprincipper som danner grundlaget for at kunne skabe gode forhold mennesker imellem.

Høstens lov

Apostlen Paulus gav udtryk for en evig lov da han erklærede at „hvad et menneske sår, det skal han også høste“ (Gal. 6:7). Analogien med at så og høste var meget populær hos de gamle profeter og hos Herren selv. (Se for eksempel Job 4:8; Ordspr. 22:8; L&P 6:33). Denne „høstens lov“ forbinder årsag og virkning ubrydeligt sammen, og den har direkte indvirkning på enhver afskygning i livet – specielt i vort ægteskab.

Vi vokser i vore „haver“, ligesom blomster, frugter og grøntsager, og vort ægteskab afspejler hvilken sæd vi har sået. Hvis vi i vort ægteskab forsøger at så kærlighed og harmoni, vil vi være mere tilbøjelige til at få en rig høst. Det modsatte kan selvfølgelig også være tilfældet. Men vi vil på ethvert tidspunkt være resultatet af alt hvad vi sår.

Det er vigtigt at vi erkender at ægteskaber trives når der hele tiden plantes og sås, når både mand og hustru er klar over at man ikke i begyndelsen kan plante noget, som man kan blive ved med at høste fra i flere år. Hver eneste dag skal der plantes, kultiveres og luges. Hvis man forsummer det en uge eller et år vil haven snart blive overgroet af ukrudt. Men ligesom en have kan lægges om, hvis man omhyggeligt planter om, således kan forsumte ægteskaber også samvittighedsfuldt omlægges med stor tålmodighed.

Ensidig høst?

Hvad nu hvis den ene ægtefælle er uinteressert og uvillig til at så den gode sæd, eller ikke vil luge eller kultivere ægteskabet? Hvad nu hvis han eller

hun af en eller anden grund ikke finder det nødvendigt at anvende evangeliets principper i ægteskabet? Jeg tror der er meget sandt i at man bedst kan ændre sit ægteskab ved først at lave om på sig selv. Det sker måske ikke så hurtigt, men mange ægtemænd og hustruer kan vidne om at det ikke fører til noget at gengælde vrede med vrede – mens man kan udføre mirakler ved at ændre sit hjertes indstilling.

God sæd

Lad os se på den megen sæd som kan frembringe en god høst:

1. *Et kristent fællesskab.* Det er sørgeligt så mange mænd og kvinder der ligner de første astronomer, som med deres begrænsede viden og utilstrækkelige apparater fejlagtigt gættede sig til at solen og alle planeterne gik rundt om jorden. Senere påviste den mere oplyste Copernicus at solen faktisk lå midt i jordens kredsløbsbane.

På samme måde er det mange ægtepar som begår den fejltagelse at bygge deres tilværelse op på selviskhed, lystfølelse eller verdenslig godkendelse. I deres forsøg på at forbedre deres forhold, glemmer de at tage Frelseren med i deres anstrengelser. De tror at løsningen udelukkende findes i dem selv. Og når de gør det kan de heller ikke se at når deres ægteskab er bygget på et så løst grundlag, så er det lige meget hvor tappert de kæmper for at stabilisere deres forhold, så vil det alligevel ikke kunne modstå stormen, fordi det kun er bygget på sand.

Heldigvis er det muligt at finde fred og glæde i et kristent ægteskabsforhold. Hvis ægtefællerne hele tiden arbejder på at anvende Frelserens budskab om barmhjertighed og tilgivelse, dagligt beder og studerer skrifterne, så vil deres „hjerter opmuntres . . . (og) sammenknyttes i kærlighed“ (Kol. 2:2).

Et ægtepar jeg kender tog denne udfordring alvorligt. For det første genoptog de deres vaner med dagligt at læse i skriften, hvilket de ikke havde været så konsekvente med.

For det andet genoptog de deres vane med at bede åftenbøn sammen, og de begyndte højt at takke Herren,

Ægtefæller kan blive „knyttet sammen i kærlighed“, ved dagligt at bede og studere skrifterne sammen.

Illustreret af Mark Beuhner

fordi de havde hinanden. Når de knælede ned ved siden af hinanden og lyttede til hinandens taknemmelighed, begyndte de at opbygge et stærkere bånd imellem sig, et bånd som var sammensat af taknemmelighed og ydmyghed.

For det tredje begyndte de at vurdere hvad de sagde og gjorde i forhold til hvad de mente at Frelseren ønskede af dem. De spurgte sig selv – især når der opstod spændinger imellem dem: „Hvordan ønsker Frelseren at jeg skal handle i denne situation?“ Som følge deraf begyndte de at blive mere modtagelige for Helligåndens guddommelige indflydelse, hvilket betød at deres samtaler foregik på et højere og mere udviklende plan.

De ægtepar, som centrerer deres tilværelse omkring Sønnen, er virkelig velsignede.

2. Ydmyghed. Vellykkede ægteskaber karakteriseres ved ydmyge ægtefæller der har udviklet forståelse for deres stærke sider, deres svagheder (eller „udviklingsområder“) og deres muligheder. Ydmyge mennesker forstår at selv om de lever i en ufuldkommen verden hvor „det naturlige menneske er en fjende af Gud“, så kan de underkaste sig Helligåndens ledelse, aflæg-

ge det naturlige menneske og blive „en hellig gennem forsoningen ved den Herre Kristus“. De kan blive som børn, „underdanig, sagtmodig, ydmyg, tålmodig, fuld af kærlighed, villig til at underkaste sig alt det, Herren finder tjenligt at pålægge det, ligesom et barn underkaster sig sin fader“ (Mosiah 3:19).

Disse egenskaber tyder på åndelig modenhed. Hvis dette er til stede kan stolthed, selvished, selvtværtfærdighed og bedrag ikke eksistere.

3. Perspektiv. Det er vigtigt at have det rette perspektiv i forholdet til Gud, ægtefællen og sig selv. Når man ikke længere kan se Herrens kærlighed til os er der ikke langt til at ringeage sin ægtefælle. Selvfornedrelse fører til selvforsvar, voldsomhed og en fjendtlig holdning i al almindelighed.

På den anden side er ydmyg opmærksomhed på at jeg er barn af min himmelske Fader et vigtigt skridt mod en forening af ægtefællerne. Hvis vi desuden har lært ærbødighed for Gud, synes det som om vi uundgåeligt vil vise hans skaberværk ærbødighed, især dem som Faderen hævder bogstaveligt at være åndelig far til. Det ville være utænkeligt for de fleste kunstselskere at beundre den italienske

maler da Vinci og samtidig vanære hans smukke Mona Lisa; på samme måde er det helligbrøde at prise Gud og mishandle sin ægtefælle – som er en af hans sønner eller døtre.

4. En opofrende indstilling. Erfaringen har lært mig at folk nærmer sig livet og ægteskabet udfra et af to synspunkter: De tror at lykken kommer ved enten at *give* eller at *modtage*. Nogle tilhører den sidste kategori som fejlagtigt tror at de vil være lykkelige, så længe de får opfyldt deres ægteskabelige behov. Det er desværre i de fleste tilfælde underforstået at så længe min ægtefælle gør det rette og lever op til mit ideal, så vil jeg være lykkelig. En masse fortvivlelse kommer af at den ene eller begge ægtefæller følger en kurs, hvor de søger at berige sig selv uden at tænke på den andens behov. Denne tab-eller-vind-metode fører til en stivnet og selvisk atmosfære og konkurrenceånd.

Nogle er dog indstillet på at give og forstår at ægteskabet er et guddommeligt ledet forhold som, når det er evangelieorienteret og koncentreret omkring Kristus, vil være det eneste middel for os til at opnå vore højeste, evige muligheder. I et vellykket ægteskab er ingen af parterne ovenud bekymret

for om de nu får dækket deres behov, men begge er parate til at udarbejde kompromiser, for at sikre sig det bedst mulige for begge parter. De er begge to fast besluttet på at være „den som nærer omsorg“ i ægteskabet, fremfor at koncentrere sig om „høsten“. På den måde får begge parter gavn af ægteskabet.

I virkelighed vil „kræverne“ hverken give eller modtage, mens „giverne“ vil begge dele.

5. *Et ønske om at samarbejde.* Både mand og hustru bør have et ønske om at bevare, beskytte og fuldkommengøre ægteskabet. Det vil sige at de hele tiden er opmærksomme på enhver magtindflydelse som kan skade deres indbyrdes forhold – hvad enten det er ydre pres, som for eksempel økonomisk usikkerhed, eller indre uro, som for eksempel meningsforskelle. De må erkende at der ikke må findes nogen ægteskabelig slagmark, for hvis de ikke står på samme side vil ensidige sejr- uundgåeligt føre til at de gensidigt bekæmper hinanden. Man kan faktisk sige at de par som tænker i „vi-baner“ typisk vil udvikle et partnerskab, mens de der tænker i „jeg-baner“ kendetegner et ægteskab der er ved at afgå ved døden.

Beskyldninger er også en af de lette udveje, men det er en højst uvirksom måde at løse problemer på. Jeg kender en mand som har besluttet sig til at han i stress situationer, hvor han har en naturlig tendens til at give sin kone skylden for alt, vil bekræfte overfor sig selv at han, og kun han alene, er ansvarlig for sine tanker og handlinger – og at hans inderste følelser, som for eksempel vrede, opstår i hans egne tanker og ikke på grund af hans kones opførsel. Han har ved at bevare dette objektive syn på tingene opdaget at han hurtigere finder en løsning, uden at hans selviske reaktioner, hvorved han giver andre skylden, står ham i vejen.

Et andet ægtepar har denne regel i deres ægteskab: „Hvad du end siger til din ægtefælle, skal gøres til en gave.“ Med dette i tankerne udfordrer de sig selv til at finde på nye fantasifulde måder at kommunikere på. Uden særlige anstrengelser lykkedes det dem at udvikle nye metoder at be-

handle ømtålelige og følsomme emner, hvori de tydeligt tilkendegav: „Jeg er interesseret i dig – jeg er interesseret i os.“ De har i fællesskab erklæret krig overfor alt negativt og hvad som helst der kan skade deres forhold.

6. *Tjenestegerninger.* Alt for ofte defineres kærlighed blot som en følelse, en indre varme, noget ubeskriveligt men alligevel virkeligt. Jeg tror at sådanne følelser i meget høj grad opstår som følge af de kærlighedsgerninger som mand og hustru gør for hinanden. Nogen siger at det er vigtigt at betragte ordet *kærlighed* som et udsagnsord fremfor et navneord. Når vi således siger: „Jeg elsker dig“ – afspejler det fortløbende kærlighedsgerninger og tjenester. „Jeg nærer kærlighed til dig“ – er ikke nær så vigtigt som „jeg vil vise at jeg elsker dig“. Måske Herren havde dette i tankerne da han sagde: „Hvis I elsker mig, så hold mine befalinger!“ (Johannes 14:15). Det fremgår tydeligt af dette at han ikke lagde nær så megen vægt på at føle kærlighed som at udvise kærlighed. I et ægteskab må kærligheden ikke være mindre end den har antydede. Tjenestegerninger i ægteskabet viser at

Vort ægteskab afspejler den sæd vi sår dér, på samme måde som de blomster, frugter og grøntsager vi dyrker i vores haver.

man har forpligtet sig til at sørge for at ægtefællen har det godt og er villig til at acceptere den tjenende rolle. Frelseren underviste om at ægte ledelse går ud på at tjene hverandre (se Mattæus 20:26–27). Hans hengivne discipel, Paulus, nævnte specielt ægtemændene i sine råd til de hellige i Efesus om deres ægteskabelige forhold. Han sammenlignede Frelserens store offer for kirken med ægtemændens patriarkalske ansvar for sin hustru, idet han skrev: „I mænd! elsk jeres hustruer, li-

gesom Kristus elskede kirken og gav sig selv hen for den“ (Efeserne 5:25).

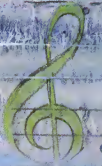
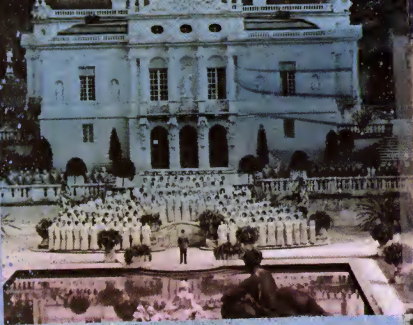
Både ægtemænd og hustruer har fået den store udfordring at betjene hverandre og omhyggeligt ofre det som virkelig er nødvendigt og ikke kun hvad de mener de trænger til. Det hjælper for eksempel ikke meget at en mand køber sin kone en ny sofa, hvis det hun virkelig ønsker sig er nogen tid alene sammen med ham, hvor de kan tale sammen om hendes hverdag. På samme måde er det forkert af en kone at tro at det altid er vigtigere at komme med råd end at støtte.

Det ægtepar som jeg omtalte i begyndelsen af denne artikel måtte kæmpe nok så meget før de fandt ud af hvad det vil sige frivilligt at binde sig. Men mens de lige så stille og bevidst bevægede sig fremad mod målet, begyndte de at erkende noget af hvad det vil sige at påtage sig Kristi navn (se L&P 20:77). Hvem kan bedre demonstrere tjenerrollen end Jesus selv? Da ægteparret fik et større ønske om og bedre evner til at tjene hinanden, lærte de den sødme og fred at kende, som man kun kan få ved en stigende interesse for andres behov.

De opdagede faktisk at de netop begyndte at finde sig selv ved at glemme sig selv i tjenesten for hinanden. Det var formodentlig den største gave af dem alle – at de lærte at Jesu Kristi evangeliums principper ikke kunne anvendes mere relevant end i deres eget ægteskab.

Det bedste sted at lære om evangeliets principper og hvordan man bliver som Kristus er i ægteskabet. Mon nogen er i tvivl om at vi er nødt til i første omgang at lære at anvende disse principper i vort hjem? Alle Guds skabninger eksisterer i henhold til evige ordensprincipper – og vore ægteskaber er ingen undtagelse fra denne regel. Vor skæbne er afhængig af at vi lærer det evige ægteskabs principper at kende og kan beherske dem, så vi kan være forberedt på at få del i alt det som Faderen har lovet os – ja, en evig arv og en fortsættelse af slægten – evig formering (se L&P 132:19, 22). □

Lawrence M. Barry er ægteskabs- og familiekonsulent. Han er tilfornindret højrådsvejleder i Kaiserslauterns stav (Tyskland) for tjenestemænd.

mp

